

Σχολή Κωφών

Πορεία

χρόνων

Σχολή Κωφών

Πορεία Εξήντα Χρόνων

Σχολή Κωφών

Σχολή Κωφών - Πορεία Εξήντα Χρόνων

Συντονισμός και Εποπτεία

Χρύσω Στυλιανού, Διευθύντρια Σχολής Κωφών

Επιμέλεια έκδοσης

Ευφροσύνη Κατσουρά, Λειτουργός Υ.Α.Π.

Γλωσσική επιμέλεια

Ευφροσύνη Κατσουρά, Λειτουργός Υ.Α.Π.
Μαριάννα Χριστόφια-Παλάτου, Λειτουργός Υ.Α.Π.

Σχεδιασμός και ηλεκτρονική σελίδωση

Μιχάλης Θεοχαρίδης, Λειτουργός Υ.Α.Π.

Φωτογραφικό Υλικό

Αρχείο Σχολής Κωφών
Μιχάλης Θεοχαρίδης, Λειτουργός Υ.Α.Π.

Συντονισμός Έκδοσης

Χρίστος Παρπούνας, Συντονιστής Υ.Α.Π.

Α' Έκδοση 2014

ISBN: 978-9963-0-4743-7

Εκτύπωση: Printco Ltd

© ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Στο εξώφυλλο χρησιμοποιήθηκε ανακυκλωμένο χαρτί σε ποσοστό τουλάχιστον 50%, προερχόμενο από διαχείριση απορριμμάτων χαρτιού. Το υπόλοιπο ποσοστό προέρχεται από υπεύθυνα διαχειρισμένα δασώδη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Χαιρετισμός του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Κυριάκου Κενεβέζου, για τα 60χρονα της Σχολής Κωφών	7
2.	Χαιρετισμός της Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής Κωφών, κ. Έλσης Χριστόφια	9
3.	Χαιρετισμός του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ενημερίας Σχολής Κωφών Παίδων, κ. Λέλλου Δημητριάδη	10
4.	Πρόλογος της Διευθύντριας της Σχολής Κωφών, κ. Χρύσως Στυλιανού	11
5.	Σχολή Κωφών: Μια πορεία εξήντα χρόνων	15
	5.1. Σύντομη Αναδρομή στην Ιστορία της Σχολής Κωφών και την εκπαίδευση ατόμων με ακουστική απώλεια στην Κύπρο 1953 - 2013	15
	5.2. Μέθοδοι επικοινωνίας στη Σχολή Κωφών	32
	5.3. Το status της Σχολής Κωφών και του προσωπικού	35
	5.4. Συνοπτικός πίνακας σταθμών στην ιστορία της Σχολής Κωφών και της εκπαίδευσης ατόμων με ακουστική απώλεια στην Κύπρο	39
	5.5. Η Σχολή Κωφών σήμερα	44
5.5.A.	Υπηρεσίες:	45
	5.5.A.1. Ακουσολογία - Ακουσολογικό Κέντρο Σχολής Κωφών - Κοχλιακά Εμφυτεύματα	45
	5.5.A.2. Υπηρεσία Τεχνολογικών και άλλων Μέσων	51
	5.5.A.3. Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Βαρηκοΐας Νεογνών - Η σημασία του για έγκαιρη παρέμβαση	52
	5.5.A.4. Πρόγραμμα έγκαιρης Παρέμβασης και Εκπαίδευσης	54
	5.5.A.5. Ψυχολογική στήριξη	57
	5.5.A.6. Κοινωνική στήριξη	59
5.5.B.	Εκπαιδευτικά Προγράμματα εντός της Σχολής Κωφών:	60
	5.5.B.1. Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα	60
	5.5.B. 2. Προσχολική Εκπαίδευση	62
	5.5.B. 3. Το Α΄ Δημόσιο Νηπιαγωγείο Μακεδονίτισσας	64
	5.5.B. 4. Δημοτική Εκπαίδευση	66
	5.5.B. 5. Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	68
	5.5.B. 6. Αντίστροφη Ένταξη	70
	5.5.B. 7. Η Λογοθεραπεία στη Σχολή Κωφών	72
	5.5.B. 8. Μουσική παιδεία και κώφωση: Νέες Προοπτικές - Εφαρμογή Προγράμματος Μουσικής προπαίδειας στη Σχολή Κωφών	75
	5.5.B. 9. Προαιρετικό Ολοήμερο	78
	5.5.B. 10. Μαθητική κοινότητα	79

5.5.Γ. Προγράμματα εκτός Σχολής	83
5.5.Γ. 1. Συμμετοχή σε κατασκηνώσεις	83
5.5.Γ. 2. Η Ένταξη παιδιών με απώλεια ακοής στην Κύπρο - Βιώματα και εμπειρίες παιδιών που φοίτησαν στα γενικά σχολεία	85
5.5.Γ. 3. Η φοίτηση παιδιών με απώλεια ακοής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου	93
5.5.Γ. 4. Διά Βίου Μάθηση και Κοινωνική Προέκταση	96
6. Άλλες Εκδόσεις της Σχολής Κωφών	99
7. Το Προσωπικό και οι μαθητές της Σχολής Κωφών σήμερα	100
8. Η καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας	103
9. Ιστορική αναδρομή στην εκπαίδευση ατόμων με απώλεια ακοής	106
10. Αφιέρωμα στον πρωτεργάτη, ιδρυτή και πρώτο Διευθυντή της Σχολής Κωφών, κ. Γεώργιο Μάρκου - Ανθολόγηση δημοσιευμάτων του	111
11. Βιώματα και εμπειρίες από τη Σχολή Κωφών	115
12. Φορείς	123
12.1. Διοικητικό Συμβούλιο της Σχολής Κωφών	123
12.2. Ταμείο Ευημερίας Σχολής Κωφών Παίδων	126
12.3. Όμιλος Φίλων των Κωφών	128
12.4. Όμιλος Φίλων Κωφών Λεμεσού	132
12.5. Όμιλος Φίλων Κωφών Λάρνακας – Αμμοχώστου	133
12.6. Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής	134
13. Συνεργατική Εταιρεία Κωφών	138
14. Σωματεία Κωφών	141
14.1. Ομοσπονδία Κωφών Κύπρου	141
14.2. Κυπριακή Αθλητική Ομοσπονδία Κωφών	143
14.3. Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών	144
14.4. Όμιλος Κωφών Λεμεσού	145
14.5. Όμιλος Κωφών Λάρνακας	146
14.6. Κέντρο Νεότητας Ατόμων με Απώλεια Ακοής	147
14.7. Αθλητική Ένωση Κωφών	148
15. Τα Διοικητικά Συμβούλια της Σχολής Κωφών από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα	149
16. Εκπαιδευτικοί που δίδαξαν στη Σχολή Κωφών από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα	154
17. Λεύκωμα φωτογραφιών από τις δραστηριότητες της Σχολής μας	159

1. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, Κ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΕΝΕΒΕΖΟΥ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ 60ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζουμε την έκδοση της Σχολής Κωφών, που κυκλοφορεί με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 60 χρόνων ζωής και προσφοράς της. Η έκδοση αυτή θα αποτελέσει σημείο αναφοράς για όλους όσοι εμπλέκονται στην εκπαίδευση, αποκατάσταση και ευημερία των ατόμων με απώλεια ακοής. Ευχή μας να συνεχίσει και στα επόμενα χρόνια η ποιοτική εκπαίδευση και πρόοδος των ατόμων με απώλεια ακοής στην Κύπρο.

Πριν από εξήντα χρόνια, δηλαδή το 1953, λειτούργησε για πρώτη φορά η Σχολή Κωφών στη Λευκωσία. Ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας είχε αναλάβει τότε τα έξοδα και την ευθύνη για τη λειτουργία της Σχολής, ο Δήμος Λευκωσίας παραχώρησε το οίκημα και η Κυπριακή Κυβέρνηση το διδακτικό προσωπικό και τον εξοπλισμό.

Μέσα σε αυτά τα 60 χρόνια, έγιναν σπουδαία άλματα προόδου στην εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής. Ενώ αρχικός στόχος της ίδρυσης της Σχολής Κωφών ήταν κυρίως η προστασία των παιδιών και η διδασκαλία κάποιων βασικών δεξιοτήτων, σήμερα στόχος της Σχολής Κωφών και γενικότερα της εκπαίδευσης παιδιών με απώλεια ακοής στην Κύπρο είναι η ισότιμη εκπαίδευσή τους με τα ακούοντα παιδιά, καθώς και η πρόοδος και η ευημερία τους. Αυτό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως στην έγκαιρη διάγνωση της βαρηκοΐας/κώφωσης (αμέσως μετά τη γέννηση των παιδιών), στη σύγχρονη τεχνολογία με τα κοχλιακά εμφυτεύματα και τα ψηφιακά ακουστικά, στην ένταξη των παιδιών στα γενικά σχολεία και, τέλος, στις αναβαθμισμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται από το ΥΠΠ από τη στιγμή της φοίτησης των παιδιών με απώλεια ακοής μέχρι και την αποφοίτησή τους από το σχολείο.

Ο ρόλος της Σχολής Κωφών ήταν όλα αυτά τα χρόνια καθοριστικός. Στη Σχολή Κωφών πέρα από τη λειτουργία του νηπιαγωγείου, δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου και την παροχή ισότιμων απολυτηρίων με εκείνα των γενικών σχολείων, έχουν ιδρυθεί και αναβαθμιστεί διάφορες υπηρεσίες, όπως το βρεφοπαιδοκομικό τμήμα, το πρόγραμμα καθοδήγησης γονέων, καθώς και το ακουολογικό κέντρο της Σχολής Κωφών. Τα σημερινά προγράμματά της είναι ευέλικτα και στοχεύουν τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην επαγγελματική κατάρτιση των παιδιών. Παράλληλα, καταλυτικός είναι ο ρόλος της Σχολής Κωφών σήμερα για την

επιμόρφωση των «γενικών» εκπαιδευτικών, καθώς και για την κοινωνική ενσωμάτωση, ευημερία και επαγγελματική αποκατάσταση των ενήλικων ατόμων με απώλεια ακοής.

Τελειώνοντας, εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια στη Διεύθυνση, στο διδακτικό Προσωπικό, καθώς και στα παιδιά της Σχολής Κωφών, που συμπληρώνει φέτος 60 χρόνια ζωής και προσφοράς.

Κυριάκος Κενεβέζος

Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού

Σεπτέμβριος 2013

2. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ, κ. ΕΛΣΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑ

Με μεγάλη χαρά και συγκίνηση χαιρετίζω την επετειακή αυτή έκδοση που γίνεται με το συμπλήρωμα των 60 χρόνων ζωής της Σχολής Κωφών. Εξήντα χρόνια ζωής, δράσης και προσφοράς, στην εκπαίδευση και ευημερία της κοινότητας των κωφών.

Όλα αυτά τα χρόνια δεν ήταν καθόλου εύκολα για τη Σχολή Κωφών, αφού ταυτίζονται με την πολυτάραχη ζωή του τόπου μας. Η Σχολή ξεκίνησε από τη Λευκωσία, μεταφέρθηκε στη Μόρφου, στη συνέχεια στον Γερόλακκο, για να περάσει μετά στην προσφυγιά, στον καταυλισμό με τα τσαντέρια. Εκεί συνέχισε το έργο της, μέσα σε δύσκολες και αντίξοες συνθήκες για όλους, εκπαιδευτικούς και μαθητές. Οι κακουχίες και τα προβλήματα όμως δεν πτόησαν κανένα. Η Σχολή ανδρώθηκε και συνέχισε το έργο της στα καινούργια κτήρια στη Μακεδονίτσα. Ένα έργο που σκοπό είχε την προσφορά σε αυτή την ξεχωριστή κοινότητα συνανθρώπων μας.

Η ζωή, η δράση και ο ρόλος της Σχολής δεν υπήρξαν ποτέ στατικά. Έβρισκε πάντα τον τρόπο να προσαρμόζεται μέσα στις νέες συνθήκες, όποιες κι αν ήταν αυτές. Και μετά την ψήφιση του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου του 1999, επεξεργάστηκε νέα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά προγράμματα που περιλαμβάνουν στήριξη σε γονείς, ακουολογικές υπηρεσίες, στήριξη παιδιών με απώλεια ακοής στα γενικά σχολεία και σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, προσφορά υπηρεσιών σε ενήλικες κωφούς και άλλα.

Αυτή η δράση της Σχολής συνεχίζεται μέχρι σήμερα, πολυδιάστατη, πλούσια και πολυεπίπεδη. Δυστυχώς, καλείται και πάλι η Σχολή να φέρει εις πέρας το έργο της μέσα σε πολύ δύσκολες για τον τόπο μας συνθήκες. Σε αυτό είχε και θα έχει πάντα συμπαραστάτη το Διοικητικό Συμβούλιο, που θα τη στηρίζει όπου χρειαστεί, για να συνεχίσει κι αυτή με τη σειρά της να προσφέρει στο σύνολο των ατόμων με απώλεια ακοής.

Θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, να απευθύνω ιδιαίτερο χαιρετισμό σε όλα τα άτομα με απώλεια ακοής και ιδιαίτερα στο Προσωπικό και στους μαθητές της Σχολής Κωφών και να τους συγχαρώ για τις επιδόσεις τους, το πλούσιο έργο που επιτελούν, καθώς και για τα εξαιρετικά αποτελέσματα που φέρνουν τόσο σε Παγκύπριους όσο και σε Πανευρωπαϊκούς Διαγωνισμούς που συμμετέχουν.

Έλση Χριστόφια

3. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, κ. ΛΕΛΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση χαιρετίζω την αναμνηστική αυτή έκδοση της Σχολής Κωφών που εκδίδεται με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 60 χρόνων από την ίδρυσή της.

Σε αυτή την έκδοση, πέραν της καταγραφής της ζωής και της δράσης της Σχολής όλα αυτά τα χρόνια, ο αναγνώστης μπορεί να βρει σημαντικές πληροφορίες για το πώς η Σχολή υπερπήδησε τις δυσκολίες και τα προβλήματα που κλήθηκε να αντιμετωπίσει. Επίσης, αξιοσημείωτος είναι και ο τρόπος που η Σχολή και οι εκάστοτε Διευθύνσεις αντιμετώπιζαν τα εμπόδια που παρεμβάλλονταν στο έργο τους και πώς προσαρμόζονταν στις νέες προκλήσεις της κάθε χρονικής στιγμής (νέες νομοθεσίες για την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες, μελέτες και εισηγήσεις εμπειρογνομώνων και άλλα).

Η Σχολή Κωφών πάντα έδειχνε μια ευελιξία και ευκολία προσαρμογής στα νέα δεδομένα και είναι αυτό ακριβώς που την κράτησε ζωντανή 60 τώρα χρόνια. Αυτή η προσαρμοστικότητα της της έδωσε την ευκαιρία να συνεχίσει τη ζωή και την πολυεπίπεδη δράση και προσφορά στην κοινότητα των κωφών συνανθρώπων μας, της έδωσε τη δυνατότητα να επεξεργάζεται και να υλοποιεί συνεχώς νέα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα τόσο για τα παιδιά που φοιτούν στη Σχολή, όσο και γενικά για όλα τα παιδιά με απώλεια ακοής όπου κι αν βρίσκονται.

Στις νέες εκπαιδευτικές και οικονομικές συνθήκες που περνά ο τόπος μας, η Σχολή καλείται να συνεχίσει αυτό το έργο με νέα προγράμματα τόσο για τους μαθητές της όσο και για ενήλικους κωφούς, ώστε να καταστεί ένα πρότυπο κέντρο και σημείο αναφοράς της εκπαίδευσης των κωφών.

Ευχαριστώ όλους τους Διευθυντές της Σχολής, με τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο είχε όλα αυτά τα χρόνια μια αγαστή συνεργασία. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στο Προσωπικό και στους μαθητές της Σχολής για το έργο που επιτελούν και τα εξαιρετικά αποτελέσματα που φέρνουν και μας κάνουν όλους περήφανους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Ευημερίας θα είναι πάντα υποστηρικτής της κάθε προσπάθειας της Σχολής για το καλό όλων των ατόμων με απώλεια ακοής.

Λέλλος Δημητριάδης

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Σχολής Κωφών Παίδων

4. ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ, κ. ΧΡΥΣΩΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Συμπληρώνονται φέτος 60 χρόνια από την ίδρυση της Σχολής Κωφών. Το 1953 ο τότε ιδρυτής της Σχολής, κ. Γεώργιος Μάρκου, γύριζε τα χωριά της Κύπρου, όπως μας αφηγείται ο ίδιος, για να εντοπίσει τα κωφά παιδιά. Σήμερα, 2013, τα κωφά παιδιά φοιτούν στα γενικά σχολεία, στα Πανεπιστήμια, συναγωνίζονται σχεδόν επί ίσοις όροις τα ακουόντα παιδιά, είναι αποκατεστημένα επαγγελματικά και είναι χρήσιμα μέλη της κοινωνίας.

Η Σχολή Κωφών, μέσα από την πορεία των 60 χρόνων της, διαδραμάτισε σοβαρότατο ρόλο στο επίπεδο της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής αποκατάστασης και κοινωνικής αποδοχής των κωφών της Κύπρου. Η πορεία της όλα αυτά τα χρόνια πέρασε μέσα από συμπληγάδες, αλλά και μέσα από πέτρινα χρόνια. Ομως πάντοτε κατάφερε μέσα από σκληρό αγώνα και δημιουργικότητα να ξεπερνά τις δυσκολίες, να προχωρεί και να αναπτύσσεται.

Γιορτάζουμε, λοιπόν, τα 60 χρόνια της Σχολής μας. Για μας είναι σημαντική επέτειος και για να την τιμήσουμε όπως της αρμόζει, αποφασίσαμε όπως προβούμε, μεταξύ όλων των άλλων εκδηλώσεων που προγραμματίζουμε, και στην αναμνηστική αυτή έκδοση.

Φιλοδοξία μας είναι, μέσα από αυτή την έκδοση, να παρουσιάσουμε ιστορικά την πορεία της Σχολής, τους σημαντικούς σταθμούς της εξέλιξής της, τη σύγχρονη κατάσταση που επικρατεί στη Σχολή με τα σημερινά προγράμματα και τις υπηρεσίες της και γενικά την εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής στην Κύπρο.

Πιο αναλυτικά, ο αναγνώστης μπορεί να βρει στην έκδοση που κρατά στα χέρια του την ιστορία της Σχολής μέσα από τις διάφορες φάσεις που έχει περάσει, το status της Σχολής και του Προσωπικού, τις σημερινές υπηρεσίες και τα προγράμματα εντός και εκτός της Σχολής. Επίσης, θα ενημερωθεί για την πορεία της Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας, για την ιστορία της εκπαίδευσης των κωφών ανά τον κόσμο. Στην παρούσα έκδοση περιλαμβάνεται και ένα αφιέρωμα στον ιδρυτή και πρώτο Διευθυντή της Σχολής Κωφών, κ. Γεώργιο Μάρκου, με ανθολόγηση δημοσιευμάτων του ίδιου. Ακολουθεί μια κατάθεση βιωμάτων και εμπειριών αποφοίτων της Σχολής και παρουσίαση των Φορέων, Οργανισμών και Σωματείων που έχουν σχέση με τη Σχολή. Πληροφοριακά, αναφέρουμε ότι ένα μέρος των κειμένων της έκδοσης αυτής έχει δημοσιευθεί και στην αναμνηστική έκδοση που έγινε για τα 50χρονα της Σχολής.

Ευχαριστώ τον Έντιμο Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Κυριάκο Κερεβέζο, την Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής Κωφών, κ. Έλση Χριστόφια, καθώς και τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής, κ. Λέλλο Δημητριάδη, για τους χαιρετισμούς τους.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω σε όλους τους συναδέλφους μου στη Σχολή Κωφών για τη συνεργασία που είχαμε ως μια ομάδα, ώστε να καταφέρουμε να υλοποιήσουμε αυτή την αναμνηστική έκδοση για τη Σχολή μας.

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια Σχολής Κωφών

5. ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ: 1953-2013 Μια πορεία 60 χρόνων!

5.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βάσος Μερακλής, Γιώργος Σαββίδης, Χρύσω Στυλιανού
Διευθυντές της Σχολής Κωφών

Η Σχολή Κωφών, μέσα στα 50 χρόνια ζωής της, πέρασε από περιόδους ακμής και άνθησης, αλλά και από περιόδους δύσκολες και περιπετειώδεις. Συνυφασμένη με την ιστορία της Σχολής είναι και η ιστορία της εκπαίδευσης κωφών* στην Κύπρο, αφού μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1980 η Σχολή αποτελούσε το μόνο κέντρο εκπαίδευσης κωφών.

Αυτή η με λίγα και απέριττα λόγια καταγραφή μιας μεγάλης και πλούσιας ιστορίας, της ιστορίας της Σχολής Κωφών, βασίστηκε σε πληροφορίες που αντλήθηκαν από προηγούμενες εκδόσεις της Σχολής και από άλλα σχετικά κείμενα, καθώς και σε έγκυρες προφορικές μαρτυρίες.

..... Πριν από την ίδρυση της Σχολής

Προφορική μαρτυρία από τον Γεώργιο Μάρκου, πρωτεργάτη στην ίδρυση και πρώτο Διευθυντή της Σχολής Κωφών, χρονοθετεί την ύπαρξη κάποιας εκπαίδευσης Κωφών στην Κύπρο αμέσως μετά το 1922. Σύμφωνα με αυτή τη μαρτυρία, Μικρασιάτης πρόσφυγας δίδαξε ομάδα κωφών σε σπίτι στην περιοχή Παλιού Δημαρχείου στη Λευκωσία. Καμία όμως πληροφορία δεν υπάρχει ως προς τις μεθόδους και τα μέσα που χρησιμοποίησε ο εν λόγω Μικρασιάτης, ούτε για την κατάρτισή του ως δασκάλου κωφών.

Σύμφωνα με γραπτή μαρτυρία του Γεώργιου Μάρκου, η πρώτη κρούση για την ανάγκη ίδρυσης Σχολής Κωφών έγινε το 1945 προς το τότε Γραφείο Παιδείας από τη Σεμέλη Τσώτου, Διευθύντρια Σχολείου Κωφών στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, όταν αυτή βρισκόταν στην Κύπρο για διακοπές. Αποτέλεσμα των διεργασιών που ακολούθησαν ήταν να αναλάβει ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας την πρωτοβουλία για την ίδρυση Σχολής Κωφών.

Το 1949 ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας προσέφερε υποτροφία στον Γεώργιο Μάρκου για τον πρώτο χρόνο ειδικών σπουδών του στο εξωτερικό. Το 1952 ο Γεώργιος Μάρκου επέστρεψε από τις σπουδές του και ξεκίνησε τη διαδικασία ίδρυσης της Σχολής.

* Ο όρος «κωφοί» σ' αυτό το κείμενο χρησιμοποιείται για να δηλώσει τα άτομα με διάφορες διαβαθμίσεις ακουστικής αναπηρίας που όλα, όμως, χρήζουν ειδικής εκπαίδευσης.

Μία από τις πρώτες ενέργειες του Γεώργιου Μάρκου ήταν να εντοπίσει τα κωφά παιδιά σχολικής ηλικίας, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Για τον σκοπό αυτό, σε συνεργασία με το Γραφείο Παιδείας, απέστειλε σχετικό ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους της Κύπρου, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο αναφέρονταν σε 300 περίπου παιδιά με πρόβλημα ακοής. Ο αριθμός αυτός, όπως αποδείχθηκε από την επιτόπου εξέταση των περιπτώσεων, δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα, αφού, σύμφωνα με τον Γεώργιο Μάρκου, περιλάμβανε και παιδιά που παρουσίαζαν προβλήματα λόγου και ομιλίας που δεν οφείλονταν σε ακουστική απώλεια.

Η ίδρυση της Σχολής

Ως πρώτοι μαθητές της Σχολής επιλέχθηκαν μόνο 22 παιδιά ηλικίας 6-13 χρονών. Η μη ύπαρξη επαρκούς και κατάλληλης κτηριακής υποδομής, καθώς και οι περιορισμένοι πόροι για τη συντήρηση της Σχολής δεν επέτρεψαν την εγγραφή περισσότερων μαθητών σε αυτά τα πρώτα στάδια της λειτουργίας της. Με τους πρώτους 22 μαθητές συγκροτήθηκαν δύο τάξεις για Ελληνόπουλα και μια τάξη για Τουρκόπουλα.

Οι πρώτοι μαθητές της Σχολής μαζί με τους δασκάλους τους και μέλη της Διοικούσας Επιτροπής. Στη δεύτερη σειρά, από αριστερά διακρίνονται: Θ. Τζιρκώτης (μέλος Διοικούσας Επιτροπής), Στ. Σταυρίδου (δασκάλα), Γ. Μάρκου (Διευθυντής), Μ. Τσιεβτέτ (δάσκαλος) και Α. F. Bates (Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής)

Είναι ενδιαφέρον να αναφερθεί ότι ένας μεγάλος αριθμός από τους πρώτους μαθητές λήφθηκε μέσω αποφάσεων Παιδικών Δικαστηρίων, γεγονός που ήταν μια θλιβερή ένδειξη της έλλειψης οικογενειακής και κοινωνικής φροντίδας για αυτά τα παιδιά. Ήταν παιδιά που πρώτιστα χρειαζόνταν προστασία και φροντίδα και μετά εκπαίδευση, παρατηρεί ο Γεώργιος Μάρκου. Στις 31 Οκτωβρίου 1953 η Σχολή υποδέχθηκε τους πρώτους μαθητές της. Ο Γεώργιος Μάρκου θυμάται (1971):

“... η πιο έντονη κι η πιο ευχάριστη ανάμνηση είναι ένα ζεστό παιδικό χεράκι που έσφιξε το δικό μου χέρι καθώς ακουμπούσα στον τοίχο του σχολείου, απορροφημένος σε σκέψεις. Ήρθε πίσω μου χωρίς να το αντιληφθώ, τρύπωσε το κεφαλάκι του κάτω από τη μασχάλη μου και άρχισε να μου σφίγγει δειλά το χέρι.”

Όλη την ημέρα εκείνη «περιμέναμε τους βαρβάρους». Ήταν η πρώτη μέρα που άνοιγε η Σχολή Κωφαλάων, Σάββατο, 31 Οκτωβρίου 1953. Αυτή τη στιγμή ερχόταν η νύχτα και τα κλάματα και τα ουρλιαχτά των παιδιών είχαν καταλαγιάσει. Εξουθενωμένος, ακούμπησα στον στύλο της βεράντας και κοίταζα το δίσκον του ήλιου που χανόταν πίσω από τα καμπαναριά, τους μινιαρέδες και τα Ενετικά τείχη της Λευκωσίας. Τα παιδιά ελαφροκουνιόντουσαν στη μικρή αυλή σαν τρομοκρατημένο κοπάδι, έτοιμο να σκορπιστεί με πανικό. Περίμεναν τη νύχτα σαν το αποκορύφωμα της διαδικασίας της πρώτης ημέρας. Και τώρα ήρθε αυτό το ζεστό χεράκι να μου πει πως με εμπιστευόταν. Μου φάνηκε πως το χέρι αυτό δεν ήταν ανθρώπινο. Κοιταχτήκαμε για μια στιγμή και μείναμε έτσι ακίνητοι στην ίδια θέση ώσπου χάθηκε ο ήλιος. Το κοπάδι είχε τώρα μαζευτεί γύρω μου.”

**Εγκαίνια της πρώτης Σχολής από τον
Δήμαρχο Λευκωσίας, Θεμιστοκλή Δέρβη, 1953**

Η Σχολή στεγάστηκε σε ένα παλιό, σχεδόν ετοιμόρροπο, κτήριο στον Λόφο του Λιονταριού, στη σημερινή περιοχή της Εκάλης, στη Λευκωσία, το οποίο παραχώρησε ο Δήμος Λευκωσίας. Πρώτοι δάσκαλοι ο Γεώργιος Μάρκου, Διευθυντής και ο μόνος ειδικευμένος στην εκπαίδευση κωφών, η Σταυρούλα Σταυρίδου και ο Τουρκοκύπριος Ματζίτ Τζιεβτέτ. Την ευθύνη λειτουργίας της Σχολής είχε Διοικούσα Επιτροπή με Πρόεδρο τον Πρόεδρο του Ροταριανού Ομίλου Λευκωσίας. Η κάλυψη της δαπάνης λειτουργίας της Σχολής αναλήφθηκε από διάφορους φορείς. Το Γραφείο Παιδείας εξόπλισε το διδακτήριο και το οικοτροφείο. Κατέβαλλε, επίσης, τους μισθούς του Προσωπικού. Ουσιαστική συνεισφορά στην κάλυψη των λειτουργικών δαπανών είχε ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας. Η Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία και η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία πρόσφεραν υποτροφίες σε μαθητές που προέρχονταν από τις περιοχές όπου αυτές οι εταιρείες δραστηριοποιούνταν. Ακόμα, τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της Σχολής, κάποιοι γονείς με κάποια οικονομική ευχέρεια χρεώθηκαν 4 λίρες για τροφεία.

Το γεγονός ότι στην ίδρυση και λειτουργία της Σχολής συνέβαλαν διάφοροι φορείς αποτελεί ένδειξη συλλογικής προσπάθειας και ευρύτερης στήριξης και αποδοχής, ασφαλές θεμέλιο πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε η επιτυχής πορεία της.

..... Η πρώτη λαμπρή περίοδος (1958 - 1970)

Από πολύ νωρίς μετά το άνοιγμά της, η Σχολή άρχισε την αναζήτηση άλλου κτηρίου που να καλύπτει τις ανάγκες της. Έτσι, τον Μάρτη του 1958 μεταφέρθηκε στη Μόρφου και συγκεκριμένα στα κτήρια του πρώην Διδασκαλικού Κολεγίου. Το χρονικό διάστημα μέχρι το 1970 υπήρξε η πρώτη λαμπρή περίοδος της ιστορίας της Σχολής. Κατά τα χρόνια αυτά, διαμορφώθηκε ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της, η Σχολή εμπλούτισε τα προγράμματά της, επέκτεινε τις δραστηριότητές της, οι δε μαθητές ξεπέρασαν τους 90, μεταξύ αυτών και 18 Τουρκοκύπριοι, οι οποίοι τελικά αποχώρησαν το 1963 λόγω των διακοινοτικών ταραχών.

Η Σχολή στη Μόρφου 1958 - 1970

Τα χρόνια κυλούσαν παραγωγικά, με τα παιδιά να είναι ευτυχισμένα μέσα στη σιγουριά της κάθε είδους φροντίδας που τους πρόσφερε η Σχολή. Όμως, ο χρόνος της πρώτης αποφοίτησης πλησίαζε απειλητικά. Η Σχολή, θεωρώντας ότι η ευθύνη της προς τα κωφά άτομα δεν σταματούσε στη συμπλήρωση της σχολικής τους εκπαίδευσης, ανέλαβε και την ευθύνη εξεύρεσης εργασίας, έργο που αποδείχθηκε πολύ δυσχερές, δεδομένης της διστακτικότητας των εργοδοτών που κρύβονταν πίσω από προκαταλήψεις και προφάσεις. Έτσι, τον Σεπτέμβρη του 1961 ιδρύθηκε η Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων* με στόχο την επαγγελματική κατάρτιση και εργοδότηση των αποφοίτων της Σχολής.

Στην εξέλιξή της, η Συνεργατική αναδείχθηκε σε αξιόλογο εργαστήριο επίπλων με παράλληλες δραστηριότητες στην κατασκευή ενδυμάτων και υφαντών. Λίγο πριν από την τουρκική εισβολή, 78 Κωφά άτομα, άνδρες και γυναίκες, εργοδοτούνταν από τη Συνεργατική, της οποίας την ευθύνη λειτουργίας είχαν, και συνεχίζουν μάλιστα να έχουν, οι ίδιοι οι Κωφοί μέσω Διαχειριστικής Επιτροπής.

* Ο όρος «κωφάλαοι» σ' αυτό το κείμενο χρησιμοποιείται για να δηλώσει τα άτομα με διάφορες διαβαθμίσεις ακουστικής αναπηρίας που όλα, όμως, χρήζουν ειδικής εκπαίδευσης.

Τον Σεπτέμβριο του 1970, Σχολή και Συνεργατική, μεταφέρθηκαν σε καινούργια, σύγχρονα, για την εποχή, κτήρια κοντά στον Γερόλακκο, στην επαρχία Λευκωσίας, που ανεγέρθηκαν με δαπάνες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Άποψη του κτηριακού συγκροτήματος της Σχολής, πλησίον του Γερόλακκου, όπου η Σχολή λειτούργησε από το τέλος του 1970 μέχρι τον Ιούλιο του 1974, οπότε και καταλήφθηκε από τους Τούρκους εισβολείς

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος προσέρχεται για να εγκαινιάσει τη Σχολή στον Γερόλακκο, τον Οκτώβριο του 1971

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος εγκαινιάζει τη νέα Σχολή στον Γερόλακκο· παρακολουθούν ο Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, και ο Γεώργιος Μάρκου, Διευθυντής της Σχολής

Δύο χρόνια μετά, το 1972, ιδρύθηκε η Εταιρεία “Ταμείο Ευημερίας Σχολής Κωφών Παιδων” από το Διοικητικό Συμβούλιο της Σχολής με Πρόεδρο τον Λέλλο Δημητριάδη, που έχει ως βασικό σκοπό “...να προάγει, συνδράμει ή ενθαρρύνει την ευημερία, την εκπαίδευση, την εργοδότηση και την αποκατάσταση των Κωφών”, γεγονός που προσέδωσε νέα δυναμική στη Σχολή.

Οι προοπτικές, λοιπόν, για περαιτέρω άλματα στις επιτεύξεις και τις δραστηριότητες της Σχολής ήταν ευοίωνες.

..... Πέτρινα χρόνια (1974 - 1976)

Τον Ιούλιο του 1974, η λαίλαπα της τουρκικής εισβολής δεν χαρίστηκε ούτε στη Σχολή, η οποία περιέπεσε στη δίνη των δραματικών γεγονότων. Η κατάληψή της από τα τουρκικά στρατεύματα ανέκοψε προσωρινά την ανοδική πορεία της, δεν διέκοψε όμως τη λειτουργία της.

“Ακόμη δεν μπορώ να καταλάβω πώς ξεκινήσαμε το σχολικό έτος, τον Σεπτέμβρη του 1974, χωρίς να χαθεί ούτε μια σχολική μέρα και προτού ακόμη καταλαγιάσουν οι καπνοί του πολέμου. Είχαμε στήσει τα τσαντίρια μας στην αυλή της Σχολής Τυφλών και καλέσαμε τα παιδιά να έρθουν για μαθήματα. Περιμέναμε να έρθει ένας μικρός αριθμός, έτσι για να κρατηθεί το σχολείο στη ζωή. Όμως, ήρθαν όλοι, πρόσφυγες και μη πρόσφυγες, έτσι που η Σχολή Τυφλών δεν μας χωρούσε. Τότε νοικοιάσαμε ένα αγρόκτημα στην Ανθούπολη και μεταφέραμε εκεί τον καταυλισμό μας, κάπου 30 τσαντίρια, για τάξεις, κοιτώνες, κουζίνα και τραπεζαρία.

‘Ηταν μια μεγαλειώδης προσπάθεια από όλους τους δασκάλους και τα παιδιά που μας κάνει σήμερα να σκεφτόμαστε με νοσταλγία το μοναδικό εκείνο πνεύμα αλληλεγγύης και αλτρουισμού’. (Γεώργιος Μάρκου, 1983).

Η Σχολή Κωφών σε τσαντίρια στην Ανθούπολη, 1975 - 1976

Γεύμα στην προσφυγική Σχολή, στην Ανθούπολη

Εκεί, στην Ανθούπολη, η Σχολή έμεινε μέχρι τον Φεβράρη του 1976. Ταυτόχρονα, άρχισε νέος αγώνας με εκστρατεία τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό για εξεύρεση κονδυλίων για ανέγερση καινούργιας Σχολής.

..... Δεύτερη λαμπρή περίοδος (1976 - 1991)

Η περίοδος που ακολούθησε τις πρωτόγνωρες εμπειρίες στα αντίσκηνα της προσφυγικής Σχολής Κωφών (Οκτώβρης 1974 - Φεβράρης 1976) χαρακτηρίζεται από σημαντικές εξελίξεις που σημάδεψαν την εκπαίδευση, την ευημερία και την αποκατάσταση των κωφών παιδιών και ενηλίκων στην Κύπρο. Τα όποια επιτεύγματα στους τομείς αυτούς οφείλονται τόσο στην αλληλεγγύη και συμπαράσταση ανθρώπων και οργανισμών προς τα κωφά άτομα όσο και στη διορατικότητα, την αφοσίωση και την εργατικότητα των εκπαιδευτικών και άλλων λειτουργιών που πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους, συχνά κάτω από αντίξοες συνθήκες.

Οι πολύπλευρες και επίμονες προσπάθειες του πρώτου διευθυντή της Σχολής, κ. Γεώργιου Μάρκου, με τη συμπαράσταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, είχαν ως αποτέλεσμα την παραχώρηση μεγάλης έκτασης γης στη Μακεδονίτισσα, στη Λευκωσία, από την Ιερά Μονή Κύκκου, όπου μεταφέρθηκαν τα αντίσκηνα τον Φεβράρη του 1976. Σταδιακά, τα αντίσκηνα αντικαταστάθηκαν από προκατασκευασμένα καταλύματα και την πρώτη φάση του οικοτροφείου.

Το 1979 ο κ. Γεώργιος Μάρκου αποχώρησε από τη διεύθυνση της Σχολής και αφιέρωσε όλες του τις δυνάμεις στην αναδιοργάνωση και επέκταση των δραστηριοτήτων της Συνεργατικής Εταιρείας των Κωφών, που αποτελούσε τον πυρήνα για την ευημερία και αποκατάσταση των ενηλίκων κωφών και που ο ίδιος είχε ιδρύσει το 1961. Ο κ. Γ. Μάρκου παρέμεινε όμως σύμβουλος και συμπαραστάτης στη Σχολή και στο νέο διευθυντή της Σχολής, κ. Βάσο Μερακλή, που τον διαδέχθηκε.

Ακολούθησε η συμπλήρωση και ο εξοπλισμός του Οικοτροφείου που στέγαζε την πλειονότητα των μαθητών της Σχολής με την ανέγερση ενός πρόσθετου ορόφου με άνετους και λειτουργικούς χώρους σίτισης, διαμονής και ψυχαγωγίας των μαθητών το 1981.

Άποψη του Οικοτροφείου

Η ανέγερση σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων διδακτηρίων εξακολούθησε να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα μέχρι που αυτή έγινε κατορθωτή με δαπάνες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και με τη βοήθεια των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής Κωφών. Τα νέα σύγχρονα διδακτήρια περιλάμβαναν κανονικές και ειδικές αίθουσες διδασκαλίας, ειδικά εργαστήρια και κοινόχρηστους χώρους που διακρίνονται για τη λειτουργικότητά τους.

Άποψη των νέων διδακτηρίων της Σχολής Κωφών στην Μακεδονίτσα

Το 1986 ακολούθησε η ανέγερση μεγάλης Αίθουσας Πολλαπλής Χρήσης και πάλι με δαπάνες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών και με τη βοήθεια των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η αίθουσα αυτή κάλυψε τις ανάγκες στους διάφορους τομείς δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που γίνονταν σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων των Κωφών.

Μετά την ολοκλήρωση των κτηριακών εγκαταστάσεων της Σχολής άρχισε νέα σημαντική προσπάθεια με πρωτοβουλία του Ταμείου Ευημερίας Κωφών και του Ομίλου Φίλων των Κωφών για ανέγερση ενός κτηριακού συγκροτήματος στην κεντρική λεωφόρο της 28ης Οκτωβρίου της Μακεδονίτισσας, για να στεγάσει όλες τις υπηρεσίες προς τους ενήλικες κωφούς. Έτσι ολοκληρώθηκε το Κοινωνικό Κέντρο Κωφών, ένα τετραώροφο κτήριο, στο οποίο στεγάστηκαν η Έκθεση Επίπλων της Συνεργατικής Εταιρείας Κωφών, η Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών, η Αθλητική Ένωση Κωφών, το Επιμορφωτικό Κέντρο Κωφών και ο Ξενώνας Κωφών. Στο κοινωνικό Κέντρο Κωφών πρόσφεραν εθελοντικά πολύτιμες υπηρεσίες λειτουργοί της Σχολής Κωφών.

Παράλληλα με τις προσπάθειες για κάλυψη των κτηριακών αναγκών των κωφών γίνονται αξιοσημείωτα βήματα για αναβάθμιση της εκπαίδευσης των κωφών παιδιών και για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, με σκοπό την ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας τοποθετήθηκαν ομαδικές ακουστικές συσκευές και εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ασύρματο ακουστικό σύστημα που απάλλαξε μαθητές και δασκάλους από τους περιορισμούς στη διακίνηση και τις δραστηριότητές τους στους χώρους διδασκαλίας.

Εφαρμόστηκε, επίσης, ένα πρωτοποριακό δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών για ειδικούς διδακτικούς σκοπούς με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων για ανάπτυξη γλώσσας, ελληνικής και αγγλικής, μαθηματικών και άλλων δεξιοτήτων.

Στο διδακτικό Προσωπικό της Σχολής προστέθηκαν κι άλλες ειδικότητες, όπως η λογοθεραπεία, με την πρόσληψη προσοντούχου Λογοθεραπευτή, και το τεχνικό σχέδιο με την απόσπαση καθηγητή από τη Μέση Εκπαίδευση κ.ά.

Τα ειδικά αναλυτικά προγράμματα της Σχολής αναθεωρήθηκαν και αναβαθμίστηκαν με βάση τις νεότερες παιδαγωγικές αντιλήψεις και τις τεχνολογικές εξελίξεις και κάλυψαν τους τομείς της γλωσσικής ανάπτυξης, χειλεανάγνωσης, λογοθεραπείας, μαθηματικών, γενικών γνώσεων κ.ά. Για την ολοκλήρωση του έργου αυτού εργάστηκαν με υποδειγματικό ζήλο ομάδες μελών του διδακτικού προσωπικού. Αρκετά από τα μέλη αυτά είχαν τύχει μετεκπαίδευσης και εξειδίκευσης σε πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Τα εργαστήρια της Σχολής Κωφών εξοπλίστηκαν με τον αναγκαίο τεχνικό εξοπλισμό για κατάρτιση των μαθητών σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς, όπως δακτυλογραφία, διακοσμητική, ραπτική, ξυλουργική - ξυλογλυπτική, τεχνικό σχέδιο, κεντητική κ.ά.

Οι ραγδαίες εξελίξεις στην εκπαίδευση των παιδιών με προβλήματα ακοής σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και στις Η.Π.Α. επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό και τις υπηρεσίες που πρόσφερε η Σχολή Κωφών στα παιδιά αυτά.

Οι ακουολογικές υπηρεσίες (ακουολογικές μετρήσεις, εφαρμογή εκμαγείων, χρήση ατομικών ακουστικών συσκευών κ.ά.) που προσφέρονταν από τον Ακουολόγο της Σχολής επεκτάθηκαν και σε παιδιά που φοιτούσαν εκτός της Σχολής.

Αρκετά παιδιά με προβλήματα ακοής άρχισαν να φοιτούν σε κανονικά σχολεία αρχικά σε νηπιαγωγεία και δημοτικά και μετά σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης στους τόπους διαμονής τους. Με πρωτοβουλία του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Κωφών (1987), άρχισαν να ιδρύονται ειδικές μονάδες για φοίτηση παιδιών προσχολικής ηλικίας, αρχικά στη Λεμεσό και λίγο αργότερα στην Πάφο και στη Λάρνακα.

Ο ρόλος της Σχολής Κωφών ήταν φυσικό να αρχίσει να διαφοροποιείται μετά τις διευθετήσεις για συνεκπαίδευση των παιδιών με προβλήματα ακοής (βαρήκοα και κωφά) με ακούοντα παιδιά σε συνηθισμένα (και όχι ειδικά) σχολεία. Η Σχολή άρχισε να βοηθά τα ενταγμένα παιδιά στα κανονικά σχολεία με το εξειδικευμένο Προσωπικό της σε θέματα γλωσσικής ανάπτυξης, χρήσης των ακουστικών συσκευών, καθοδήγησης γονέων κ.ά. σε χώρους εκτός της Σχολής και σε παγκύπρια βάση.

.....Καταιγισμός εξελίξεων και αλλαγών.....

Η εκπαίδευση, μη εξαιρουμένης της Εκπαίδευσης των Κωφών, δεν είναι στατική. Ενέχει μια δυναμική που συχνά καταλήγει σε αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Από το τέλος της δεκαετίας του 1980 μέχρι σήμερα, μια σειρά σημαντικών γεγονότων επέφεραν ραγδαίες και σημαντικές αλλαγές που δικαίως μπορούν να χαρακτηριστούν ως μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση των κωφών στην Κύπρο. Όπως συμβαίνει συνήθως, η κινητήρια δύναμη και ο μοχλός πίεσης για αλλαγές υπήρξαν οι ίδιοι οι γονείς των κωφών παιδιών.

Μερικοί απ' αυτούς ταξίδευαν σε χώρες της Ευρώπης και στην Αμερική για σκοπούς σχετικούς με το πρόβλημα ακοής των παιδιών τους και γίνονταν καλοί αγωγοί τάσεων που κυριαρχούσαν σ' αυτές τις χώρες, ιδιαίτερα ως προς το πού έπρεπε να εκπαιδεύονται τα παιδιά τους.

Με την Ίδρυση του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Κωφών (Π.Σ.Γ.Κ.) το 1987, άρχισαν οι συστάσεις και οι πιέσεις προς κάθε κατεύθυνση για προώθηση της συνεκπαίδευσης κωφών και ακουόντων μέσα στα γενικά σχολεία, γνωστής ως "ένταξης". Ήδη από το 1988, με την έξοδο δασκάλων της στα γενικά σχολεία για στήριξη παιδιών με πρόβλημα ακοής, η Σχολή απώλεσε την ιδιότητά της ως του μόνου χώρου εκπαίδευσης των κωφών παιδιών.

Το 1989 ο Αντρέας Μαρκίδης, Κύπριος που διέπρεπε στον τομέα της εκπαίδευσης κωφών στο εξωτερικό, μετακλήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας ως εμπειρογνώμονας, για να υποβάλει εισηγήσεις για τις εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων με ακουστική αναπηρία στην Κύπρο. Τον Μάη του 1990, στην έκθεσή του προς τον Υπουργό Παιδείας, ο Αντρέας Μαρκίδης εισηγείτο ως κύριο στόχο για την πλειονότητα αυτών των ατόμων τη "λειτουργική ένταξη". Ταυτόχρονα όμως επεσήμανε και τον σημαντικό ρόλο που έχει να διαδραματίσει η Σχολή ως μέρος του όλου φάσματος της εκπαίδευσης, της κοινωνικής και επαγγελματικής αποκατάστασης και ευημερίας των ατόμων με ακουστική αναπηρία.

Στις αρχές του 1990, η διαρροή μαθητών της Σχολής προς την ένταξη υπήρξε ομαδική με αποτέλεσμα την κατάργηση του οικοτροφείου τον Μάη του ίδιου χρόνου.

Την ίδια περίοδο, 1987-1990, το Υπουργείο Παιδείας με εμπλοκή του Π.Σ.Γ.Κ. ιδρύει τις Επαρχιακές Μονάδες Βαρηκών σε Δημοτικά Σχολεία. Πρώτη, το 1987, ιδρύθηκε η μονάδα στη Λεμεσό και ακολούθησαν οι μονάδες στη Λευκωσία, στην Πάφο και στη Λάρνακα.

Τον Γενάρη του 1990, εφαρμόζεται σε συστηματική πλέον βάση και το πρόγραμμα της Σχολής "Εγκαιρη Παρέμβαση / Καθοδήγηση Γονέων" που αφορά σε παιδιά μέχρι τριών χρονών και τις οικογένειές τους. Η συνεκπαίδευση των παιδιών με ακουστικά προβλήματα με ακούοντα παιδιά στα συνηθισμένα σχολεία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των μαθητών της Σχολής. Έτσι, έγινε δυνατή

η παραχώρηση αιθουσών της Σχολής στον τότε (1989) νεοσυσταθέντα Σύνδεσμο Γονέων Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας στη Μακεδονίτισσα για λειτουργία κοινοτικού νηπιαγωγείου. Στο νηπιαγωγείο αυτό για ακούοντα παιδιά εφαρμόστηκε η «αντίστροφη ένταξη», δηλαδή η συνεκπαίδευση κωφών παιδιών της ίδιας περίπου ηλικίας με ακούοντα παιδιά. Η Σχολή εξακολούθησε να λειτουργεί με μικρό αριθμό κωφών παιδιών ως ημερήσιο σχολείο, αλλά, ταυτόχρονα, και ως Κέντρο Υπηρεσιών προς τα παιδιά με προβλήματα ακοής σε όλη την Κύπρο.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού άρχισε την τοποθέτηση νέων ειδικών δασκάλων στα σχολεία όπου φοιτούσαν παιδιά με προβλήματα ακοής και ανάθεσε τον συντονισμό της ένταξης τους στον διευθυντή της Σχολής (1990), η οποία με το έμπειρο και εξειδικευμένο Προσωπικό της ανέλαβε τη στήριξή τους στα κανονικά σχολεία από τη σχολική χρονιά 1990-1991.

Το 1993, με πρωτοστάτη πάλι τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Κωφών, ψηφίστηκε ο "Νόμος που προνοεί για την Ένταξη και Ενσωμάτωση Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδη και Μέση Εκπαίδευση)". Ο Νόμος εφαρμόστηκε με δυσκολίες και ελλείψεις, αφού ουδέποτε εκδόθηκαν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Το 1999 αποτελεί ορόσημο στην ιστορία της εκπαίδευσης των κωφών και της ειδικής εκπαίδευσης γενικότερα. Τη χρονιά αυτή ψηφίστηκε "Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999" (Ν.113 (I) 99).

Ο Νόμος σαφώς προβλέπει ότι τα παιδιά με απώλεια ακοής εκπαιδεύονται μέσα σε γενικά σχολεία εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, που δυνατόν να αποφασιστεί διαφορετικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Η ένταξη έχει πλέον θεσμοθετηθεί και η πρώτη επιβεβλημένη διά Νόμου επιλογή ως προς την εκπαιδευτική τοποθέτηση κωφών παιδιών είναι η συμφοίτησή τους με ακούοντες ομηλικούς τους στα γενικά σχολεία.

..... Η τελευταία δεκαετία

Στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας η Σχολή Κωφών προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα της εποχής, αναμορφώνει τον ρόλο της, μετεξελίσσεται σταδιακά σε Κέντρο Παροχής ποικίλων Υπηρεσιών και διαμορφώνει τη νέα της ταυτότητα, χωρίς να αποβάλλει ταυτόχρονα και τον ιστορικό της ρόλο ως ημερήσιο ειδικό σχολείο.

Με βάση την πείρα, την εμπειρογνωμοσύνη και την τεχνογνωσία της προχώρησε στην υλοποίηση καινοτόμων και επωφελών ιδεών τόσο για όλα τα άτομα με απώλεια ακοής στο σύνολό τους όσο και ως κέντρο αναφοράς για οποιαδήποτε ενδιαφέροντα για τα κωφά άτομα. Ενίσχυσε τα εκπαιδευτικά της προγράμματα και επέκτεινε την προσφορά της στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης

και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Είναι για αυτό τον λόγο που, ενώ ο αριθμός των μαθητών της Σχολής είχε ακολουθήσει μια καθοδική πορεία μετά την ομαδική τους έξοδο προς τα γενικά σχολεία, τα τελευταία χρόνια άρχισε σταδιακά η ανοδική του πορεία με πόλο έλξης τα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά της προγράμματα.

Σημαντικά γεγονότα που έχουν επηρεάσει τη διαμόρφωση του ρόλου της Σχολής Κωφών είναι:

α) Αναγνώριση απολυτηρίων της Σχολής Κωφών

Το 2005 αναγνωρίστηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού τα απολυτήρια της Σχολής Κωφών ως ισότιμα με τα απολυτήρια των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κάτω από τις προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν στο περιεχόμενο των σπουδών, τα κριτήρια αξιολόγησης και προαγωγής των μαθητών, τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τους εκπαιδευτικούς που θα διδάσκουν τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα.

β) Αναγνώριση Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας (ΚΝΓ)

Μετά την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του περί της Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμου (66(1) 2006) και τροποποίησή του τον Ιούνιο του 2008 (31(1) 2008), το ΥΠΠ σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών και την Ομοσπονδία Κωφών Κύπρου προχώρησε στην καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας (ΚΝΓ).

Το έργο ξεκίνησε τον Μάιο του 2007 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2011 με την παραγωγή τριών προϊόντων:

- τη Γραμματική Παραδοσιακού Τύπου (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)
- την Επικοινωνιακή Γραμματική (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)
- το Εννοιολογικό Λεξικό (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)

Σήμερα σχεδιάζονται τα επόμενα βήματα που αφορούν στην υιοθέτηση μέτρων για την υλοποίηση της αναγνώρισης με τη δημιουργία των Σχολών Εκμάθησης της ΚΝΓ, τη διδασκαλία, την εκμάθηση της ΚΝΓ από τα κωφά άτομα, τα πιστοποιητικά επάρκειας γνώσης της ΚΝΓ.

γ) Έκθεση Εμπειρογνομόνων για Αναδόμηση της Σχολής Κωφών και πώς αυτή τροχοδρομείται

Μετά από εισήγηση της Σχολής Κωφών προς το ΥΠΠ για αναδόμηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης των μαθητών με απώλεια ακοής και των υπηρεσιών προς τα άτομα αυτά, το ΥΠΠ κάλεσε τον Ιανουάριο του 2010 ομάδα πέντε εμπειρογνομόνων από την Αγγλία, την Αμερική και την Κύπρο. Οι εμπειρογνώμονες, αφού μελέτησαν την παρούσα κατάσταση, ετοίμασαν έκθεση προς το ΥΠΠ με τις εισηγήσεις τους για αναδόμηση των προγραμμάτων και υπηρεσιών της Σχολής Κωφών.

Παρά το γεγονός ότι το ΥΠΠ συμφώνησε για αναδόμηση της Σχολής, δεν προχώρησε στην υλοποίησή της λόγω της οικονομικής κρίσης, η οποία επηρέασε τα πάντα στη χώρα. Ωστόσο, με την εμπλοκή άλλων Υπουργείων, όπως Εργασίας και Υγείας, αξιοποιήθηκαν οι υφιστάμενες υπηρεσίες τους και η Σχολή, με τη βοήθεια του Διοικητικού Συμβουλίου, προχώρησε από μόνη της στην προσπάθεια αναδόμησής της με την ίδρυση και λειτουργία νέων υπηρεσιών, καθώς και την τελειοποίηση των υφισταμένων. Τέτοιες υπηρεσίες και προγράμματα είναι:

1. Πρόγραμμα Έγκαιρης Παρέμβασης

Από το 1990 εφαρμόστηκε συστηματικά στη Σχολή Κωφών το πρόγραμμα «Έγκαιρη Παρέμβαση/Καθοδήγηση Γονέων», το οποίο λειτουργεί ως σήμερα. Με την εφαρμογή του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου 113(1)/1999, το πρόγραμμα δεν κατοχυρώνεται νομικά, αφού το ΥΠΠ είναι αρμόδιο για ηλικίες παιδιών από 3 ετών. Για τον λόγο αυτό, κρίθηκε αναγκαία η εμπλοκή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο είναι και το αρμόδιο υπουργείο για τις ηλικίες 0-3 ετών. Με τη χορηγία του λειτούργησε το 2010 το Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα στη Σχολή Κωφών με τη φοίτηση παιδιών με απώλεια ακοής και ακουόντων. Την ευθύνη για τη λειτουργία του ανέλαβε το Συμβούλιο Κοινοτικού Εθελοντισμού (ΣΚΕ) Αγίου Δομετίου και η Σχολή Κωφών ανέλαβε το εκπαιδευτικό μέρος. Το Υπουργείο Εργασίας επιχορήγησε και άλλα ΣΚΕ, όπως Τσακκιλερού και Κυπερούντας, για στήριξη/εκπαίδευση άλλων κωφών παιδιών. Τώρα γίνεται προσπάθεια για τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου.

Το Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα

2. Πολυθεματικές ομάδες για αξιολόγηση του βρέφους αμέσως μετά τη διάγνωση της απώλειας ακοής και ετοιμασία του Προγράμματος Οικογενειακής Παρέμβασης.

Ο Υπουργός Υγείας εξουσιοδότησε αρμόδιο Λειτουργό του Υπουργείου του για προώθηση του θέματος. Οι εισηγήσεις της Σχολής έχουν δοθεί και σύντομα αυτό το θέμα θα τροχοδρομηθεί.

3. Παρέμβαση στον ψυχοσυναισθηματικό τομέα

Για την ψυχική στήριξη, τόσο των ατόμων με απώλεια ακοής όσο και των οικογενειών τους, το Υπουργείο Υγείας απλοποίησε τη διαδικασία. Όλες οι περιπτώσεις αποτείνονται σε συγκεκριμένο λειτουργό του Υπουργείου Υγείας, ο οποίος ρυθμίζει την καθεμιά ξεχωριστά, ανάλογα με τον τόπο διαμονής της κάθε οικογένειας.

Η Σχολή Κωφών στελεχώθηκε, επίσης, με μια Εκπαιδευτική Ψυχολόγο και μια Κλινική Ψυχολόγο με μερική απασχόληση. Οι υπηρεσίες τους αφορούν περισσότερο στα παιδιά της Σχολής και τις οικογένειές τους και λιγότερο στα παιδιά της ένταξης. Η συμβουλευτική που παρέχεται τόσο στους γονείς και μαθητές όσο και στους Εκπαιδευτικούς της Σχολής, στόχο έχει την πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, την καλλιέργεια της ψυχικής του ανθεκτικότητας και την ομαλή προσαρμογή του σε διάφορα κοινωνικά συστήματα εκτός της Σχολής.

δ) Ο περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμος, Ν. 146 (1)/ 2009

Από τον Δεκέμβρη του 2009 τέθηκε σε ισχύ ο πιο πάνω νόμος, με τον οποίο προβλέπεται η πρόσληψη ατόμων με αναπηρίες που ικανοποιούν καθορισμένα αντικειμενικά κριτήρια σε ποσοστό 10% των εκάστοτε υπό πλήρωση θέσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Σκοπός του Νόμου είναι να προάγει τις ευκαιρίες απασχόλησης των ατόμων με αναπηρίες, αντισταθμίζοντας τις μειωμένες ευκαιρίες που έχουν λόγω της αναπηρίας τους, ακολουθώντας, όπως πολλά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις κατευθυντήριες γραμμές που δίνονται από διεθνείς συμβάσεις, το κοινοτικό, αλλά και το εθνικό δίκαιο που στοχεύουν στη λήψη θετικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρίες.

ε) Τελειοποίηση προγραμμάτων ένταξης στα γενικά σχολεία ιδίως στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση

Το 1990 έγινε η μεγάλη διαρροή των μαθητών της Σχολής Κωφών προς τα γενικά σχολεία. Η ένταξη των παιδιών αυτών έγινε βεβιασμένα. Τα ίδια τα παιδιά δεν ήταν καθόλου έτοιμα για αυτή τη μεταπήδηση, αλλά ούτε και το σύστημα ήταν έτοιμο να τα δεχτεί. Οι εκπαιδευτικοί ήταν απροετοίμαστοι και καθόλου ενημερωμένοι, δεν υπήρχε καθόλου υλικοτεχνική υποδομή, με αποτέλεσμα αρκετά από τα παιδιά

να πληρώσουν πολύ ακριβά αυτή την αλλαγή. Παρόλα αυτά, αυτή ήταν η αφορμή ώστε να ξεκινήσουν να μπαίνουν τα θεμέλια για μια σωστή και επιτυχημένη ένταξη. Στη Δημοτική Εκπαίδευση δεν ήταν τόσο δύσκολα τα πράγματα, αφού υπήρχαν προγράμματα Ειδικής Εκπαίδευσης. Η Μέση Εκπαίδευση, όμως, δέκτηκε τα κωφά παιδιά χωρίς να έχει καμιά άλλη εμπειρία με προγράμματα Ειδικής Εκπαίδευσης. Αυτό λειτούργησε θετικά αφού εμπιστεύτηκε την όλη οργάνωση των προγραμμάτων της σε ειδικούς εκπαιδευτικούς κωφών.

Με την εφαρμογή του «Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες» Νόμου του 1999 (Ν. 113(1)/1999), τα προγράμματα ένταξης έχουν κατοχυρωθεί και νομικά. Τα περισσότερα παιδιά φοιτούν στα σχολεία της γειτονιάς τους και ο τρόπος ένταξής τους διαφοροποιείται ανάλογα με τις ανάγκες τους, δηλαδή φοίτηση σε γενική τάξη χωρίς στήριξη, φοίτηση σε γενική τάξη με στήριξη σε ειδική αίθουσα ή φοίτηση σε ειδικό τμήμα (Μονάδα). Το πρόγραμμα συντονίζεται από δύο Ειδικές Εκπαιδευτικούς Κωφών, οι οποίες μεριμνούν για τα Ατομικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα των παιδιών, την ενημέρωση και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται καθώς, επίσης και την ενημέρωση των γονιών. Το πρόγραμμα ένταξης των παιδιών με απώλεια ακοής χαρακτηρίζεται ως πολύ πετυχημένο. Τα τελευταία χρόνια, όλο και αυξάνονται οι περιπτώσεις παιδιών με απώλεια ακοής που εξασφαλίζουν θέσεις σε Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

στ) Η τοποθέτηση κοχλιακών εμφυτευμάτων (ΚΕ) στην Κύπρο

Το 1977 έγινε η πρώτη εμφάνιση των κοχλιακών εμφυτευμάτων στον κόσμο. Τα πρώτα κοχλιακά εμφυτεύματα στην Κύπρο έγιναν δειλά-δειλά στη δεκαετία του '90 με πρωτοβουλία των ίδιων των γονιών, οι οποίοι πάντα παρακολουθούσαν την εξέλιξη της τεχνολογίας στον τομέα αυτό. Στην πορεία, αυξανόταν ο αριθμός των παιδιών που τοποθετούσαν κοχλιακό εμφύτευμα. Τα τελευταία χρόνια τα περισσότερα παιδιά τοποθετούν δύο κοχλιακά εμφυτεύματα γύρω στην ηλικία των 10 μηνών. Σήμερα οι εγχειρίσεις ΚΕ γίνονται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας από έμπειρους γιατρούς του εξωτερικού, τους οποίους καλεί το κράτος.

Η εφαρμογή αυτής της σύγχρονης τεχνολογίας βοηθά τα βρέφη με απώλεια ακοής να ακούνε σχεδόν «φυσιολογικά» και έτσι έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τον προφορικό λόγο και κατ' επέκταση επικοινωνία και γλώσσα.

ζ) Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Βαρηκοΐας Νεογνών

Από το 2004 λειτουργεί στην Κύπρο το Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Βαρηκοΐας Νεογνών. Αυτό βοήθησε σημαντικά αφού με την έγκαιρη ανίχνευση και διάγνωση της απώλειας της ακοής εξασφαλίζεται και η έγκαιρη υποστηρικτική παρέμβαση.

Το πρόγραμμα Ανίχνευσης λειτουργεί τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Στον δημόσιο τομέα γίνεται στο Μακάρειο Νοσοκομείο και στο Γενικό

Νοσοκομείο στη Λευκωσία. Στον ιδιωτικό τομέα λειτουργεί στο Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής, το οποίο είναι εγγεγραμμένο ως φιλανθρωπικός οργανισμός και δέχεται για τούτο κρατική χορηγία.

η) Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες

Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ) ιδρύθηκε την 1.1.2009, με σκοπό να αναλάβει ως κεντρικός φορέας τη διαμόρφωση, τον συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των πολιτικών για τα άτομα με αναπηρίες, με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, καθώς και του κοινωνικού εταίρου, της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Ατόμων με Αναπηρίες. Η ίδρυση του Τμήματος αποφασίστηκε αφού η Κυβέρνηση αναγνώρισε την αναγκαιότητα για ενδυνάμωση των διοικητικών δομών που χειρίζονται τα θέματα αναπηρίας.

Όραμα του ΤΚΕΑΑ είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρίες και η δημιουργία νέων προοπτικών για την κοινωνική ενσωμάτωσή τους μέσω του κατάλληλου σχεδιασμού, συντονισμού και υλοποίησης μεταρρυθμιστικών δράσεων.

Οι βασικές αρμοδιότητες και επιδιώξεις του ΤΚΕΑΑ είναι:

- Η προώθηση και ο συντονισμός της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που επικυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το 2011. Το ΤΚΕΑΑ ορίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 9.5.2012 ως το Κεντρικό Σημείο στην Κύπρο για την εφαρμογή της Σύμβασης.
- Ο συντονισμός, η διαμόρφωση και η παρακολούθηση ενός Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία.
- Η εγκαθίδρυση νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας.
- Η αναδιοργάνωση του τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης των ατόμων με αναπηρίες και η υιοθέτηση θετικών δράσεων, μέτρων και προγραμμάτων για την ένταξή τους στην απασχόληση.
- Η αποτελεσματικότερη διαχείριση και ο εκσυγχρονισμός των σχεδίων κοινωνικών παροχών προς τα άτομα με αναπηρίες.
- Η καλλιέργεια αξιών και στάσεων και ενός περιβάλλοντος στην κοινωνία που να ενσωματώνει τα άτομα με αναπηρίες.

5.2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ

Γιώργος Σαββίδης

Πρώην Διευθυντής της Σχολής Κωφών

Προσαρμογές κειμένου: Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια Σχολής Κωφών

Σύγχρονες τάσεις

Προφορική μέθοδος

Ο πρώτος ειδικευμένος δάσκαλος κωφών στην Κύπρο ήταν ο Γεώργιος Μάρκου, ο οποίος είχε κάνει ειδικές σπουδές στη Βρετανία. Εκείνη την εποχή, η μέθοδος επικοινωνίας που κυριαρχούσε στην εκπαίδευση κωφών στη Βρετανία, αλλά και σε όλη την Ευρώπη, ήταν η προφορική. Ήταν φυσικό, λοιπόν, ο Γ. Μάρκου, επιστρέφοντας στην Κύπρο, να εφαρμόσει στη νεοσύστατη Σχολή Κωφών της Κύπρου τη μέθοδο που σπούδασε. Σε κατοπινά στάδια και άλλοι δάσκαλοι της Σχολής μετεκπαιδεύτηκαν στην ίδια χώρα και έτσι η προφορική μέθοδος συνεχώς εδραιωνόταν.

Ολική μέθοδος

Στο τέλος της δεκαετίας του 1970, δάσκαλοι της Σχολής μετεκπαιδεύτηκαν στις Η.Π.Α. Στη χώρα αυτή, ήδη από τη δεκαετία του 1960 μια νέα φιλοσοφία, αυτή της ολικής μεθόδου, βασικότερο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η ταυτόχρονη χρήση ομιλίας και νοηματικής ακολουθώντας τη σύνταξη της ομιλούμενης γλώσσας. Οι δάσκαλοι αυτοί, επιστρέφοντας στη βάση τους, έφεραν μαζί τους τις τάσεις και τις ιδέες που επικρατούσαν στην Αμερική.

Έτσι, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, παρουσιάζονται στη Σχολή δύο φιλοσοφικά ρεύματα: της προφορικής και της ολικής μεθόδου. Για περίοδο λίγων χρόνων, υπήρξε μια ενδοσχολική αντιπαράθεση ως προς το ποια μέθοδος ήταν η πιο κατάλληλη. Παρά τους κραδασμούς και τις αμφισβητήσεις που προκάλεσε στην προφορική μέθοδο η γόνιμη αντιπαράθεση μεταξύ των δασκάλων της Σχολής, τελικά αυτή η μέθοδος παρέμεινε.

Οι λόγοι επικράτησης της προφορικής μεθόδου ήταν οι εξής:

- Η προφορική μέθοδος είχε εφαρμοστεί για περίπου 30 χρόνια και είχε βαθιές ρίζες.
- Η πλειονότητα των δασκάλων, λόγω εκπαίδευσης και συνήθειας, ήταν υπέρ της προφορικής μεθόδου.

Από την ειδική αναμνηστική έκδοση για τα 50χρονα της Σχολής «Σχολή Κωφών: Μια πορεία πενήντα χρόνων, 2003» Λευκωσία 2003

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι εξαρχής η εφαρμογή της προφορικής μεθόδου στη Σχολή Κωφών δεν ήταν ανελαστική, με την έννοια ότι οι μαθητές είχαν την ελευθερία να επικοινωνούν μεταξύ τους, ιδιαίτερα εκτός αίθουσας διδασκαλίας και στο οικοτροφείο, μέσω νοηματικής. Αλλά και οι δάσκαλοι στην προσπάθειά τους να πετύχουν παραγωγική επικοινωνία συχνά συνόδευαν την ομιλία τους με φυσικές χειρονομίες ή νοήματα που μάθαιναν από τους μαθητές.

- Δεν υπήρχε τυποποιημένη Κυπριακή Νοηματική Γλώσσα
- Οι γονείς ήταν κάθετα αντίθετοι με την καθι�ονδήποτε τρόπο χρήση νοηματικής γλώσσας στην εκπαίδευση των παιδιών τους.

Σήμερα στη Σχολή, η προφορική μέθοδος έχει μετακινηθεί ουσιαστικά προς την ολική μέθοδο, κατά προσαρμογή προς τις τάσεις που επικρατούν και στην Κύπρο ως προς τη χρήση της νοηματικής, αλλά και προς τις ειδικές ανάγκες των μαθητών της.

Δίγλωση - διπολιτισμική εκπαίδευση

Οι τελευταίες τάσεις στην Ευρώπη και στην Αμερική ως προς το πώς πρέπει να εκπαιδεύονται τα κωφά παιδιά αντανακλώνται στη φιλοσοφία της “δίγλωσσης-διπολιτισμικής εκπαίδευσης”.

Γλωσσικές έρευνες, που άρχισαν στις Η.Π.Α. από το 1960 και βρίσκονται σε εξέλιξη, έχουν ανακαλύψει τα δομικά στοιχεία, τους συντακτικούς και πραγματολογικούς κανόνες και έχουν αποδείξει τη γλωσσολογική υπόσταση των νοηματικών γλωσσών, που είναι ανάλογη των ομιλούμενων γλωσσών. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών έχουν δώσει το έναυσμα σε Κοινότητες Κωφών σε διάφορες χώρες να απαιτήσουν από τις κυβερνήσεις τους να αναγνωρίσουν τη νοηματική ως πλήρη και ολοκληρωμένη γλώσσα και κατά συνέπεια οι Κοινότητες Κωφών να αναγνωρισθούν ως γλωσσικές-πολιτισμικές μειονότητες, διεκδικώντας έτσι καθεστώς εκπαίδευσης των Κωφών ανάλογο άλλων γλωσσικών μειονοτήτων. Ήδη, σε διάφορες χώρες εφαρμόζονται στην εκπαίδευση Κωφών συστήματα δίγλωσσης-διπολιτισμικής εκπαίδευσης. Βασικό χαρακτηριστικό αυτής της εκπαίδευσης είναι η κατάκτηση της νοηματικής γλώσσας που χρησιμοποιούν οι ενήλικες Κωφοί και η εκμάθηση της ομιλούμενης ως δεύτερης γλώσσας. Αυτό σημαίνει ότι το οικογενειακό και το σχολικό περιβάλλον θα αποτελείται από φυσικούς ή μη φυσικούς, αλλά επαρκείς, χρήστες της νοηματικής γλώσσας.

Ο αντίκτυπος της φιλοσοφίας της δίγλωσσης εκπαίδευσης έχει φτάσει και στην Κοινότητα Κωφών της Κύπρου. Η Ομοσπονδία Κωφών της Κύπρου (ΟΚΚ) ζήτησε πιεστικά την αναγνώριση της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας ως επίσημης γλώσσας της Κοινότητας των Κωφών. Έτσι, τον Απρίλιο του 2006 ψηφίστηκε από την Κυπριακή Βουλή “Ο Περί Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμος” (66(1) 2006). Το ΥΠΠ σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών και την ΟΚΚ προχώρησε και ολοκλήρωσε την καταγραφή της ΚΝΓ.

Πορεία σύγκρουσης

Είναι φανερό, όμως, ότι οι τελευταίες τάσεις στη χώρα μας ως προς τη νοηματική ακολουθούν πορεία σύγκρουσης με άλλες εξελίξεις στην εκπαίδευση των κωφών. Τα κοχλιακά εμφυτεύματα και η τεχνολογία στον τομέα των ακουστικών συσκευών συνεχώς εξελίσσονται. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι όλα τα παιδιά της Προσχολικής Τάξης και η μεγάλη πλειοψηφία των παιδιών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Έγκαιρης Παρέμβασης της Σχολής Κωφών έχουν κοχλιακά εμφυτεύματα και φυσικά η χρήση της νοηματικής αντίκειται στη φιλοσοφία και τους στόχους της εκπαίδευσης αυτών των παιδιών.

Από την άλλη, η ένταξη στα γενικά σχολεία έχει πλέον θεσμοθετηθεί και οι περισσότεροι από τους κωφούς μαθητές συνεκπαιδούνται με τους ακούοντες ομηλικούς τους μέσα σε αυτά τα σχολεία, χώρους στους οποίους δύσκολα θα μπορούσαν να εργοδοτηθούν Κωφοί εκπαιδευτικοί. Συνοπτικά, η μέθοδος επικοινωνίας στη Σχολή Κωφών έχει ακολουθήσει εξελικτική πορεία ανάλογη άλλων χωρών - το τραγικό είναι ότι στη χώρα μας υιοθετούνται τάσεις και φιλοσοφίες, όταν εκεί, από όπου ξεκίνησαν αρχίζουν να εγκαταλείπονται. Η δίγλωσση - διπολιτισμική εκπαίδευση είναι εν δυνάμει μια προοπτική παρά τις πρακτικές και εκπαιδευτικές δυσκολίες που παρουσιάζει η εφαρμογή της. Είναι χαρακτηριστικό της εκπαίδευσης των κωφών, από την αρχή της ιστορίας της, να εξελίσσεται μέσα από αντιπαραθέσεις. Η νέα αντιπαραθεση που υποβόσκει και το μέγα ερώτημα που πλανάται αφορά στην ώθηση της νοηματικής από τη μια και στην αύξηση των κοχλιακών εμφυτευμάτων και την επέκταση της ένταξης από τη άλλη.

Σήμερα, τα πλείστα παιδιά της Σχολής Κωφών φέρουν κοχλιακά εμφυτεύματα και χρησιμοποιούν τον προφορικό λόγο. Υπάρχουν όμως και παιδιά που επικοινωνούν με νοηματική γλώσσα. Για τον λόγο αυτό εργοδοτούνται δύο διερμηνείς της ΚΝΓ, ώστε να διευκολύνουν τη διδασκαλία και επικοινωνία αφού οι εκπαιδευτικοί, ιδιαίτερα στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο, δεν γνωρίζουν τη Νοηματική Γλώσσα.

Η διερμηνεία στην Κυπριακή Νοηματική Γλώσσα διευκολύνει τα παιδιά που επικοινωνούν με νοηματική γλώσσα

5.3. ΤΟ STATUS ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Χρύσω Στυλιανού
Διευθύντρια Σχολής Κωφών

- 1953:** Ιδρύεται η Σχολή Κωφών και λειτουργεί ως διακοινοτική σχολή. Την ευθύνη για τη λειτουργία της αναλαμβάνει ο Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας, εκπρόσωπος του οποίου προεδρεύει της Διοικούσας Επιτροπής, ο Δήμος Λευκωσίας, ο οποίος παρέχει το οίκημα που φιλοξενεί τη Σχολή και η κυβέρνηση, που παρέχει το απαιτούμενο διδακτικό προσωπικό και τον απαραίτητο εξοπλισμό.
- 1956:** Αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για τη λειτουργία της Σχολής η κυβέρνηση, η οποία και διορίζει το Πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο.
- 1960:** Με την Ανεξαρτησία η Σχολή υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Την εποπτεία της, όμως, αναλάμβανε μικτή Υπουργική Επιτροπή και το Προσωπικό της διορίζεται από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ).
- 1963:** Μετά την τουρκική ανταρσία και την αποχώρηση των Τούρκων Υπουργών οι μικτές Επιτροπές διαλύονται και τα θέματα των διάφορων ιδρυμάτων αναλαμβάνουν οι οικείοι Υπουργοί.
- 1965:** Η Σχολή υπάγεται διοικητικά στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Ο Διευθυντής και το Προσωπικό υπάγονται στο ΥΠΠ, παρά το γεγονός ότι αυτοί διορίζονται από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Τα έξοδα για τη λειτουργία της αναλαμβάνει πλέον το Υπουργείο Παιδείας (Κρατικός Προϋπολογισμός, Κεφ. 71Α - Παιδείας).
- 1971:** Θεσπίζονται για πρώτη φορά οι Κανονισμοί (του 1971), οι οποίοι θα διέπουν τη λειτουργία της Σχολής, χωρίς να υπάρχει πρωτογενής νόμος, από τον οποίο να απορρέουν. Με βάση αυτούς τους κανονισμούς το Δ.Σ.:
- εποπτεύει τη λειτουργία της Σχολής
 - επιλέγει σε συνεννόηση με τον Διευθυντή τους μαθητές που θα φοιτήσουν στη Σχολή
 - μεριμνά για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για βελτίωση των συνθηκών φοίτησης, ευημερίας, αποκατάστασης των κωφών παιδιών και προς εξάλειψη των αιτιών που προκαλούν την κώφωση
 - βρίσκει πόρους για την επίτευξη των σκοπών του

- εγκαθιδρύει Ταμείο Ευημερίας της Σχολής, στο οποίο κατατίθενται όλες οι συνεισφορές προς τη Σχολή, εκτός από τη χορηγία του κράτους, η οποία παραχωρείται για τη λειτουργία της Σχολής
- ρυθμίζει τις διακοπές και τις αργίες, τις οποίες δικαιούνται το Προσωπικό και οι μαθητές.

Επίσης, με βάση αυτούς τους Κανονισμούς καθοριζόταν ότι ο Διευθυντής της Σχολής ήταν υπεύθυνος για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τη διοίκηση, τη μεθοδολογία και την καθοδήγηση του Προσωπικού.

1979: Ψηφίζεται ο Νόμος 47/79, ο οποίος θα διέπει πλέον τη λειτουργία της Σχολής ως υπέρτερος των κανονισμών του 1971. Βασικές πρόνοιες του Νόμου ήταν οι πιο κάτω:

- Τα παιδιά παραπέμπονται για φοίτηση στη Σχολή από την Ψυχοπαιδαγωγική Επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Άρθρο 8).
- Το υφιστάμενο εκπαιδευτικό Προσωπικό της Σχολής διατηρεί το συνδικαλιστικό δικαίωμα να παραμείνει στον Κλάδο Προσωπικού Ειδικών Σχολείων της ΠΑΣΥΔΥ, παρά το γεγονός ότι στην παρ.15 του Νόμου αναφέρεται ότι το διδακτικό Προσωπικό των Ειδικών Σχολών προέρχεται από τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία.
- Διατηρείται ψηλότερη μισθοδοτική κλίμακα για το εκπαιδευτικό Προσωπικό σε σύγκριση με τους δασκάλους των Δημοτικών και των Ειδικών Σχολείων, γιατί είναι υποχρεωμένοι να εργάζονται με αυξημένο ωράριο και να προσφέρουν υπηρεσία στο οικοτροφείο μέχρι αργά το βράδυ (δυο φορές την εβδομάδα) και κάθε δεύτερο Σαββατοκύριακο.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο εξακολουθεί να έχει εποπτικό ρόλο στη λειτουργία της Σχολής.

1989: Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αρ. 31473 στις 16.3.1989 μετατρέπει τις επαρχιακές Μονάδες κωφών και βαρηκόνων σε παραρτήματα της Σχολής Κωφών για αποτελεσματικότερη διοικητική και εκπαιδευτική εποπτεία.

1989: Το Υπουργείο Παιδείας υποβάλλει Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να εγκριθεί η αξιοποίηση του εκπαιδευτικού Προσωπικού της Σχολής για τις ανάγκες των επαρχιακών Μονάδων κωφών και βαρηκόνων.

Η προσπάθεια, όμως, σκοντάφτει στο καθεστώς διορισμού τους στη Σχολή Κωφών. Στο τέλος, το Προσωπικό της Σχολής με έδρα τη Σχολή Κωφών εξυπηρετούσε τις ανάγκες της ένταξης κωφών στα γενικά σχολεία, μόνο αν ήθελε και μόνο στη Λευκωσία.

Αρχίζει ο διορισμός Δασκάλων Κωφών από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Το ήδη διορισμένο Προσωπικό διατηρεί το status του, αλλά όταν κάποιος αφυπηρετεί, αντικαθίσταται από διορισμό της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

1999: Ψηφίζεται ο Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες. (Ν.113(1)1999), βασικές πρόνοιες του οποίου ήταν:

- Οι Επαρχιακές Επιτροπές αποφασίζουν μετά από αξιολόγηση από πολυθεματικές ομάδες για τη φοίτηση παιδιών με απώλεια ακοής στη Σχολή Κωφών.
- Οι ειδικές μονάδες είναι πλέον ενταγμένες και ενσωματωμένες στα συνηθισμένα σχολεία.
- Η Σχολή Κωφών (όπως και η Σχολή Τυφλών) λειτουργούν με βάση τις πρόνοιες του Νόμου. Διατηρούν, όμως, το status του αυτοτελούς Τμήματος, οι Διευθυντές είναι «Προϊστάμενοι Τμήματος» και υπάγονται απευθείας στη Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας.

2013: Σήμερα, η Διευθύντρια της Σχολής Κωφών και ένα μέλος του Προσωπικού, που κατέχει τη θέση Πρώτης Δασκάλας Σχολής Κωφών, είναι μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας. Το υπόλοιπο διδακτικό Προσωπικό είναι εναλλάξιμο και υπάγεται στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία. Η Σχολή είναι Τμήμα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και λειτουργεί με ξεχωριστό προϋπολογισμό.

Το Δ.Σ. διορίζεται με βάση τον Νόμο 11(1)1999 από τον Υπουργό Παιδείας με αρμοδιότητες τη μέριμνα για εκπαίδευση και κοινωνική ένταξη ενήλικων κωφών και την παροχή υπηρεσιών και μέσων, που είναι αναγκαία για αυτή.

Το Προσωπικό της Σχολής Κωφών (1987)

Διδακτικό Προσωπικό

Πέρσα Παντελίδου
Αντρέας Λεμέσιος
Κυπρούλα Μακρή
Σωτηρούλα Αγαθοκλέους
Ανδρούλα Γιανναπή
Γεώργιος Σαββίδης
Παντελής Μακρής
Ανδρούλα Παρή
Ελένη Πετρίδου
Μαρία Παπαγεωργίου
Χρύσω Στυλιανού
Έλση Πράις

Προσωπικό Οικοτροφείου

Ανδρούλα Λεμέσιου - Οικονόμος
Φιλίππια Φιλίππου - Οικονόμος
Ξένια Αργυρίδου - Λειτουργός Οικοτροφείου
Αριάδνη Νικολάου - Λειτουργός Οικοτροφείου
Δήμητρα Θεμιστοκλέους - Λειτουργός Οικοτροφείου
Ελένη Δαμιανού - Λειτουργός Οικοτροφείου

Γραμματέας

Χρύσω Ασπρομάλλη

**5.4. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΘΜΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

Χρονική Περίοδος	Γεγονός - Χαρακτήρας	Συντελεστές-Ευθύνη λειτουργίας
1945	Πρώτες προσπάθειες ίδρυσης σχολείου Κωφών	Ιδιωτική προσπάθεια
1949 - 1952	Προϊδρυτικές ενέργειες	Γεώργιος Μάρκου-Γραφείο Παιδείας, Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας
1953	Ίδρυση της Σχολής Κωφών στη Λευκωσία Δικαιοτική για Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους	Συλλογική προσπάθεια: Ροταριανός Όμιλος Λευκωσίας, Γραφείο Παιδείας, Δήμος Λευκωσίας, Διοικούσα Επιτροπή με Πρόεδρο τον Πρόεδρο του Ροταριανού Ομίλου Λευκωσίας
1956	Η αποικιοκρατική κυβέρνηση αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη λειτουργίας της Σχολής	Διοικητικό Συμβούλιο από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους
1958	Η Σχολή Κωφών μεταφέρεται στη Μόρφου	
1960	Ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας	Υπουργείο Εσωτερικών
1961	Ίδρυση της «Συνεργατικής Εταιρείας Κωφαλάων»	Γεώργιος Μάρκου- Διαχειριστική Επιτροπή από εργαζόμενους Κωφούς
1963	Αποχωρούν οι Τουρκοκύπριοι μαθητές και δάσκαλοι	

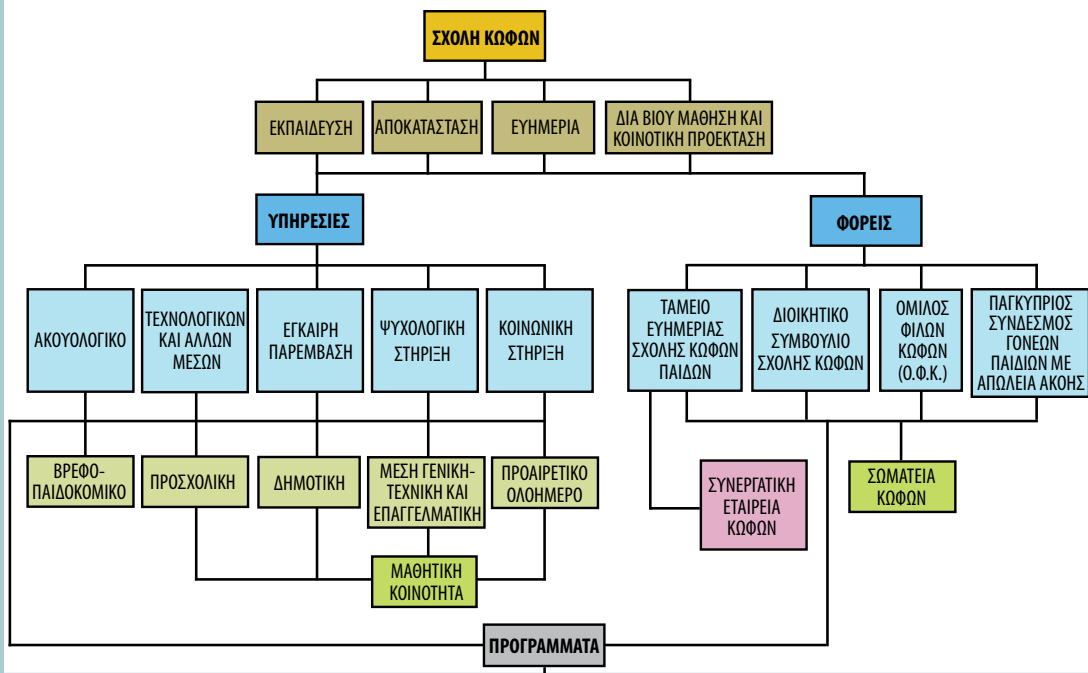
1965	Η Σχολή υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας	Διοικητικό Συμβούλιο από Ελληνοκύπριους
1970	Η Σχολή επιστρέφει στη Λευκωσία στην περιοχή Γερολάκκου - Ανανέωση ιδεών και προγραμμάτων. Αρχίζει η λειτουργία του Ακουολογικού Κέντρου σε συστηματική βάση	
1971	Θέσπιση «Κανονισμών της Σχολής Κωφών Παίδων»	Υπουργείο Παιδείας-7μελές Διοικητικό Συμβούλιο
1972	Ίδρυση της Εταιρείας «Ταμείο Ευημερίας Σχολής κωφών Παίδων»	Ιδιωτική πρωτοβουλία Διοικητικό Συμβούλιο με Πρόεδρο μέχρι σήμερα τον κ. Λέλλο Δημητριάδη
1974	Τουρκική Εισβολή- Κατάληψη της Σχολής Πέτρινα χρόνια- Αγώνας για επιβίωση	
1975 - 1976	Προσφυγική Σχολή στην Ανθούπολη	
1976	Αρχίζουν οι εργασίες ανέγερσης καινούργιας Σχολής στη Μακεδονίτισσα, Λευκωσία	Κρατική Συνδρομή- Χορηγίες και συνεισφορές από εσωτερικό και εξωτερικό από Ιερά Μονή Κύκκου
1979	«Ο περί Ειδικής Εκπαίδευσης Νόμος του 1979»	Εποπτεία επί της λειτουργίας της Σχολής από 5μελές Συμβούλιο

1980 - 1981	Ίδρυση Ομίλων Φίλων Κωφών Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας	Ιδιωτική Πρωτοβουλία
1987	Συμπληρώνονται και εγκαινιάζονται τα κτήρια της Σχολής και του Οικοτροφείου στη Μακεδονίτιστα	
1987	Ίδρυση του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Κωφών (ΠΣΓΚ)	Γονείς παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας
1987 - 1990	Ίδρυση Επαρχιακών Μονάδων Βαρηκόων	Υπουργείο Παιδείας ΠΣΓΚ - ΟΦΚ.
1988	Έξοδος δασκάλων της Σχολής στα γενικά Σχολεία για στήριξη κωφών παιδιών	Αίτημα του ΠΣΓΚ προς τη Σχολή και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
1989 - 1990	Μετάκληση Ανδρέα Μαρκίδη - Έκθεση Ανδρέα Μαρκίδη	Υπουργείο Παιδείας-ΠΣΓΚ
1990	Εφαρμόζεται το πρόγραμμα της Σχολής «Πρώιμη Παρέμβαση / Καθοδήγηση Γονέων»	Σχολή Κωφών
1993	Νόμος που προνοεί για την Ένταξη και Ενσωμάτωση Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση)	Αίτημα του ΠΣΓΚ προς Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και Βουλή
1999	«Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999»	Υπουργείο Παιδείας, Βουλή, Π.Ο.ΣΥ.ΓΟ.ΠΕ.Α., ΠΣΓΚ Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής περιορίζονται στους ενήλικες Κωφούς

2001	Κανονισμοί 186(1) 2001 του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου του 1999	Βουλή των Αντιπροσώπων
2005	Αναγνώριση απολυτηρίων Σχολής Κωφών ως ισοτίμων με τα απολυτήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Αίτημα Σχολής Κωφών προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
2005	Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Νεογνών	Ιδιωτική Πρωτοβουλία με κρατική χορηγία από το Υπουργείο Υγείας
2006	Ο περί Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμος (66(1)2006)	Αίτημα Ομοσπονδίας Κωφών Κύπρου- Σχολή Κωφών Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
1/2009	Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία (ΤΚΕΑΑ)	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
12/2009	Τέθηκε σε ισχύ ο «Περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρία στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμος, Ν.146(1)/2009	
1/2010	Κλήση εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση και αναδόμηση της Σχολής Κωφών	Αίτημα Σχολής Κωφών και Διοικητικού Συμβουλίου Σχολής Κωφών προς ΥΠΠ

<p>3/2010</p>	<p>Λειτουργία Βρεφοπαιδοκομικού Τμήματος στη Σχολή Κωφών</p>	<p>Αίτημα Γονέων, Σχολής Κωφών και Διοικητικού Συμβουλίου Σχολής Κωφών προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ευθύνη Λειτουργίας: ΣΚΕ Αγ. Δομετίου και Συμβουλευτικό Εκπαίδευσης Σχολής Κωφών</p>
<p>5/2010</p>	<p>Αναβίωση Ομίλου Φίλων των Κωφών</p>	<p>Σχολή Κωφών και Ιδιωτική Πρωτοβουλία</p>

5.5. Η ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΝΤΟΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Διερμηνεία στην Κυπριακή Νοηματική Γλώσσα
2. Λογοθεραπεία
3. Μουσική Αγωγή
4. Αντίστροφη ένταξη
5. Εκπαίδευση γονέων
6. Επαγγελματική προετοιμασία
7. Πολυθεματικές ομάδες για αξιολόγηση και ετοιμασία Ατομικού Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΑΠΕ)

ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Μερική εμπλοκή στο πρόγραμμα ένταξης στη Δημοτική Εκπαίδευση
2. Συντονισμός Προγραμμάτων ένταξης στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική, Επαγγελματική Εκπαίδευση
3. Συμβουλευτικός ρόλος σε προγράμματα κωφών φοιτητών
4. Εμπλοκή στην παροχή διευκολύνσεων σε περιπτώσεις ατόμων με απώλεια ακοής που παρακάθονται σε Παγκύπριες, Κυβερνητικές ή εξωτερικές εξετάσεις
5. Συνεργασία με Υπουργείο Υγείας για διαχείριση σε κλινικό ψυχολόγο περιπτώσεων ατόμων με απώλεια ακοής
6. Συμμετοχή σε Κατασκηνώσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
7. Συνδιοργάνωση με Ο.Φ.Κ. Παιδικού Εργαστηρίου για παιδιά ένταξης
8. Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων / εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς, γονείς και άλλους

5.5.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

5.5 A.1. ΑΚΟΥΟΛΟΓΙΑ – ΑΚΟΥΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ - ΚΟΧΛΙΑΚΑ ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ

Αθηνά Ευθυμιάδου

Ακουολόγος Σχολής Κωφών

α. Γενικά

Η **Ακουολογία** είναι η επιστήμη, η οποία ασχολείται με τη μελέτη, την πρόληψη, τη διάγνωση και την αντιμετώπιση των προβλημάτων ακοής.

Ανάπτυξη επικοινωνίας

Η αίσθηση της ακοής υπάρχει στον άνθρωπο πριν ακόμα γεννηθεί, όταν η μητέρα κυοφορεί. Το αισθητήριο όργανο της ακοής, ο κοχλίας, παίρνει την τελική του μορφή μέχρι την 20ή εβδομάδα κύησης. Η ευαισθησία του κοχλίου ενός νεογέννητου είναι παρόμοια με αυτή του ενήλικα, με τη διαφορά ότι το βρέφος πρέπει να μάθει να χρησιμοποιεί την ακοή του σωστά για να δημιουργηθούν οι σωστές βάσεις της επικοινωνίας.

Προβλήματα ακοής στα παιδιά

Διάφορες ανωμαλίες που μπορεί να συμβούν πριν από τη γέννηση (προγεννητικά), την ώρα της γέννησης (περιγεννητικά), ή μετά τη γέννηση (μεταγεννητικά), είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ακοή του παιδιού.

Το αφτί αποτελείται από τρία μέρη: το εξωτερικό, το μέσο και το εσωτερικό. Από το εσωτερικό αφτί, το ακουστικό νεύρο μεταφέρει πληροφορίες στον εγκέφαλο όπου γίνεται η τελική επεξεργασία του ήχου. Οποιαδήποτε ζημιά γίνει σε κάποιο μέρος του αφτιού μπορεί να προκαλέσει απώλεια ακοής. Αν η απώλεια ακοής προκληθεί από πρόβλημα στο εξωτερικό ή μέσο αφτί, ονομάζεται ακουστική απώλεια αγωγής ή αγωγιμότητας και είναι συνήθως προσωρινή ή/και θεραπεύσιμη. Όταν το πρόβλημα είναι στο εσωτερικό αφτί, τότε η απώλεια ονομάζεται νευροαισθητήρια ή νευροαισθητηριακή και είναι μόνιμη. Πολύ πιθανόν είναι, επίσης, τα δύο είδη ακουστικής απώλειας να συνυπάρχουν. Σε αυτή την περίπτωση η απώλεια ακοής είναι και ονομάζεται μικτή.

Η σημασία της έγκαιρης διάγνωσης

Η ακοή διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη λόγου και ομιλίας των παιδιών και στη συνέχεια στην εξέλιξή τους ως ολοκληρωμένων ατόμων. Η έγκαιρη διάγνωση της απώλειας ακοής στα παιδιά είναι πολύ σημαντική. Σε περιπτώσεις όπου η διάγνωση για ακουστική απώλεια οποιουδήποτε βαθμού γίνεται πριν από την ηλικία των 6 μηνών και παρέχεται η κατάλληλη βοήθεια, τα

παιδιά παρουσιάζουν περισσότερες ικανότητες ομιλίας και πιο εκφραστική γλώσσα και λεξιλόγιο. Μετά τη διάγνωση απώλειας της ακοής, η χρήση ακουστικών βαρηκοΐας πρέπει να γίνεται χωρίς καθυστέρηση.

Ακουστικά Βοηθήματα (ακουστικά βαρηκοΐας και κοχλιακά εμφυτεύματα)

Τα ακουστικά βαρηκοΐας πρέπει να είναι τα κατάλληλα, ώστε να βοηθούν το παιδί να ακούει καθαρά και ποιοτικά. Μετά την εφαρμογή, χρειάζεται συστηματικός έλεγχος από ειδικό και καθημερινός έλεγχος από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς ώστε να παρέχεται στο παιδί η καλύτερη ποιότητα ακοής. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η συνεχής παροχή ακουστικών ερεθισμών και μεγιστοποιούνται οι ακουστικές δυνατότητες του βαρήκουου παιδιού.

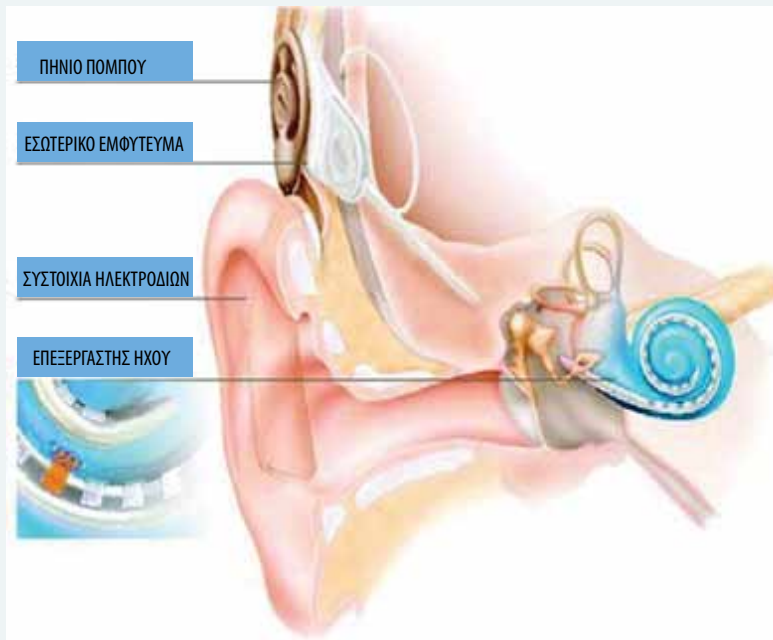
Ακουστικά βαρηκοΐας

Ο βαθμός και ο τύπος της ακουστικής απώλειας είναι καθοριστικοί παράγοντες για τις ακουστικές ικανότητες ενός βαρήκουου παιδιού που χρησιμοποιεί ακουστικά. Με τη σωστή χρήση των ακουστικών, παιδιά που έχουν μέχρι και σοβαρή απώλεια ακοής (70dBHL - 90dBHL) μπορούν να αναπτύξουν ομιλία με πολύ φυσικό ρυθμό. Αν δεν υπάρχουν άλλα πρόσθετα προβλήματα, μπορούν να λειτουργήσουν σε κανονικά σχολεία. Η επιλογή του κατάλληλου ακουστικού βαρηκοΐας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως τον βαθμό και τον τύπο της ακουστικής απώλειας, τη μορφολογία και το μέγεθος του αφτιού και την ηλικία του ατόμου. Υπάρχουν διάφοροι τύποι ακουστικών βαρηκοΐας: τα ενδωτιαία ακουστικά που εφαρμόζουν εξολοκλήρου μέσα στο ακουστικό κανάλι και τα οπισθοωτιαία που στηρίζονται εξωτερικά στο πτερύγιο του αφτιού και, με ειδικά κατασκευασμένο εκμαγείο, στην είσοδο του ακουστικού πόρου.

Παιδιά με πλήρη κώφωση, των οποίων το ακουστικό νεύρο είναι σε καλή κατάσταση ή παιδιά με λίγη υπολειμματική ακοή, που δεν μπορούν να ωφεληθούν ικανοποιητικά με τη χρήση ειδικών ακουστικών βαρηκοΐας, μπορούν να θεωρηθούν υποψήφιοι κοχλιακού εμφυτεύματος.

Υποψήφιοι για κοχλιακό εμφύτευμα

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που καθορίζουν τον βαθμό επιτυχίας μιας κοχλιακής εμφύτευσης, όπως είναι το ιστορικό και η αιτία της ακουστικής απώλειας, ο βαθμός της υπολειμματικής ακοής, η ικανότητα διάκρισης ομιλίας, η κατάσταση της υγείας του ατόμου και η δέσμευση για τη σωστή ακουστική αποκατάσταση.

Κοχλιακό Εμφύτευμα

Το κοχλιακό εμφύτευμα είναι μια ηλεκτρονική συσκευή, η οποία, αφού τοποθετηθεί χειρουργικά, μπορεί να προσφέρει την αίσθηση του ήχου σε κωφά άτομα ή άτομα με πολύ σοβαρή απώλεια ακοής. Αποτελείται από ηλεκτρόδια που εμφυτεύονται με επέμβαση μέσα στον κοχλία και τα οποία μεταφέρουν ηλεκτρικά σήματα στο ακουστικό νεύρο. Τα ηλεκτρόδια αυτά ενεργοποιούνται από τους ήχους που μαζεύει το εξωτερικό μέρος της συσκευής, ο επεξεργαστής. Η συνεχής εξέλιξη της τεχνολογίας επιτρέπει στα άτομα αυτά να ακούν και να κατανοούν την ομιλία και τους περιβαλλοντικούς ήχους και να απολαμβάνουν τη μουσική.

Καθώς η ακοή είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη λόγου και ομιλίας, η κοχλιακή εμφύτευση πρέπει να γίνεται όσο πιο νωρίς μετά τη γέννηση, όταν το παιδί βρίσκεται σε πολύ μικρή ηλικία.

β) Ακουολογικό Κέντρο Σχολής Κωφών

Στη Σχολή Κωφών λειτουργεί Ακουολογικό Κέντρο. Το Κέντρο αυτό είναι στελεχωμένο με μια Ακουολόγο η οποία προσφέρει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε παγκύπρια βάση:

- Αξιολόγηση ακοής παιδιών ηλικίας 0-18 ετών
- Αξιολόγηση της λειτουργίας του μέσου αφτιού
- Επεξήγηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, της διάγνωσης και των διαδικασιών που θα ακολουθήσουν

Ακουσολογική εξέταση

- Συμβουλευτική ως προς τη σωστή αντιμετώπιση και διαχείριση του προβλήματος ακοής του παιδιού
- Ετοιμασία γραπτής αναφοράς και σχετικών εισηγήσεων προς στις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης αναφορικά με την ακουσολογική αξιολόγηση
- Προφορική ή/και γραπτή ενημέρωση των εκπαιδευτικών/του σχολείου του παιδιού για το πρόβλημα ακοής του και για τρόπους διαχείρισής του στο σχολείο
- Επισκέψεις σε σχολεία όπου εντάσσονται μαθητές με απώλεια ακοής για:
 - α) Παρακολούθηση σωστής χρήσης ακουστικών βοηθημάτων.
 - β) Μικροεπιδιορθώσεις ακουστικών βοηθημάτων όπου είναι εφικτό.
 - γ) Συμβουλευτική και επίλυση προβλημάτων που αφορούν στη χρήση τεχνολογίας ακουστικών μέσων (ακουστικά βαρηκοΐας, κοχλιακά εμφυτεύματα, συστήματα FM).
 - δ) Επιβεβαίωση τήρησης των πρακτικών για καλύτερες ακουστικές συνθήκες και σωστή επικοινωνία για τους μαθητές με απώλεια ακοής. Εδώ περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις μονόπλευρης ακουστικής απώλειας.
 - ε) Επί τόπου εισηγήσεις και σύσταση για μεγιστοποίηση και σωστή αξιοποίηση των ακουστικών δυνατοτήτων κάθε παιδιού με απώλεια ακοής.
 - ζ) Ενημέρωση του εμπλεκόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού ως προς τις τεχνικές/πρακτικές επικοινωνίας που μπορούν να χρησιμοποιούν για τα παιδιά με απώλεια ακοής.

Το Ακουσολογικό Κέντρο της Σχολής Κωφών συνεργάζεται με όλους τους κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς που απαιτούνται για την πιο σωστή και ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών σε παιδιά με προβλήματα ακοής και στις οικογένειές τους.

Οι υπηρεσίες και οι συναντήσεις με την Ακουολόγο προσφέρονται δωρεάν και γίνονται κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας στα τηλέφωνα της Σχολής Κωφών.

Συστήματα FM

Παρά τη χρήση των ειδικών ακουστικών βοηθημάτων που χρησιμοποιούν τα βαρήκοα παιδιά στην τάξη - είτε αυτά είναι ακουστικά βαρηκοΐας είτε κοχλιακά εμφυτεύματα - συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ακοή τους. Αυτό συμβαίνει λόγω των αντίξων για αυτά ακουστικών συνθηκών στον χώρο της τάξης. Τις δυσκολίες αυτές προκαλεί ο θόρυβος που αναπόφευκτα υπάρχει στο περιβάλλον και κάνει παρεμβολές στην ομιλία, η απόσταση του βαρήκοου μαθητή από τον εκπαιδευτικό και η κακή ηχητική που υπάρχει συνήθως στην αίθουσα.

Για τον λόγο αυτό, υπάρχουν τα ειδικά συστήματα FM που χρησιμοποιούνται από τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή. Ο εκπαιδευτικός μιλά σε ένα μικροσκοπικό μικρόφωνο που έχει στερεωμένο πάνω του και η ομιλία του μεταφέρεται μέσω πομπού κατευθείαν στον δέκτη στην ακουστική συσκευή του μαθητή. Έτσι, η ακουστική απόσταση από το στόμα του εκπαιδευτικού στο αφτί του μαθητή εκμηδενίζεται και οι παρεμβολές από τον θόρυβο μειώνονται.

Τον Δεκέμβριο του 2011 αγοράστηκαν από το ΥΠΠ 20 συστήματα FM για πιλοτική χρήση από μαθητές Προδημοτικής, Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης. Στην πλειονότητά των περιπτώσεων, τα αποτελέσματα μέχρι τώρα είναι θετικά και αξιολογικά και γι' αυτό η χρήση των εν λόγω συστημάτων συνεχίζεται όπου είναι δυνατόν.

γ) Κοχλιακά Εμφυτεύματα στην Κύπρο

Οι γονείς των παιδιών με απώλεια ακοής στην Κύπρο, θέλοντας πάντα κάτι καλύτερο για τα παιδιά τους, δεν σταματούν να μελετούν όλες τις εξελίξεις της τεχνολογίας στον τομέα αυτό. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970 παρακολουθούσαν με προσοχή και φρόντιζαν να ακολουθούν τις εξελίξεις της τεχνολογίας που αφορούσε στα ακουστικά βαρηκοΐας και άλλες βοηθητικές συσκευές. Από το 1977, όταν παγκόσμια πρωτοεμφανίστηκαν τα κοχλιακά εμφυτεύματα, όπως ήταν φυσικό, ο κάθε γονέας παιδιού με ακουστική απώλεια παρακολουθούσε με προσοχή την εξέλιξη και τα αποτελέσματα της χρήσης των συσκευών αυτών.

Έτσι το 1999, όταν πλέον αισθάνθηκαν ότι η κοχλιακή εμφύτευση ίσως να ήταν μια δυνατή και ασφαλής επιλογή, η οποία θα βοηθούσε τα παιδιά τους να μη στερούνται τη σημαντικότερη και απαραίτητη για την επικοινωνία τους αίσθηση της ακοής, απευθύνθηκαν σε ειδικούς για θέματα ακοής τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό όπου ήδη υπήρχαν οι εμπειρίες των κοχλιακών εμφυτεύσεων.

Ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια, το οποίο επικρατεί μέχρι σήμερα είναι η εμφύτευση κοχλιακού να γίνεται σε μικρή ηλικία, ως τριών περίπου ετών, στην κρίσιμη δηλαδή περίοδο για την ανάπτυξη γλώσσας, ομιλίας και πλαστικότητας του εγκεφάλου. Κάποιες από τις περιπτώσεις που απευθύνθηκαν για αξιολόγηση υποψηφιότητας κοχλιακού εμφυτεύματος δεν πληρούσαν το ηλικιακό αυτό κριτήριο, ενώ κάποιες άλλες δεν ένωσαν την ασφάλεια και την ψυχολογική ετοιμότητα για ένα τόσο μεγάλο για την εποχή βήμα.

Υπήρξαν, όμως, και οι περιπτώσεις που τόλμησαν να ακολουθήσουν την εξέλιξη αυτή της τεχνολογίας στον τομέα της ακοής. Πηγές αναφέρουν ότι το πρώτο κοχλιακό εμφύτευμα σε Κύπριο τοποθετήθηκε στο Αννόβερο το 1992. Το 1999 έγιναν με επιτυχία οι πρώτες τρεις επεμβάσεις στην Κύπρο από τους χειρουργούς ωτορινολαρυγγολόγους (ΩΡΛ) Δρα Π. Μαυρογένη και Δρα Σ. Μαϊκούπ.

Μέχρι το 2009 οι επεμβάσεις για τοποθέτηση κοχλιακού εμφυτεύματος σε Κυπρίους γίνονταν από Ελλαδίτες χειρουργούς ΩΡΛ σε ιδιωτικές κλινικές στην Κύπρο και στο εξωτερικό, ανάλογα με την επιθυμία της οικογένειας του ασθενή, αν επρόκειτο για παιδί, και του ιδίου του ασθενή, αν επρόκειτο για ενήλικα. Απαραίτητη προϋπόθεση για επιχορήγηση της πολυδάπανης επέμβασης από την Κυπριακή Δημοκρατία ήταν η έγκριση των υποψηφίων από τη διεύθυνση της Ωτορινολαρυγγολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Από το τέλος του 2009 μέχρι σήμερα οι κοχλιακές εμφυτεύσεις γίνονται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας από γιατρούς που έρχονται από το εξωτερικό για τον σκοπό αυτό. Οι απαραίτητες μετεγχειρητικές ρυθμίσεις και η ακουσολογική παρακολούθηση γίνονται από τους Ακουολόγους του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Οι επεμβάσεις για τοποθέτηση κοχλιακού εμφυτεύματος επιχορηγούνται από την Κυπριακή Δημοκρατία, δεδομένης της έγκρισής τους από τον Διευθυντή της Ωτορινολαρυγγολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Η έναρξη του Ανιχνευτικού Προγράμματος Ακοής Νεογνών στην Κύπρο το 2003 και η εφαρμογή του σε καθολική βάση από το 2004 έχει βοηθήσει στον εντοπισμό του προβλήματος ακοής σε πολύ μικρή ηλικία. Αυτό σημαίνει ότι η ακουστική απώλεια μπορεί να αντιμετωπιστεί έγκαιρα προσφέροντας άμεσα τα απαραίτητα εφόδια για την ανάπτυξη λόγου και ομιλίας. Με την έγκαιρη ανίχνευση της ακουστικής απώλειας η ηλικία στην οποία γίνεται το κοχλιακό εμφύτευμα έχει μειωθεί, με περιπτώσεις να εμφυτεύονται κοχλιακά εμφυτεύματα από τους πρώτους μήνες ζωής.

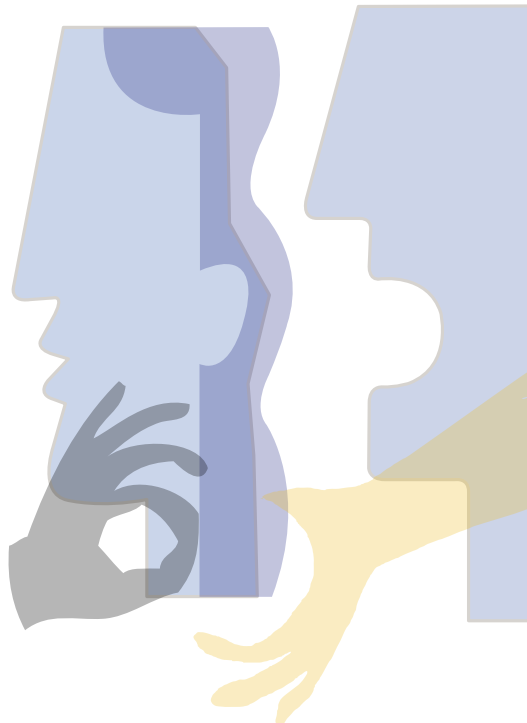
Το 1996 στο εξωτερικό άρχισαν να τοποθετούνται κοχλιακά εμφυτεύματα και στα δύο αφτιά για σκοπούς πιο σωστής ακοής. Στην Κύπρο αυτό συνέβη για πρώτη φορά το 2010. Από τότε η αμφίπλευρη εμφύτευση, όπου είναι δυνατή, άρχισε να γίνεται κανόνας για τις καινούργιες περιπτώσεις παιδιών με ακουστική απώλεια.

5.5.A.2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΩΝ

Το ΥΠΠ στο πλαίσιο αναδόμησης της Σχολής Κωφών, τον Γενάρη του 2010, κάλεσε εμπειρογνώμονες για θέματα παιδιών με απώλεια ακοής. Μεταξύ άλλων, εντοπίστηκε η έλλειψη χρήσης βοηθητικών μέσων τεχνολογίας για τα παιδιά αυτά. Η Σχολή Κωφών, παρά το γεγονός ότι δεν πάρθηκε επίσημη απόφαση για υλοποίηση της αναδόμησης, αναδομεί τις υπηρεσίες και τα προγράμματά της εκεί όπου μπορεί.

Μια από τις υπηρεσίες που θα δημιουργηθεί είναι και η Υπηρεσία Τεχνολογικών και άλλων Μέσων. Η υπηρεσία αυτή θα είναι κέντρο αναφοράς για γονείς και κωφά παιδιά. Έχει ήδη αρχίσει να εξοπλίζεται με τα ακουστικά συστήματα FM τα οποία αγόρασε το ΥΠΠ για πιλοτική χρήση, ανταποκρινόμενο έτσι στην εισήγηση εμπειρογνομένων.

Στον εξοπλισμό αυτής της υπηρεσίας περιλαμβάνονται ακουστικά βαρηκοΐας και διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα. Υπάρχει, επίσης, ενημερωτικό υλικό για συστήματα οπτικής ή/και ηχητικής ειδοποίησης, τα οποία μπορούν να διευκολύνουν την επικοινωνία και να συμβάλουν στην ασφάλεια των βαρήκων/κωφών ατόμων. Έτσι, τα ενδιαφερόμενα άτομα θα έχουν την ευκαιρία να δοκιμάζουν τα συστήματα αυτά πριν προχωρήσουν στην πολυδάπανη πολλές φορές αγορά τους.

5.5.A.3. ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΒΑΡΗΚΟΪΑΣ ΝΕΟΓΝΩΝ- Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΕΓΚΑΙΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια Σχολής Κωφών

Έλση Πράις

Πρώτη Δασκάλα Κωφών και Συντονίστρια

Προγράμματος Έγκαιρης Παρέμβασης

Η απώλεια ακοής είναι μια από τις πιο συχνές ανωμαλίες που παρατηρούνται στα νεογνά. Στην Κύπρο υπολογίζεται ότι 20 παιδιά γεννιούνται κάθε χρόνο με σημαντική αμφοτερόπλευρη απώλεια ακοής. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Βαρηκοΐας Νεογνών στοχεύει στην έγκαιρη ανίχνευση της απώλειας ακοής, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη υποστηρικτική παρέμβαση.

Το Καθολικό Ανιχνευτικό Πρόγραμμα εφαρμόζεται στην Κύπρο από το 2004 σε όλα τα νεογνά μεταξύ της 3ης και της 21ης μέρας μετά τη γέννηση και γίνεται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Στον δημόσιο τομέα γίνεται δωρεάν στο **Μακάρειο Νοσοκομείο** και στο **Ακουολογικό Κέντρο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας**. Στον ιδιωτικό τομέα γίνεται από το **Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής**, το οποίο είναι εγγεγραμμένο ως φιλανθρωπικός οργανισμός. Παρέχει την εξέταση δωρεάν, αφού παίρνει γι' αυτό κρατική χορηγία. Για να αντιμετωπίσει όμως τις οικονομικές του υποχρεώσεις ζητά προαιρετική συνεισφορά από τους γονείς.

Τα παιδιά με απώλεια ακοής μπορούν να φτάσουν σε επίπεδα παρόμοια και ίσα με αυτά των ακουόντων συμμαθητών τους, αν υπάρξει **πρώιμη ανίχνευση και διάγνωση, καθώς και κατάλληλη στήριξη και παρέμβαση**. Ως αποτέλεσμα της μη έγκαιρης διάγνωσης και παρέμβασης, τα παιδιά με απώλεια ακοής δεν μεγιστοποιούν την ολόπλευρη ανάπτυξή τους και επομένως έχουν χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης και σοβαρά προβλήματα στην επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάστασή τους.

Απαραίτητη προϋπόθεση για έγκαιρη παρέμβαση είναι η δημιουργία πολυθεματικής ομάδας, η οποία θα απαρτίζεται σταθερά από **ακουολόγο, ωτορινολαρυγγολόγο, λογοπαθολόγο, δάσκαλο κωφών, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό και γονείς**. Υπάρχει πιθανή συμμετοχή παιδιάτρου, γενετιστή και οφθαλμιάτρου ανάλογα με την περίπτωση. Συντονιστής της πολυθεματικής ομάδας θα είναι ένα μέλος της, όπως ο δάσκαλος κωφών.

Παρά το γεγονός ότι η Κύπρος είναι από τις λίγες χώρες που έχουν το Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης, εν τούτοις δεν έχει δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς για δημιουργία πολυθεματικής ομάδας, στην οποία θα διοχετεύονται

όλες οι διεγνωσμένες περιπτώσεις. Έτσι, η σημαντικότητα της πρώιμης ανίχνευσης δεν έχει το μέγιστο όφελος για τα παιδιά με διεγνωσμένη απώλεια ακοής.

Στο πλαίσιο της αναδόμησης της Σχολής Κωφών, γίνεται εισήγηση για δημιουργία Πολυθεματικών Ομάδων σε όλες τις επαρχίες, οι οποίες θα παρακολουθούν και θα βοηθούν τη σφαιρική ανάπτυξη των παιδιών από 0-3 ετών. Συγκεκριμένα:

1. Θα στηρίζουν και θα ενημερώνουν την οικογένεια.
2. Θα αξιολογούν τις ανάγκες του παιδιού και θα σχεδιάζουν ανάλογη παρέμβαση.
3. Θα συναποφασίζουν με τους γονείς για τα τεχνολογικά μέσα που θα χρησιμοποιεί το παιδί.
4. Θα ετοιμάζουν και θα παρακολουθούν το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών (ΑΟΠΥ) (Individualized Family Service Plan, IFSP).

5.5.A.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Έλση Πράις

Πρώτη Δασκάλα Κωφών και Συντονίστρια
Προγράμματος Έγκαιρης Παρέμβασης

Το Πρόγραμμα Έγκαιρης Παρέμβασης και Εκπαίδευσης στη Σχολή Κωφών

Η Σχολή Κωφών, αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της έγκαιρης παρέμβασης, άρχισε το συμβουλευτικό πρόγραμμα σε συστηματική βάση το 1990. Παρόλο ότι στην Κύπρο η έγκαιρη παρέμβαση δεν έχει θεσμοθετηθεί, το πρόγραμμα παρέχει τις υπηρεσίες του σε όλες τις οικογένειες με κωφό παιδί από 0-3 χρονών σε παγκύπρια βάση και αρχίζει αμέσως μετά τη διάγνωση. Στο πλαίσιο της αναδόμησης της Σχολής Κωφών γίνεται προσπάθεια όπως θεσμοθετηθεί η Υπηρεσία Έγκαιρης Παρέμβασης και στελεχωθεί με το απαραίτητο προσωπικό, ώστε αμέσως μετά τη διάγνωση να παραλαμβάνει το παιδί μια πολυθεματική ομάδα, η οποία θα απαρτίζεται σταθερά από ακουολόγο, ωτορινολαρυγγολόγο, λογοπαθολόγο, δάσκαλο κωφών, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό και γονείς. Θα υπάρχει πιθανή συμμετοχή παιδίατρου, γενετιστή και οφθαλμιάτρου. Συντονιστής της πολυθεματικής ομάδας θα είναι ένα μέλος της, όπως ο δάσκαλος κωφών.

Η πολυθεματική ομάδα θα αναλαμβάνει το βρέφος με απώλεια ακοής το αργότερο μέχρι την ηλικία των 6 μηνών. Τα μέλη της πρέπει:

1. να έχουν εξειδικευμένη εκπαίδευση και εμπειρία σε θέματα ακουστικής απώλειας
2. να έχουν κοινά πρωτόκολλα ανίχνευσης και επανίχνευσης σε όλη τη χώρα
3. να καλύπτουν όλους τους τύπους ακοής εκ γενετής ή/και επίκτητης
4. να ενημερώνουν τον συντονιστή του EHDI
5. να συνεργάζονται άμεσα με όλα τα κέντρα διάγνωσης και τα ακουολογικά κέντρα, δημόσια ή ιδιωτικά
6. να ενημερώνονται για τη διαγνωστική, ακουολογική και γενική ιατρική αξιολόγηση
7. να επιτηρούν και να παρακολουθούν την πρόοδο του παιδιού με συλλογή στοιχείων μέσα από αξιολογήσεις τουλάχιστον στην ηλικία των 9, 18, 24 και 30 μηνών
8. να ενημερώνουν για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων όλους όσοι εμπλέκονται στο πρόγραμμα του παιδιού.

Σήμερα, μια έμπειρη Εκπαιδευτικός Κωφών με ειδικότητα στη Συμβουλευτική Γονέων και Έγκαιρη Εκπαίδευση παιδιών 0-3 χρονών, παρέχει την υπηρεσία της στο πρόγραμμα. Καταρχήν παρέχεται στους γονείς ενημέρωση πάνω σε τρόπους περιορισμού των συνεπειών της κώφωσης, όπως η εφαρμογή των πιο κατάλληλων ακουστικών ή η τοποθέτηση κοχλιακού εμφυτεύματος. Ακολουθεί αξιολόγηση των δυνατοτήτων του παιδιού σε σχέση με την οικογένειά του και τη δημιουργία και υλοποίηση Ατομικού Προγράμματος Παρέμβασης.

Βασικοί στόχοι που τίθενται στο Ατομικό Πρόγραμμα είναι:

- η πληροφόρηση και ενημέρωση γενικά για την κώφωση
- η εφαρμογή ακουστικών και κοχλιακών εμφυτευμάτων και οι διάφορες εκπαιδευτικές επιλογές
- η στήριξη και η βοήθεια προς την οικογένεια με σκοπό τη σωστή επικοινωνία με το κωφό παιδί, ώστε να περάσει φυσιολογικά από όλα τα στάδια ανάπτυξης. Παράλληλα, αντιμετωπίζονται και οι ανάγκες του παιδιού
- η παροχή ευκαιριών προς την οικογένεια για επαφή με άλλα κέντρα και υπηρεσίες, καθώς και για γνωριμία με άλλους γονείς κωφών παιδιών.

Καθοδήγηση γονιών

Το συμβουλευτικό πρόγραμμα της Σχολής περιλαμβάνει:

- 1) εβδομαδιαίες συναντήσεις με την οικογένεια και το παιδί
- 2) ομαδικές συγκεντρώσεις οικογενειών
- 3) συνεργασία με τον βρεφοπαιδοκομικό σταθμό ή το νηπιαγωγείο που φοιτά το παιδί
- 4) οργάνωση και επίβλεψη στο Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα στη Σχολή Κωφών.

Συμβουλευτική εκπαίδευση στο Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα

Άλλα Βρεφοπαιδοκομικά Τμήματα

Τα παιδιά με απώλεια ακοής, ηλικίας μέχρι 3 χρονών, τα οποία κατοικούν σε άλλες επαρχίες, μπορούν να τύχουν εξειδικευμένης εκπαίδευσης με τη φοίτησή τους σε Βρεφοπαιδοκομικά Τμήματα, παρόμοια με αυτό που έχει δημιουργηθεί στη Λευκωσία. Η φιλοσοφία αυτή μπορεί να υλοποιηθεί με την ένδειξη ενδιαφέροντος ικανοποιητικού αριθμού παιδιών και την εξεύρεση αντίστοιχων Συμβουλίων Κοινοτικού Εθελοντισμού (ΣΚΕ) για την ευθύνη λειτουργίας των ειδικών Τμημάτων. Από το 2011 μέχρι το 2012 ένα τέτοιο Τμήμα λειτούργησε στο ΣΚΕ Τσακκιλερού για δύο παιδιά με απώλεια ακοής.

5.5.A.5. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ

Έλενα Τρύφωνος, Δώρα Παπαγεωργίου

Ψυχολόγοι Σχολής Κωφών

Είναι πολύ σημαντικό ευθύς αμέσως με τη διάγνωση της απώλειας ακοής και κάθε άλλης αναπηρίας, οι γονείς να τύχουν ψυχολογικής στήριξης. Η στάση των γονιών απέναντι στην ιδιαιτερότητα των παιδιών τους και πώς οι ίδιοι βιώνουν και επεξεργάζονται τα συναισθήματά τους, είναι βασική προϋπόθεση για την όλη εξέλιξη των παιδιών, μαθησιακή και συναισθηματική. Ο ψυχολόγος μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να περάσουν ομαλά τα στάδια της θλίψης και της αμφιταλάντευσης, ώστε να φτάσουν στο στάδιο της παραδοχής. Θα πρέπει να ενδυναμώνει τους γονείς με την παροχή συνεχούς συμβουλευτικής για να μπορούν ν' αντιμετωπίσουν τα διάφορα προβλήματα της καθημερινότητας, αλλά και να στηρίζουν σωστά και εποικοδομητικά το παιδί τους. Αν οι γονείς δεν στηριχτούν και δεν αποδεχτούν την κώφωση του παιδιού τους, δεν θα καταστούν οι ίδιοι ικανοί να στηρίξουν το παιδί τους, ώστε να μη δημιουργηθούν γνωστικά κενά, συναισθηματικά αλλά και υπαρξιακά προβλήματα στο παιδί τους.

Από την άλλη, το ίδιο το παιδί μεγαλώνοντας θα πρέπει να τύχει στήριξης ώστε να αποδεχτεί τη διαφορετικότητά του, να μην αισθάνεται κατωτερότητα και ανασφάλεια, να μην απομονώνεται και να απογοητεύεται, να αποκτήσει αυτοεκτίμηση, να καλλιεργήσει στάσεις και δεξιότητες ζωής που να του επιτρέψουν να ενταχθεί αργότερα ομαλά στην κοινωνία των ενηλίκων. Η καλλιέργεια ψυχικής ανθεκτικότητας θα λειτουργήσει ως ασπίδα προστασίας στις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει στο μέλλον.

Η παρουσία του ψυχολόγου στη Σχολή Κωφών βοηθά σε πολύ μεγάλο βαθμό τόσο στη στήριξη των γονιών, όσο των εκπαιδευτικών και των παιδιών. Μέσα από ατομικές ή ομαδικές συναντήσεις, συνεντεύξεις, βιωματικά εργαστήρια, παρέχει ουσιαστικές υπηρεσίες, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεγάλου φάσματος δυσκολιών, όπως μαθησιακών, συναισθηματικών, συμπεριφοράς με στόχο την ομαλή ψυχο-κοινωνική ανάπτυξη των κωφών παιδιών.

Παράλληλα, ο ψυχολόγος της Σχολής παρέχει θεραπευτική παρέμβαση στην περίπτωση όπου ο μαθητής βρίσκεται σε τέτοια συναισθηματική κατάσταση όπου αυτή κρίνεται αναγκαία.

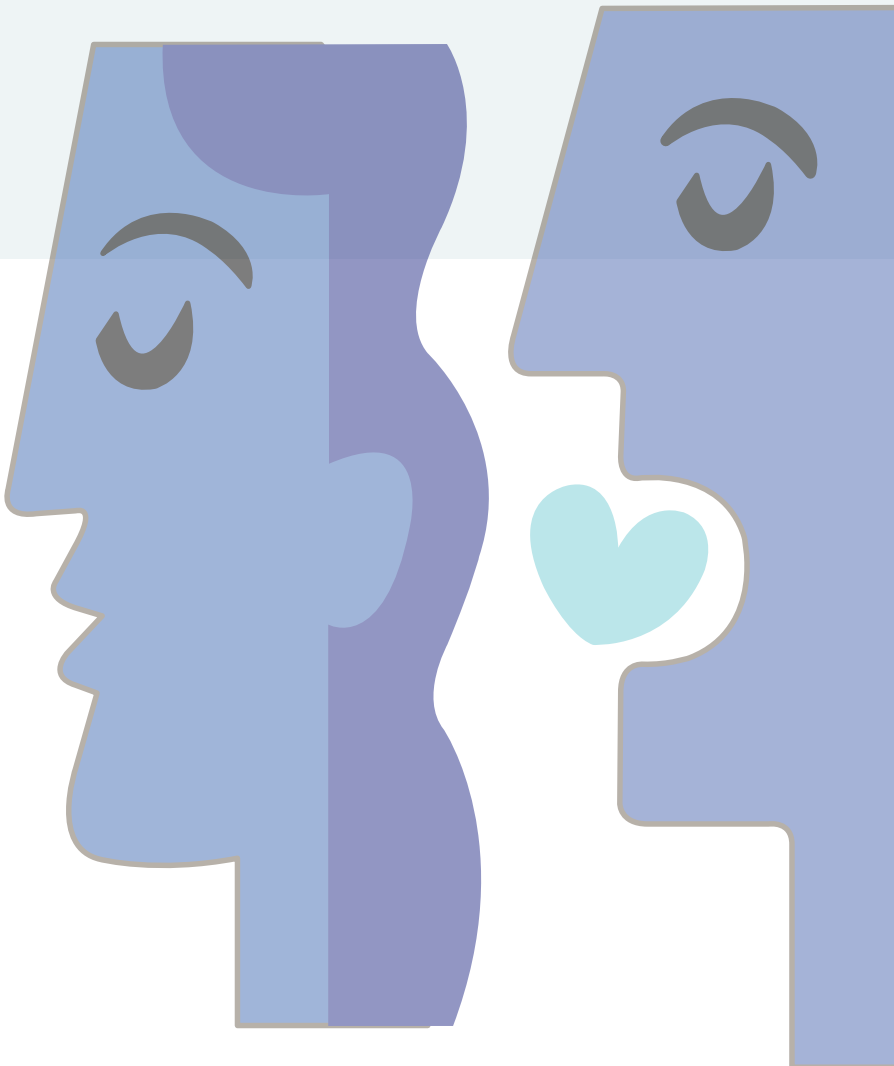
Μετά από αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης παιδιού στον γλωσσικό, στον κινητικό, στον νοητικό, στον μαθησιακό και στον ψυχοσυναισθηματικό τομέα, ο ψυχολόγος εντοπίζει τις πραγματικές ανάγκες και ιδιαιτερότητές του. Μετέπειτα, με τις κατάλληλες παρεμβάσεις και εισηγήσεις προς τους εκπαιδευτικούς, γονείς ή

συμμαθητές του ή άλλους ειδικούς, βοηθά στην ενίσχυση των μαθησιακών ικανοτήτων και στην καλλιέργεια των ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων του κάθε μαθητή, με στόχο την ομαλή ένταξή του και σε άλλα κοινωνικά συστήματα εκτός σχολείου. Στο πλαίσιο των καθηκόντων τους κατά τη φετινή σχολική χρονιά οι δύο ψυχολόγοι της Σχολής πραγματοποίησαν και τις πιο κάτω δραστηριότητες:

1. Ημερίδα Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της Σχολής Κωφών σε θέματα Δημιουργίας Ταυτότητας
2. Βιωματικό εργαστήριο για τους εκπαιδευτικούς σε θέματα Διαχείρισης των μαθητών της Σχολής
3. Συμβουλευτική στήριξη στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση διετούς σχεδιασμού δράσης με θέμα «Από το Εγώ στο Εμείς»
4. Βιωματικό εργαστήριο για γονείς με στόχο την εκπαίδευση, στήριξη και ενδυνάμωσή τους
5. Διαλέξεις προς γονείς και εκπαιδευτικούς της Σχολής Κωφών με θέματα "Σχέσεις Γονιών-Παιδιών", "Η ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο", "Σχολικός Εκφοβισμός - Πρόληψη και Αντιμετώπιση", "Ανάπτυξη αυτοεκτίμησης", "Εφηβεία" και "Σχέσεις με άλλους".

5.5.A.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Στο πλαίσιο της Αναδόμησης της Σχολής Κωφών εντάσσονται και οι υπηρεσίες του Κοινωνικού Λειτουργού για κοινωνική στήριξη, αλλά και συντονισμό των Υπηρεσιών Διερμηνέων και Διά Βίου Μάθησης και Κοινωνικής Προέκτασης. Δυστυχώς, η δημιουργία θέσης ή η παραχώρηση ενός κοινωνικού λειτουργού από το Υπουργείο Εργασίας θεωρήθηκε αδύνατη λόγω της οικονομικής κρίσης. Έχει γίνει, όμως, από το Υπουργείο Εργασίας κάτι ανάλογο που έχει γίνει και με το Υπουργείο Υγείας για ψυχολογική στήριξη των ατόμων με απώλεια ακοής και των οικογενειών τους. Όλες οι περιπτώσεις αναφέρονται σε συγκεκριμένη κοινωνική λειτουργό, η οποία ρυθμίζει την καθημιά ξεχωριστά ανάλογα με τον τόπο διαμονής της οικογένειας.

5.5.B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ

5.5.B.1. Το Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα στη Σχολή Κωφών

Ελένη Παύλου

Διευθύνουσα Βρεφοπαιδοκομικού Τμήματος

Σχολής Κωφών

Ένα από τα σπουδαιότερα τμήματα στη Σχολή Κωφών αποτελεί και το Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα που άρχισε τη λειτουργία του τον Μάρτιο του 2010. Τόσο η ανάγκη για έγκαιρη παρέμβαση όσο και η ανάγκη για δημιουργία ενός Βρεφοπαιδοκομικού Τμήματος για παιδιά με απώλεια ακοής ήταν επιτακτική. Το ΣΚΕ (Συμβούλιο Κοινοτικού Εθελοντισμού) Αγίου Δομετίου ανταποκρίθηκε θετικά στην προσπάθεια της Σχολής Κωφών και του Γραφείου Ευημερίας, αλλά και στο αίτημα που τέθηκε από γονείς παιδιών με απώλεια ακοής για δημιουργία εξειδικευμένου Βρεφοπαιδοκομικού Τμήματος στη Σχολή Κωφών.

Το Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα αποτελείται από δύο υπο-τμήματα: το Βρεφικό Τμήμα, το οποίο είναι για παιδιά ηλικίας 0 μέχρι 2 χρονών, και το Παιδοκομικό Τμήμα για παιδιά ηλικίας 2 μέχρι 4 χρονών. Στα παιδιά με απώλεια ακοής παρέχεται επιπρόσθετο εξατομικευμένο μάθημα ανάπτυξης γλώσσας, καθώς επίσης και μαθήματα λογοθεραπείας και μουσικοθεραπείας από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς. Αξίζει να αναφερθεί ότι το τμήμα λειτουργεί με αντίστροφη ένταξη (ακούοντα παιδιά έρχονται για να φοιτήσουν με παιδιά με απώλεια ακοής), κάτι που βοηθά τόσο στην ολόπλευρη ανάπτυξη και αλληλοαποδοχή από μικρή ηλικία όσο και στην εξάλειψη οποιασδήποτε προκατάληψης.

Ομαδικό και ατομικό μάθημα

5.5.B. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χριστίνα Γιασεμή, Τζόυς Ξενοφώντος, Ιωάννα Ιακώβου

Ειδικές Δασκάλες Κωφών

Η εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας έχει μεγάλη σημασία, γιατί θέτει γερά θεμέλια για απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι απαραίτητες για τη μετέπειτα πορεία τους στο δημοτικό σχολείο, αλλά και σε άλλες ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης. Βασική αρχή του ΥΠΠ αποτελεί η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων

των παιδιών στην εκπαίδευση, όπως προβλέπεται και από τον Νόμο Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Έτσι και τα παιδιά με απώλεια ακοής, ηλικίας τριών χρονών και άνω, έχουν το δικαίωμα φοίτησης σε δημόσιο νηπιαγωγείο και παροχής στήριξης από ειδικό δάσκαλο κωφών και λογοπαθολόγο.

Στις κτηριακές εγκαταστάσεις της Σχολής Κωφών στεγάζεται και το Α΄ Δημόσιο Νηπιαγωγείο Μακεδονίτισσας. Δίνεται έτσι η ευκαιρία στα παιδιά προσχολικής ηλικίας της Σχολής Κωφών να έχουν εύκολη πρόσβαση για ένταξη στις τάξεις του νηπιαγωγείου και να ακολουθούν ένα ευέλικτο πρόγραμμα. Όλοι οι εμπλεκόμενοι θέτουν κοινούς στόχους για να προωθήσουν την όσο το δυνατόν καλύτερη εξέλιξη των κωφών παιδιών.

Χρησιμοποιούνται εναλλακτικοί τρόποι διδασκαλίας, όπως διαφοροποίηση στη διδασκαλία μεγάλης ομάδας, διδασκαλία σε μικρή ομάδα, αντίστροφη ένταξη κ.ά. Η διαφοροποίηση στη διδασκαλία δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να επωφελούνται και να αποκτούν γνώσεις από την ύλη που διδάσκεται. Η διδασκαλία σε μικρή ομάδα κωφών παιδιών παρέχει την ευκαιρία στα παιδιά να βιώσουν την επιτυχία και να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που θα επιτρέψουν την επιτυχή συμμετοχή τους στη μεγάλη ομάδα. Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά βοηθούνται να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους.

Στην αντίστροφη ένταξη, μικρή ομάδα ακουόντων παιδιών εντάσσεται στην ομάδα των κωφών παιδιών και συμμετέχει στο μάθημα που είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των κωφών παιδιών. Με την αντίστροφη ένταξη εξομαλύνεται το αρνητικό συναίσθημα που νιώθουν τα κωφά παιδιά ότι μόνο αυτά φεύγουν από τη γενική τάξη.

Τα παιδιά της προδημοτικής και προσχολικής ομάδας στο καλωσόρισμα των εταίρων μας του προγράμματος *Comenius*

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης που προσφέρεται είναι πολυδιάστατο με σκοπό να καλύψει όλες τις ανάγκες των κωφών παιδιών. Συγκεκριμένα συμπεριλαμβάνει:

- Ενημέρωση των γενικών εκπαιδευτικών στα θέματα ακουστικής απώλειας, χρήσης και εφαρμογής τεχνικών μέσων, όπως ακουστικά, κοχλιακά εμφυτεύματα και συστήματα FM.
- Σύσταση και υλοποίηση του Ατομικού Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΑΠΕ) που γίνεται για το κάθε παιδί στο πλαίσιο σύστασης Πολυθεματικής Ομάδας και το οποίο αποτελείται από:
 - Τους στόχους που τίθενται από κοινού με όλους τους εμπλεκόμενους και οι οποίοι μετά από στενή παρακολούθηση και αξιολόγηση του παιδιού αποσκοπούν στην περαιτέρω εξέλιξη του παιδιού. Με βάση τους στόχους αυτούς διαμορφώνεται το ημερήσιο πρόγραμμα του παιδιού.
 - Την τελική έκθεση που περιγράφει την όλη πρόοδο του παιδιού σε όλη τη σχολική χρονιά και με βάση αυτή την πρόοδο γίνεται εισήγηση για το πρόγραμμα του παιδιού για την επόμενη σχολική χρονιά, όταν πρόκειται να φύγει από τη Σχολή Κωφών. Γίνονται επισκέψεις στο άλλο σχολείο και ενημέρωση για την πιο ομαλή μετάβαση του παιδιού από το ένα σχολείο σε άλλο.

5.5.B.3. ΤΟ Α΄ ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑΣ

Ελενίτσα Χατζηχάννα

Διευθύντρια Α΄ Δημοσίου Νηπιαγωγείου Μακεδονίτισσας

Στο τέλος της δεκαετίας του 1980 άρχισε να εφαρμόζεται στην Κύπρο η ένταξη των παιδιών με απώλεια ακοής στα γενικά σχολεία. Στις αρχές του 1990, η διαρροή των παιδιών της Σχολής Κωφών προς την ένταξη ήταν ομαδική με αποτέλεσμα οι πλείστες αίθουσές της να μείνουν κενές και αχρησιμοποίητες. Έτσι, τον Σεπτέμβριο του 1990 αποφασίστηκε να στεγαστούν εκεί τα πρώτα δύο τμήματα του Α΄ Δημοσίου Νηπιαγωγείου Μακεδονίτισσας. Έκτοτε, συνεχίζει ομαλά τη λειτουργία του και σήμερα λειτουργεί με τρία τμήματα.

Η Σχολή Κωφών και το Α΄ Δημοσίο Νηπιαγωγείο Μακεδονίτισσας λειτουργούν αυτόνομα και δεν υπάρχει μεταξύ τους καμιά ιεραρχική σχέση. Αυτό, όμως, δεν τα εμποδίζει να συνεργάζονται, να βάζουν κοινούς στόχους, να κάνουν κοινές εκδηλώσεις και πολλές φορές να λειτουργούν ως ένα σχολείο εφαρμόζοντας ευέλικτα προγράμματα.

Μέσα από αυτή τη συνεργασία επιδιώκεται και επιτυγχάνεται η ομαλή ένταξη των κωφών παιδιών στις γενικές τάξεις του νηπιαγωγείου αλλά κυρίως η αντίστροφη ένταξη. Με αυτό τον τρόπο όλα τα παιδιά, κωφά/βαρήκοα και ακούοντα, έχουν την ευκαιρία από νηπιακή ηλικία να αναπτύξουν δεξιότητες αποδοχής, συνεργασίας, συνεκπαίδευσης και συνύπαρξης ανεξάρτητα από τη ιδιαιτερότητες της κάθε ομάδας. Το όφελος είναι μεγάλο τόσο για τα ακούοντα όσο και για τα κωφά/βαρήκοα. Τα μεν κωφά παιδιά, ιδιαίτερα αυτά που φέρουν κοχλιακό εμφύτευμα, επωφελούνται όσον αφορά στη γλωσσική τους ανάπτυξη και κοινωνικοποίηση. Ενισχύουν την αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμησή τους αφού αναγνωρίζονται οι ικανότητες και τα ταλέντα τους. Τα δε ακούοντα παιδιά εξοικειώνονται με τα βαρήκοα και αποκτούν γνώσεις για θέματα που έχουν σχέση με την κώφωση. Μαθαίνουν να επικοινωνούν μαζί τους είτε με νοηματική γλώσσα είτε με προφορική.

Όλα τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την κουλτούρα της κάθε ομάδας, να αναγνωρίσουν αυτά που έχουν κοινά ως και αυτά στα οποία διαφέρουν και να αναπτύξουν φιλίες. Έχουν να ωφεληθούν από τις μεθόδους διδασκαλίας, αφού στηρίζονται στην εποπτικοποίηση της εργασίας, στην πολυαισθητηριακή προσέγγιση και στη χρήση της τεχνολογίας.

Μεταξύ των μελών του Προσωπικού των δύο σχολείων αναπτύχθηκε μια έντονη συνεργασία και συμμετοχή σε κοινά προγράμματα και εκδηλώσεις. Οι δασκάλες κωφών ενημερώνονται από τις νηπιαγωγούς για τους στόχους των διάφορων θεμάτων, ώστε να προετοιμάσουν τα παιδιά κατάλληλα και αυτές με τη σειρά τους

τις στηρίζουν ώστε να ανταποκριθούν σωστά και να βοηθήσουν το κωφό παιδί μέσα στην τάξη τους. Η λογοπαθολόγος της Σχολής Κωφών συνεργάζεται με τις νηπιαγωγούς ώστε να βοηθήσουν όλα τα παιδιά στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου, στην ανάπτυξη της σύνταξης, της γραμματικής και της φωνολογίας και στη βελτίωση της κατανόησης. Μέσα από το μάθημα της μουσικής, που λειτούργησε με αντίστροφη ένταξη, η μουσικός της Σχολής συνέβαλε ώστε κωφά και ακούοντα παιδιά να μάθουν να τραγουδούν σωστά, να χειρίζονται απλά κρουστά, να κινούνται και να παίζουν στον ρυθμό, να κοινωνικοποιούνται, να συνεργάζονται και να δημιουργούν μουσική. Συμμετείχαν σε πολλές εκδηλώσεις του σχολείου με τραγούδι και τραγούδι στη νοηματική γλώσσα.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει και στους γονείς των δύο ομάδων παιδιών. Έχουν ενημερωθεί για τα προγράμματα ένταξης των κωφών και της αντίστροφης ένταξης των ακούοντων στις ειδικές τάξεις. Έχουν δείξει μεγάλο ενδιαφέρον και ενεπλάκησαν σε κοινές δραστηριότητες.

Εν κατακλείδι, η λειτουργία γενικού και ειδικού σχολείου στον ίδιο χώρο μεγιστοποιεί το όφελος όλων, παιδιών, εκπαιδευτικών και γονέων.

Τα παιδιά και το Προσωπικό του Α' Δημοσίου Νηπιαγωγείου Μακεδονίτσας

5.5.B.4. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οριάντα Μουρίδη – Πετρίδη

Ειδική Δασκάλα Κωφών Σχολής Κωφών

Στις τάξεις της Δημοτικής Εκπαίδευσης διδάσκεται η ύλη του Αναλυτικού Προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου προσαρμοσμένη στις ανάγκες και τα επίπεδα γνώσης των μαθητών. Χρησιμοποιείται επίσης το αναλυτικό πρόγραμμα ανάπτυξης γλώσσας της Σχολής Κωφών που επικεντρώνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών με απώλεια ακοής. Μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση της ύλης δίνεται πολύ μεγάλη έμφαση στη γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών, τόσο της δεκτικής όσο και της εκφραστικής γλώσσας. Βασική μέθοδος διδασκαλίας είναι η προφορική, η οποία στηρίζεται βασικά στη χειλανάγνωση και στην ανάπτυξη των υπολειμμάτων ακοής των παιδιών. Η χρήση της νοηματικής σε μερικές περιπτώσεις παιδιών ενισχύει την προφορική μέθοδο και βοηθά στην πιο αποτελεσματική επικοινωνία και εκπαίδευση του κωφού παιδιού, σε τμήματα που τα παιδιά επικοινωνούν περισσότερο με τη νοηματική γλώσσα.

Στη διδασκαλία των μαθημάτων χρησιμοποιείται η τεχνολογία (ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεο-προβολέας, διαδραστικός πίνακας) και άλλα οπτικά υλικά (εικόνες, φωτογραφίες, χάρτες κ.ά.) τα οποία βοηθούν τους μαθητές να κατανοήσουν περισσότερο τα διάφορα θέματα. Η χρήση των εποπτικών μέσων είναι αναγκαία για την αποτελεσματική απόκτηση γνώσης, αφού τα παιδιά με απώλεια ακοής βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην εικονική αναπαράσταση.

Ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες των μαθητών, γίνεται μερική ένταξή τους σε τμήματα του γειτονικού Δημοτικού Σχολείου της Μακεδονίτισσας. Η συνεργασία με το γειτονικό σχολείο δεν περιορίζεται μόνο σε ένταξη των μαθητών στα διάφορα μαθήματα, αλλά και στις εκδηλώσεις και δραστηριότητες των δύο σχολείων. Επιπρόσθετα, υπάρχει συνεργασία και με άλλα Δημοτικά, στα οποία είναι ενταγμένα άλλα κωφά παιδιά (όπως το Δημοτικό Αρεδιού, Παλιομετόχου. Κοράκου, Κωνσταντινουπόλεως κ.ά.) με τα οποία γίνεται και αντίστροφη ένταξη. Τα παιδιά των σχολείων αυτών έρχονται στη Σχολή για μάθημα στην ίδια τάξη με τα κωφά ή για δραστηριότητες ή για εκδηλώσεις.

Μετά την αναγνώριση των Απολυτηρίων της Σχολής ως ισοτίμων με τα απολυτήρια σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης το 2005, έγινε εισήγηση από το ΥΠΠ όπως τα κύρια μαθήματα (θεωρούνται τα εξεταζόμενα μαθήματα του Γυμνασίου) διδάσκονται από εκπαιδευτικούς της αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας. Έτσι, όσα παιδιά του Δημοτικού της Σχολής Κωφών ανταποκρίνονται στις ανάγκες και απαιτήσεις του Αναλυτικού Προγράμματος της Δημοτικής Εκπαίδευσης, θα γίνονται κάτοχοι Απολυτηρίου Δημοτικού και θα μπορούν να εγγραφούν στο Γυμνάσιο της Σχολής Κωφών ή σε οποιοδήποτε άλλο Γυμνάσιο για να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους.

5.5.B.5. ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια της Σχολής Κωφών

Ευφροσύνη Κατσουρά

Φιλολόγος και Εκπαιδευτικός των Κωφών, Σχολή Κωφών

Μετά την αναγνώριση των απολυτηρίων της Σχολής Κωφών ως ισοτίμων με αυτά των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το 2005, στα Τμήματα του Γυμνασίου και Λυκείου διδάσκουν εκπαιδευτικοί που προέρχονται από τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Κάθε Σεπτέμβριο, οι καθηγητές, οι οποίοι προτίθενται να διδάξουν σε παιδιά με απώλεια ακοής, παρακολουθούν ένα διήμερο σεμινάριο που διοργανώνει η Σχολή Κωφών.

Στη Σχολή Κωφών ακολουθείται η πολιτική της προσαρμογής και της απλοποίησης της ύλης του Αναλυτικού Προγράμματος αναλόγως των αναγκών και των δυνατοτήτων των μαθητών. Παράλληλα, στο πρόγραμμα ενσωματώνονται θέματα της Κουλτούρας των Κωφών, αλλά και μαθήματα Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπως Γραφικές Τέχνες, Φωτογραφία, Μαγειρικές Τέχνες, Δακτυλογραφία κ.ά.

Για τη διδασκαλία των μαθημάτων τόσο στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο χρησιμοποιούνται, σε καθημερινή σχεδόν βάση, τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, όπως ο Διαδραστικός Πίνακας και ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής. Αυτό εξυπηρετεί σε μεγάλο βαθμό τις εκπαιδευτικές ανάγκες των κωφών παιδιών, εφόσον για την αποτελεσματική απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων προϋποτίθεται η έκθεση σε ποικίλο οπτικό υλικό. Έτσι, παρουσιάσεις, φιλμάκια, εικόνες και δραστηριότητες στον υπολογιστή διευκολύνουν την πρόσβαση σε πληροφορίες. Επιπλέον, μαθήματα, όπως η Φυσική, η Χημεία, η Βιολογία και η Τεχνολογία διδάσκονται σε ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια προκειμένου οι μαθητές να απολαμβάνουν όλες τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες για μόρφωση. Σχετικά με τη γλώσσα διδασκαλίας,

χρησιμοποιούνται η Κυπριακή Νοηματική Γλώσσα, καθώς και η ομιλούμενη ελληνική ανάλογα με τον βαθμό απώλειας ακοής του μαθητή.

Τα παιδιά με απώλεια ακοής, τα οποία φοιτούν στα γενικά σχολεία, τυγχάνουν ειδικών διευκολύνσεων βάσει Νόμου. Συγκεκριμένα, απαλλάσσονται από μαθήματα κοινού κορμού (π.χ. Γαλλικά, Μουσική, Αρχαιογνωσία κ.λπ.), μη εξεταζόμενα, και στις αντίστοιχες ώρες τους προσφέρεται στήριξη στα εξεταζόμενα μαθήματα. Στο απολυτήριο δεν αναγράφεται βαθμός στα μαθήματα απαλλαγής. Ομοίως, στη Σχολή Κωφών οι μαθητές απαλλάσσονται από μαθήματα κοινού κορμού, μη εξεταζόμενα, αλλά στις αντίστοιχες ώρες τους - μετά από έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - διδάσκονται μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία προσφέρονται στα Λύκεια και στις Τεχνικές Σχολές, όπως Γραφικές Τέχνες, Δακτυλογραφία κ.λπ., όπως προαναφέρθηκε.

5.5.B.6. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΝΤΑΞΗ

Έλενα Χατζηπέτρου

Ειδική Δασκάλα Κωφών, Σχολή Κωφών

Η ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες αποτελεί πλέον τη νέα πραγματικότητα για τα ευρωπαϊκά και γενικότερα τα δυτικά δεδομένα. Μετά την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου του 1999 (113(1)99), η ένταξη είναι πια γεγονός και στην Κύπρο. Ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες κάθε παιδιού εφαρμόζεται διαφορετικός τρόπος ένταξης, και συγκεκριμένα α) φοίτηση σε ειδική Μονάδα μέσα στο γενικό σχολείο, β) φοίτηση σε γενική τάξη και απόσυρση για στήριξη από ειδικό εκπαιδευτικό ή τον δάσκαλο / καθηγητή της τάξης, και γ) φοίτηση στη γενική τάξη χωρίς εκπαιδευτική στήριξη.

Η αντίστροφη ένταξη είναι και αυτή μια μορφή ένταξης, κατά την οποία παιδιά της γενικής τάξης, τα οποία δεν αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα, επισκέπτονται τις ειδικές τάξεις και εκπαιδεύονται μέσα σε αυτές υλοποιώντας συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες (Πολυχρονοπούλου-Ζαχαρογεώργα, 2003).

Η αντίστροφη ένταξη βοηθά όχι μόνο τα κωφά (κ) / βαρήκοα (β) άτομα, αλλά και τα ακούοντα παιδιά. Τα μεν ακούοντα παιδιά:

- εξοικειώνονται με τα κ/β άτομα και αποκτούν γνώσεις για θέματα που σχετίζονται με την κώφωση (deaf awareness)
- μαθαίνουν να επικοινωνούν με κ/β άτομα είτε μέσω νοηματικής είτε προφορικά
- αποκτούν ενσυναίσθηση και μπορούν να μπουν στη θέση των κ/β συνομήλικων τους με αποτέλεσμα και στην ενήλικη ζωή τους να αναπτύσσουν φιλίες με κ/β άτομα
- ωφελούνται από τις μεθόδους διδασκαλίας για κ/β άτομα, οι οποίες στηρίζονται στην εποπτικοποίηση της εργασίας, στην πολυθεματική προσέγγιση και στη χρήση της τεχνολογίας.

Όσον αφορά δε στα κ/β παιδιά:

- εξοικειώνονται και αυτά με την κουλτούρα των ακουόντων, αναπτύσσουν φιλίες, πράγμα που θα τους βοηθήσει να ενταχθούν καλύτερα στην κοινωνία στην ενήλικη ζωή τους
- αναγνωρίζονται οι ικανότητες και τα ταλέντα τους, πράγμα που βοηθά στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους

- αντιλαμβάνονται όλοι ότι μπορούν να συνυπάρξουν, να λειτουργήσουν, να αλληλεπιδράσουν και να δημιουργήσουν μαζί.

Τα τελευταία χρόνια εφαρμόσαμε και στη Σχολή Κωφών σε αρκετά μεγάλο βαθμό προγράμματα και δραστηριότητες αντίστροφης ένταξης.

Υγιεινό πρόγευμα με το Δημοτικό Σχολείο Αρεδιού

Η Σχολή Κωφών συστεγάζεται με το Α΄ Δημόσιο Νηπιαγωγείο και γειτονεύει με το Δημοτικό Μακεδονίτισσας Α΄. Σε μικρή απόσταση, επίσης, από τη Σχολή βρίσκονται διάφορα Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια και Τεχνική Σχολή. Αυτό μας βοήθησε και μας έδωσε την ευκαιρία να εφαρμόσουμε δραστηριότητες και εκδηλώσεις σε διάφορα προγράμματα, την αντίστροφη ένταξη σε όλες τις βαθμίδες, Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

**Ημερίδα με θέμα «Δεν ξεχνώ»
σε συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο Αρεδιού**

Μέσα από τις κοινές δραστηριότητες δημιουργούνται ισχυροί δεσμοί και σχέσεις μεταξύ των σχολείων. Τα παιδιά της Σχολής ανταποκρίνονται σε προσκλήσεις των σχολείων και λαμβάνουν μέρος σε εκδηλώσεις, δραστηριότητες, σεμινάρια ή αγώνες στα δικά τους γενικά σχολεία.

Γιορτή του Δέντρου στη Σχολή Κωφών με συμμετοχή Γενικών Σχολείων

5.5.B.7. ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ

Ελένη Προκοπίου - Ρουβήμ

M.S. CCC-SLP, Λογοπαθολόγος Σχολής Κωφών

Λογοθεραπεία είναι η επιστήμη που ασχολείται με τις διαταραχές λόγου, φωνής, ομιλίας και μάσησης – κατάποσης σε παιδιά και ενήλικες. Αποσκοπεί στη βελτίωση της κατανόησης, την ανάπτυξη της επικοινωνίας, την καταληπτότητα της ομιλίας και στη διεύρυνση του λόγου. Η διάγνωση και η παρέμβαση σε θέματα λόγου και γλώσσας πρέπει να γίνονται έγκαιρα και αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες για τη γλωσσική ανάπτυξη στα παιδιά με απώλεια ακοής. Οι Yoshinaga-Itano C., Coulter D. και Thomson V. (2001) υποστηρίζουν τα πιο πάνω αναφέροντας ότι τα νήπια που έχουν διαγνωστεί μεταξύ των έξι μηνών από τη μέρα γέννησής τους παρουσιάζουν καλύτερες δεικτικές και εκφραστικές ικανότητες, πλουσιότερο εκφραστικό λεξιλόγιο και πιο ανεπτυγμένο φωνητικό ρεπερτόριο σε αντίθεση με τα νήπια που έχουν διαγνωστεί μετά την ηλικία των έξι μηνών.

Με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Βαρηκοΐας Νεογνών στην Κύπρο, η διάγνωση της ακουστικής απώλειας γίνεται από πολύ νωρίς και έτσι τα κοχλιακά εμφυτεύματα (ΚΕ) τοποθετούνται στο ένα ή και στα δύο αφτιά πριν από την ηλικία των δώδεκα μηνών. Η έγκαιρη παρέμβαση ειδικών εκπαιδευτικών, ακουολόγων και λογοπαθολόγων σε στενή και συστηματική συνεργασία με τους γονείς βοηθά σημαντικά στη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών με απώλεια ακοής.

Η μέθοδος διδασκαλίας της γλώσσας που επικράτησε στη Σχολή Κωφών με την ίδρυσή της ήταν η προφορική, αφού ο ιδρυτής της, Γεώργιος Μάρκου, και άλλοι δάσκαλοι αργότερα μετεκπαιδεύτηκαν σε Πανεπιστήμια της Βρετανίας, που ήταν η κατεξοχήν χώρα της προφορικής μεθόδου. Με τη συνεχή χρήση ακουστικών συσκευών, την αξιοποίηση των υπολειμμάτων ακοής των παιδιών, τη χρήση τεχνικών για την παραγωγή του ήχου (π.χ., φύσημα φτερών) και την εξάσκηση τους στη χειλανάγνωση, τα παιδιά ανέπτυσαν γλώσσα και ομιλία στο μέγιστο δυνατό βαθμό των δυνατοτήτων τους. Για την παραγωγή του λόγου, τη διόρθωση των αρθρωτικών λαθών και γενικά την καταληπτότητα της ομιλίας στη διδασκαλία χρησιμοποιούσαν το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ομιλίας που τους δημιουργήθηκε από τον λογοθεραπευτή και τους ειδικούς δασκάλους της Σχολής Κωφών.

Το 1985 διορίστηκε στη Σχολή Κωφών ο πρώτος λογοθεραπευτής, ο οποίος ήταν και ο μοναδικός σε σχολεία της Κύπρου. Το μάθημα της λογοθεραπείας άρχισε πλέον να γίνεται συστηματικά σε ειδική αίθουσα λογοθεραπείας. Παράλληλα, χρησιμοποιούσαν νέα τεχνολογικά μέσα, όπως οι ακουστικές συσκευές speech trainer, Visi-Speech και το λογισμικό speech viewer. Στη συνέχεια, με την ίδρυση των Ειδικών Μονάδων Βαρηκών στις άλλες επαρχίες έγινε η πρόσληψη άλλων τριών λογοθεραπευτών. Από τότε το μάθημα της Λογοθεραπείας είχε ενταχθεί συστηματικά και στα προγράμματα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Σήμερα, πέρα από 135 λογοθεραπευτές εργοδοτούνται στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία.

Σήμερα στη Σχολή Κωφών υπηρετεί μια Λογοπαθολόγος για τα παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Ασχολείται ιδιαίτερα με την αξιολόγηση και ανάπτυξη της ακοής, κατανόησης, λόγου και ομιλίας και με προβλήματα κατάποσης. Παράλληλα, συμμετέχει σε Πολυθεματικές συναντήσεις και σε εβδομαδιαίες ομάδες συντονισμού στο σχολείο με τους Ειδικούς που ασχολούνται με το συγκεκριμένο παιδί.

Τα περισσότερα παιδιά της Σχολής λαμβάνουν ΚΕ. Η χρήση ΚΕ έχει αλλάξει σημαντικά τον τρόπο εκπαίδευσης των παιδιών για την ανάπτυξη λόγου και ομιλίας. Η ανάπτυξη της γλώσσας των παιδιών αυτών αναμένεται να ακολουθεί τη φυσιολογική πορεία ανάπτυξης των ακουόντων παιδιών, αλλά με πιο αργούς ρυθμούς και με περισσότερες επαναλήψεις.

Οι γονείς εμπλέκονται άμεσα και συστηματικά στην εκπαίδευση των παιδιών τους και τους συμβουλεύουμε να εκθέτουν το παιδί σε καθημερινά ερεθίσματα και εμπειρίες στο περιβάλλον τους. Συμμετέχουν στις συνεδρίες λογοθεραπείας, οι στόχοι των οποίων είναι:

- (α) Η ενημέρωση και η εκπαίδευση των γονιών σε θέματα που αφορούν την απώλεια ακοής
- (β) Να μάθουν οι γονείς πώς πρέπει να μιλούν στο παιδί για να προωθήσουν την ανάπτυξη της ακοής και της επεξεργασίας των ακουστικών ερεθισμάτων από τον εγκέφαλο

- (γ) Η ανίχνευση και διάκριση των ήχων του Ling σε διάφορες αυξανόμενες αποστάσεις για επιβεβαίωση της σωστής λειτουργίας των ΚΕ ή/και των ακουστικών του παιδιού
- (δ) Η ανάπτυξη του προφορικού λόγου των παιδιών από πλευράς λεξιλογίου, μορφολογίας, σύνταξης, γραμματικής και πραγματολογίας
- (ε) Η διόρθωση των φωνολογικών και αρθρωτικών διεργασιών
- (η) Ο εμπλουτισμός της φωνολογικής ενημερότητας
- (θ) Η ανάπτυξη της ακουστικής μνήμης και κατανόησης μέσα από ρουτίνες της καθημερινότητας του κάθε παιδιού, καθώς επίσης και μέσα από βιβλία.

Ατομικό μάθημα Λογοθεραπείας στο Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα της Σχολής Κωφών

Στη Σχολή Κωφών λειτουργεί, επίσης, Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα με κωφά και ακούοντα παιδιά, ηλικίας 0-3 ετών. Στα κωφά βρέφη παρέχεται συστηματικά λογοθεραπεία από λογοπαθολόγο, η οποία εργοδοτείται με το καθεστώς της αγοράς υπηρεσιών.

5.5.B.8. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΩΦΩΣΗ: ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Μαρία Γεννάρη

Γενική Δασκάλα,

PhD Music Education and Deafness

Οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα των κοχλιακών εμφυτευμάτων (ΚΕ) έχουν φέρει μεγάλες ανατροπές στην παραδοσιακή θεώρηση της κώφωσης και έχουν βελτιώσει την ποιότητα ζωής παιδιών και ενηλίκων με κώφωση (Loy et al., 2010). Καθώς τα παιδιά λαμβάνουν τα εμφυτεύματα σε ηλικία μόλις λίγων μηνών, τα αποτελέσματα στην ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας είναι θεαματικά (Hammes et al 2002· Miyamoto et al., 2008). Έτσι, το ενδιαφέρον της έρευνας σχετικά με την τεχνολογία και τη χρήση των ΚΕ έχει αρχίσει να στρέφεται προς τους τρόπους βελτίωσης των εμφυτευμάτων, ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη αντίληψη και απόλαυση της μουσικής.

Από τα δεδομένα που έχουμε μέχρι τώρα από έρευνες με μικρά παιδιά με ΚΕ φαίνεται ότι τα παιδιά συμμετέχουν σε όλες τις μουσικές δραστηριότητες, χορεύουν με συνοδεία μουσικής, αναγνωρίζουν ηχογραφημένη μουσική, έχουν προτιμήσεις σε είδη και στυλ μουσικής, παίζουν μουσικά όργανα, τραγουδούν και το μουσικό τους παιχνίδι παρουσιάζει τις τυπικές εξελικτικές μορφές οργάνωσης αυτού των ακουόντων παιδιών (Gfeller, 1998· Chen-Haftek & Schraer-Joiner, 2011· Schraer-Joiner & Chen-Hafteck, 2009· Yennari, 2008, 2011). Από εμπειρικά δεδομένα του προγράμματος μουσικής προπαιδείας της Σχολής Κωφών φαίνεται, επίσης, ότι η τραγουδιστική φωνή των κωφών παιδιών που χρησιμοποιούν ΚΕ μπορεί να αναπτυχθεί σε σημείο που να μπορεί ένα παιδί να χρησιμοποιεί το σωστό τονικό ύψος στο τραγούδι. Η πρόοδος αυτή είναι αργή, αλλά ακολουθεί τα εξελικτικά μοτίβα των ακουόντων παιδιών (Yennari, 2011). Στα φαινόμενα αυτά συντείνει η άμεση παρέμβαση και λήψη του ΚΕ σε πολύ μικρή ηλικία σε συνδυασμό με την έντονη συναπτική πλαστικότητα στις ηλικίες αυτές.

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι η ενασχόληση με τη μουσική έχει εξωμουσικά οφέλη τόσο σε επίπεδα ανάπτυξης του εγκεφάλου (Pascual-Leone, 2001) όσο και στο επίπεδο της επικοινωνίας και των κοινωνικών δεξιοτήτων (Ansdell and Pavlicevic, 2005). Παρόλαυτά, στον χώρο της ειδικής εκπαίδευσης, συχνά η εκπαίδευση στη μουσική θυσιάζεται στον βωμό της επίτευξης εξωμουσικών στόχων, στην εκπαίδευση δηλαδή μέσα από τη μουσική. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της κώφωσης χρησιμοποιούσαν τη μουσική παλαιότερα για τη «διόρθωση» του ρυθμού της ομιλίας των κωφών παιδιών. Πλέον, όμως, και σύμφωνα με τις αρχές του δημοκρατικού σχολείου, απαιτούνται για τα παιδιά με απώλεια ακοής πλήρη προγράμματα μουσικής εκπαίδευσης,

μεθοδολογικά διαφοροποιημένα, αλλά που να καλύπτουν όλους τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Μουσικής που παρακολουθούν τα ακούοντα παιδιά.

Το πρόγραμμα μουσικής προπαίδειας για παιδιά με απώλεια ακοής λειτουργεί στη Σχολή Κωφών τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν παιδιά νηπιακής και προσχολικής ηλικίας και τα παιδιά του δημοτικού σχολείου που χρησιμοποιούν κοχλιακά εμφυτεύματα ή ακουστικά βαρηκοΐας. Στο πρόγραμμα εφαρμόζεται, επίσης, και η αντίστροφη ένταξη στα παιδιά νηπιακής ηλικίας. Σκοπός του προγράμματος είναι να παρέχει ίσες ευκαιρίες για μουσική μάθηση στα παιδιά με απώλεια ακοής με αυτές που απολαμβάνουν τα συνομήλικα τους ακούοντα παιδιά. Απώτερος σκοπός είναι η διά βίου σχέση με τη μουσική και η απόλαυση της μουσικής δημιουργίας.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

1. Να αναπτύξει δεξιότητες ακρόασης και ακουστικής μνήμης έτσι ώστε τα παιδιά να κτίσουν εξελικτικά ένα «λεξιλόγιο μουσικών ήχων».
2. Να αναπτύξει δεξιότητες εκτέλεσης και χρήσης οργάνων τάξης, καθώς και ανάγνωσης και χρήσης μη-συμβατικής και συμβατικής μουσικής σημειογραφίας.
3. Να αναπτύξει τις φωνητικές δεξιότητες των παιδιών και να καλλιεργήσει την τραγουδιστική φωνή.
4. Να καλλιεργήσει δεξιότητες δημιουργικής μουσικής σκέψης μέσα από τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση.
5. Να καλλιεργήσει κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. εστιασμός της κοινής προσοχής, δόσιμο της σειράς, ενσυναίσθηση, επικοινωνία) μέσα από μουσικές διεργασίες και να προωθήσει τη μουσικότητα μέσα από την ατομική και τη συλλογική κίνηση.
6. Να καλλιεργήσει την αγάπη για συμμετοχή σε μουσικές δραστηριότητες με άλλα παιδιά.
7. Να καλλιεργήσει στάσεις και συμπεριφορές που αφορούν στην πρόσληψη της μουσικής από τη θέση του παιδιού ως ακροατή, εκτελεστή και συνθέτη.

Πιστεύουμε ότι η πολιτεία μέσω της οργανωμένης εκπαίδευσης πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά με απώλεια ακοής για μουσική παιδεία και μουσικές εμπειρίες μέσα και έξω από το σχολείο, όπως προνοούν οι διακηρύξεις του δημοκρατικού και ανθρώπινου σχολείου. Κανένα παιδί, δηλαδή, δεν πρέπει να αποκλείεται από καμία μορφή δραστηριότητας, εμπειρίας και μάθησης.

Βιβλιογραφία

Ansdell, G. and Pavlicevic, M. (2005). Musical Companionship, Musical Community: Music therapy and the process and values of musical communication. In Miell, MacDonald and Hargreaves (Eds), *Musical Communication*. Oxford University Press.

Chen-Hafteck, L. and Schraer-Joiner, L. (2011). The engagement in musical activities of young children with varying hearing abilities. *Music Education Research*, 13(1), 93-106.

Gfeller, K., S. Witt, Spencer, L.J., Stordahl, J. and Tomblin, B. (1998). Musical involvement and enjoyment of children who use cochlear implants. *The Volta Review*, 100(4), 213-233.

Hammes, D.M., Novak, M., Rotz, L., Willis, M. and Edmondson, D. (2002). Early identification and cochlear implantation: Critical factors for spoken language development. *Annals of Otolaryngology, Rhinology and Laryngology*, 111(Suppl.), 74-78.

Loy, B., Warner-Czyz, A.D., Tong, L., Tobey, E.A., and Roland, P.S. 2010. The children speak: an examination of the quality of life of pediatric cochlear implant users. *Otolaryngology, Head & Neck Surgery*, 142(2): 247-253.

Miyamoto, R. T., Hay-McCutcheon, M. J., Iler Kirk, K., Houston, D. M. and Bergeson-Dana, T. (2008). Language skills of profoundly deaf children who received cochlear implants under 12-months of age: A preliminary study. *Acta Otolaryngologica*, 128(4), 373-377.

Pascual-Leone A. (2001). The brain that plays music and is changed by it. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 930 (June): 315-329.

Schraer-Joiner, L. and Chen-Hafteck, L. (2009). The responses of preschoolers with cochlear implants to musical activities: a multiple case study. *Early Child Development and Care*, 179(6), 785-798.

Yennari, M. (2008). Musical activity in deaf children under four years of age who are using cochlear implants. Unpublished PhD Thesis: University of Birmingham.

Yennari, M. (2010). Beginnings of song in young deaf children using cochlear implants: the song they move, the song they feel, the song they share. *Music Education Research*, 12(3), 281-297.

5.5.B.9. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ

Έλενα Χατζηπέτρου

Ειδική Δασκάλα Κωφών, Σχολή Κωφών

Από το 2000 λειτουργεί στη Σχολή Κωφών Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο. Οι λόγοι που οδήγησαν στη λειτουργία του ήταν, κυρίως, η διαπίστωση ότι υπήρχε δυσκολία στην εκτέλεση της κατοίκον εργασίας των παιδιών τόσο στην περίπτωση που αυτά έχουν κωφούς γονείς όσο και στην περίπτωση που οι γονείς είναι ακούοντες λόγω έλλειψης επικοινωνίας μεταξύ τους. Επίσης, η μάθηση των παιδιών με απώλεια ακοής γίνεται με έναν εξειδικευμένο τρόπο διδασκαλίας, και, ως εκ τούτου, θα ήταν προς όφελος των παιδιών και της πολύπλευρης αναπτυξής τους η παράταση του σχολικού χρόνου. Επισημάνθηκε, επίσης, ότι η λειτουργία του Προαιρετικού Ολοήμερου σχολείου θα βοηθούσε και στην επίλυση του προβλήματος επικοινωνίας που είχε το σχολείο με τις οικογένειες των μαθητών λόγω του ότι πολλά παιδιά προέρχονται από διάφορες περιοχές της Κύπρου.

Όλα αυτά τα χρόνια, ο θεσμός του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου έχει αγκαλιαστεί ιδιαίτερα τόσο από τους μαθητές όσο και από τους γονείς τους. Είναι ένας θεσμός που έχει ενισχύσει πολύ την πρωινή φοίτηση των μαθητών, γιατί τους έδωσε την ευκαιρία να εκτελούν την κατοίκον εργασία τους με την επίβλεψη ειδικών εκπαιδευτικών, Φιλολόγων και Μαθηματικών. Παράλληλα, δόθηκαν στα παιδιά ευκαιρίες για ενασχόληση με άλλα μαθήματα ή δραστηριότητες πέραν εκείνων που υπάρχουν στο πρωινό ωρολόγιο πρόγραμμα.

Έτσι κατά καιρούς, οι μαθητές της Σχολής είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν με τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, τη Νοηματική γλώσσα, τη γλυπτική, τη γυμναστική, τις Αθλοπαιδιές, την έκφραση σώματος, το θέατρο, τον χορό και την κίνηση.

Αποτελέσματα της δουλειάς που γίνεται στο Ολοήμερο Σχολείο παρουσιάζονται συχνά στις διάφορες εκδηλώσεις της Σχολής.

Διεκπεραίωση της κατοίκον εργασίας στο Ολοήμερο Προαιρετικό Σχολείο

Στιγμιότυπα από παράσταση που ετοιμάστηκε στο Ολοήμερο Σχολείο με θέμα την ιστορία της Κύπρου

5.5.B.10. ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Έλενα Χατζηπέτρου

Ειδική Δασκάλα Κωφών, Σχολή Κωφών

Στη Σχολή Κωφών φοιτούν παιδιά από την προσχολική ηλικία μέχρι και το Λύκειο. Η Μαθητική Κοινότητα της Σχολής εκλέγει Πρόεδρο και Μαθητικό Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει για τη διεξαγωγή διάφορων εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων. Το Μαθητικό Συμβούλιο συμβάλλει σημαντικά και ελέγχει την τήρηση των κανονισμών, όπως αυτοί υιοθετήθηκαν από τους ίδιους και αφορούν αφενός στην ευπρεπή συμπεριφορά των μαθητών και αφετέρου σε θέματα σχετικά με τη μαθητική στολή. Καταλυτικές είναι, επίσης, οι παρεμβάσεις του για επίλυση προβλημάτων μέσω εισηγήσεων που υποβάλλει προς τη Διεύθυνση της Σχολής.

Πέρα από αυτά, το Μαθητικό Συμβούλιο έχει να επιδείξει την πιο κάτω δράση:

α) Φιλανθρωπικός - Καλλιτεχνικός τομέας

- Με δική του πρωτοβουλία κυκλοφόρησαν χριστουγεννιάτικα λαχεία, τα έσοδα των οποίων θα χρησιμοποιηθούν στο τέλος της χρονιάς από τους ίδιους τους μαθητές για μαθητικές κατασκηνώσεις.
- Διεξήγαγαν έρανο για την Πορεία Μακαρίου και διέθεσαν τα έσοδα για τη λειτουργία του Βρεφικού Τμήματος της Σχολής Κωφών.
- Μάζεψαν ρούχα για τον Ανάκυκλο και τον Ερυθρό Σταυρό.
- Φιλοτέχνησαν και πούλησαν πασχαλινές λαμπάδες.
- Βοήθησαν στην προετοιμασία φιλανθρωπικού προγεύματος στη Γ' Τεχνική Σχολή Αρχαγγέλου και τα έσοδα δόθηκαν στο Ταμείο Πρόνοιας των δυο σχολείων.
- Μεριμνούν συστηματικά για τον εξωραϊσμό του χώρου, καθαρίζοντας και φροντίζοντας τον κήπο και την αυλή του σχολείου.
- Σε συνεργασία με τους γονείς τους διακόσμησαν μέρος του σχολικού κτηρίου.
- Ετοίμασαν πλήρες γεύμα στο μάθημα των Μαγειρικών Τεχνών για τους παππούδες και γιαγιάδες του γειτονικού Μελάθρου Ευγηρίας και τους διασκέδασαν με χριστουγεννιάτικα τραγούδια στη Νοηματική Γλώσσα.
- Επισκέφτηκαν το Μακάρειο Νοσοκομείο, όπου ο πρόεδρος της Μαθητικής Κοινότητας, ντυμένος ως Άγιος Βασίλης, μοίρασε δώρα στα παιδιά.

β) Συμμετοχή σε προγράμματα/ διαγωνισμούς/ άλλες δραστηριότητες

Οι Μαθητές της Σχολής λαμβάνουν μέρος σε προγράμματα, διαγωνισμούς ή άλλες δραστηριότητες που οργανώνονται από το ΥΠΠ ή άλλους φορείς.

- Τα τελευταία χρόνια συμμετείχαν σε δεκάδες εικαστικούς διαγωνισμούς. Μάλιστα, κατά τη σχολική χρονιά 2010-2011 βραβεύτηκαν σε επτά διαφορετικές συμμετοχές.
- Η Σχολή Κωφών συμμετείχε για πρώτη φορά στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου το 2010.

- Κατά την Κυπριακή Ευρωπαϊκή Προεδρία μεγάλο ψηφιδωτό έργο των μαθητών είχε εκτεθεί σε πολλούς δημόσιους χώρους.

- Οι μαθητές της Σχολής βραβεύτηκαν από το Κίνημα Οικολόγων – Περιβαλλοντιστών στα καθιερωμένα περιβαλλοντικά βραβεία για τη δράση τους στον τομέα αυτό. Για αυτή τη δραστηριότητα φιλοξενήθηκαν και σε Ραδιοφωνική εκπομπή του Πρώτου Προγράμματος του ΡΙΚ.

- Συμμετείχαν στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα *Comenius* με θέμα “Πρακτική Χημεία στο σπίτι”. Εταίροι του Προγράμματος ήταν η Ελλάδα, η Τουρκία, η Ιταλία και η Πολωνία.
- Συμμετείχαν με ελληνικούς χορούς και τραγούδια στην Κυπριακή Νοηματική, στην Τελετή έναρξης του Ραδιομαραθωνίου στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, καθώς και στην τηλεοπτική τελετή έναρξης στο ΡΙΚ.

γ) Συνεργασία με άλλα σχολεία και συμμετοχή σε συνέδρια

Στο πλαίσιο συνεργασίας με άλλα σχολεία όλων των βαθμίδων συμμετέχουν σε οργανωμένες εκδηλώσεις ή δραστηριότητες. Συγκεκριμένα συμμετέχουν:

- σε μαθητικά συνέδρια Λυκείων
- σε αθλητικούς αγώνες
- σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις
- σε επετειακούς εορτασμούς

Αξιοσημείωτο για τη φετινή σχολική χρονιά είναι:

- α) η συμμετοχή δύο παιδιών του Λυκείου στην Κυπριακή Αντιπροσωπεία, η οποία μετέβη στο Στρασβούργο για το *Euroscola 2013* που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

β) η συμμετοχή των παιδιών του Γυμνασίου και του Λυκείου στην εκδήλωση για τον εορτασμό της Ημέρας της Ευρώπης, που έγινε στις 18 Μαΐου στο χώρο της Φανερωμένης, με διοργανωτές τον Δήμο Λευκωσίας, το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, το Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο και την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο. Τα παιδιά έλαβαν μέρος στο Debate με Κύπριους Ευρωβουλευτές, τραγούδησαν τραγούδια στη Νοηματική Γλώσσα και σε ειδικό περίπτερο πωλούσαν φανέλες της Σχολής Κωφών και διένειμαν πληροφοριακό υλικό.

δ) Ενεργοποίηση για τους Εορτασμούς των 60χρονων της Σχολής Κωφών

Στο πλαίσιο των εορτασμών των 60χρονων της Σχολής, οι μαθητές με δική τους πρωτοβουλία προσκάλεσαν τον ιδρυτή της, κ. Γεώργιο Μάρκου, για να του πάρουν συνέντευξη για την ίδρυση της Σχολής. Επίσης, επισκέφθηκαν διάφορα σχολεία όπου έκαναν σχετική παρουσίαση για την ιστορία και τη ζωή της Σχολής και απάντησαν σε ερωτήσεις συμμαθητών τους, οι οποίοι επέδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για τη Σχολή Κωφών.

Με πρωτοβουλία των μαθητών έχει διεξαχθεί και η εναρκτήρια τελετή των Εορτασμών για τα 60χρονα της Σχολής, στην οποία φιλοξενήθηκαν και παρουσίασαν πρόγραμμα μαθητές από διάφορα γενικά σχολεία.

Συνέντευξη από τον Γ. Μάρκου

5.5.Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΗΣ

5.5.Γ.1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια της Σχολής Κωφών

Η σημασία και η χρησιμότητα του θεσμού των κατασκηνώσεων για τα παιδιά είναι σίγουρα πολύ μεγάλη και γενικά αποδεκτή. Οι πρωτόγνωρες εμπειρίες και οι πλούσιες ευκαιρίες για κοινωνικοποίηση, αλληλογνωριμία και αποδοχή της διαφορετικότητας βοηθούν τελικά όλα τα παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους και να βελτιώσουν των αυτοεκτίμησή τους.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, όπως επίσης και το γεγονός ότι τα κωφά παιδιά που φοιτούν σε διάφορα γενικά σχολεία σε όλη την Κύπρο δεν έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν άλλα κωφά παιδιά με τα οποία να γίνουν φίλοι, πράγμα που θα τους βοηθήσει να αποδεκτούν πιο εύκολα το πρόβλημά τους, η Σχολή Κωφών προσπάθησε να βρει τις κατάλληλες διεξόδους προς αυτή την κατεύθυνση.

Μετά από κάποιο προβληματισμό και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, τον Όμιλο Φίλων των Κωφών και την Αρχιεπισκοπή, κατάφερε να εξασφαλίσει για τα παιδιά με απώλεια ακοής από το 2010 τις πιο κάτω ευκαιρίες για συμμετοχή σε κατασκηνωτικά προγράμματα: α) κατασκήνωση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στον Πρόδρομο (παιδιά 10-13 χρονών), β) αποστολή του Υπουργείου Παιδείας σε κατασκήνωση στην Ελλάδα (παιδιά 10-13 χρονών), γ) κατασκήνωση για νέες και νέους κωφούς στο ξενοδοχείο “Άγιος Γεώργιος” στην Πάφο μετά από φιλοξενία του Αρχιεπισκόπου Κύπρου, κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄.

α. Κατασκηνώσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στον Πρόδρομο και στην Ελλάδα

Τις τρεις τελευταίες χρονιές, παιδιά με απώλεια ακοής των τελευταίων τάξεων του δημοτικού και των πρώτων του γυμνασίου συμμετείχαν στις πιο πάνω κατασκηνώσεις. Με αυτό τον τρόπο, τους δόθηκε η ευκαιρία να γνωριστούν και να αλληλεπιδράσουν τόσο μεταξύ τους όσο και με τα ακούοντα παιδιά. Το γεγονός ότι έζησαν για λίγο μακριά από το οικογενειακό τους περιβάλλον, σε μια μικρή οργανωμένη κοινωνία, τους βοήθησε στην αυτογνωσία, στη βελτίωση της αυτοεκτίμησής τους μέσα από το ξεπέρασμα των προσωπικών τους αδυναμιών, στην ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, στην αυτοσυντήρηση και γενικά στην κοινωνικοποίηση.

Η επιτυχία και η αποτελεσματικότητα αυτής της προσπάθειας φάνηκε από την πρώτη χρονιά εφαρμογής της τον Ιούλιο του 2010, όταν 15 παιδιά με απώλεια

ακοής με συνοδούς-εκπαιδευτικούς συμμετείχαν στη θερινή Κατασκήνωση Προδρόμου μαζί με άλλα 75 ακούοντα παιδιά και αρκετούς εκπαιδευτικούς δημοτικής εκπαίδευσης.

Τα παιδιά προσαρμόστηκαν εύκολα. Αλληλοστηρίχτηκαν και αλληλοδιδάχτηκαν. Τα κωφά παιδιά μάθαιναν στα ακούοντα τη νοηματική γλώσσα και ταυτόχρονα βρήκαν έναν δικό τους τρόπο για επικοινωνία. Όπως είπε χαρακτηριστικά η συνοδός των κωφών, «ήταν η πρώτη φορά που είδα μια ομάδα παιδιών με απώλεια ακοής να εντάσσεται τόσο ομαλά και τόσο γρήγορα σε ένα σύνολο. Πέρασαμε υπέροχα».

β. Κατασκήνωση στο ξενοδοχείο «Άγιος Γεώργιος» στην Πάφο

Για δύο συνεχείς χρονιές ο Όμιλος Φίλων των Κωφών και η Σχολή Κωφών πραγματοποιούν εκπαιδευτική κατασκήνωση στο ξενοδοχείο “Άγιος Γεώργιος” στην Πάφο. Λαμβάνουν μέρος 30-35 κωφοί/βαρήκοοι νέοι που φοιτούν ή έχουν αποφοιτήσει από τα γενικά σχολεία. Οι κωφοί νέοι, πέρα από τις ευκαιρίες κοινωνικοποίησης και αλληλογνωριμίας, συμμετέχουν σε βιωματικά εργαστήρια και παρακολουθούν διαλέξεις με θέματα που τους ενδιαφέρουν.

Η εκπαιδευτική αυτή κατασκήνωση χορηγείται εξ ολοκλήρου από την Α.Μ. Αρχιεπίσκοπο Κύπρου, κ.κ. Χρυσόστομο Β΄, ο οποίος επισκέπτεται κάθε χρόνο την κατασκήνωση και στηρίζει τους νέους κωφούς.

5.5.Γ.2. Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ελένη Ματαίου

Διευθύντρια του Ειδικού Σχολείου “Ευαγγελισμός”, Συνδεδειγμένη Λειτουργός

Χρυσάνθη Σταύρου

Συντονίστρια του Προγράμματος Ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής
στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Δρ Κίκα Χατζηκακού

Συνδεδειγμένη Λειτουργός της ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής
στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

1. Ιστορικό της ένταξης

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, από το 1953 τα παιδιά με απώλεια ακοής φοιτούσαν αποκλειστικά στη Σχολή Κωφών. Ωστόσο, τα παιδιά που είχαν χρήσιμα υπολείμματα ακοής, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980, δεν ενθαρρύνονταν να φοιτήσουν στη Σχολή Κωφών στη Λευκωσία. Αντίθετα αυτά τα παιδιά φοιτούσαν με πρωτοβουλία των γονέων τους στα γενικά σχολεία, χωρίς κάποιο εξατομικευμένο πρόγραμμα και χωρίς καμιά ακαδημαϊκή ή ψυχολογική στήριξη. Η μόνη βοήθεια που δέχονταν ήταν ουσιαστικά αυτή που τους παρείχε η οικογένειά τους, κυρίως το απόγευμα. Επίσης, περιστασιακά, όταν τα παιδιά παραπέμπονταν, υπήρχε παρακολούθηση από εκπαιδευτικό ψυχολόγο.

Ωστόσο, τα νέα φιλοσοφικά εκπαιδευτικά ρεύματα περί ενσωμάτωσης και ένταξης των παιδιών με απώλεια ακοής, που κυριάρχησαν στις τελευταίες δεκαετίες στο εξωτερικό, επηρέασαν την εκπαιδευτική πολιτική και της Κύπρου. Με την ίδρυση του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Κωφών Παιδιών (ΠΣΓΚΠ) το 1987, οι οργανωμένοι γονείς ζήτησαν δυναμικά να ενταχθούν τα παιδιά τους στο γενικό σχολείο, μια και για αυτούς η Σχολή Κωφών ήταν ένας χώρος απομόνωσης που πρόσφερε χαμηλού επιπέδου εκπαίδευση.

Έτσι, στα τέλη της δεκαετίας του 1980, άρχισε η ένταξη των παιδιών με απώλεια ακοής στα Δημοτικά Σχολεία. Αρχικά, ανάμεσα στο 1987-1990 το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με την εμπλοκή του ΠΣΓΚΠ ίδρυσε τις Μονάδες Βαρηκών σε όλες τις πόλεις της Κύπρου (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο) μέσα στους χώρους των Δημοτικών Σχολείων. Έπειτα από δύο-τρία χρόνια η ένταξη και στα Γυμνάσια ήταν ένα γεγονός. Στυλοβάτες της προσπάθειας στα Δημοτικά ήταν οι ειδικοί δάσκαλοι της Σχολής Κωφών, που άλλοι οικειοθελώς και άλλοι κατόπιν πίεσης άρχισαν να μετακινούνται από τη Σχολή. Το 1989 ξεκίνησε η ένταξη των παιδιών με απώλεια ακοής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τη στήριξη συντονιστών καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης και με την κοινή προσπάθεια του Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης και της Ανώτερης Εκπαιδευτικής

Ψυχολόγου. Το 1993 με πρωτοστάτη τον ΠΣΓΚΠ ψηφίστηκε ο «Νόμος που προνοεί για την Ένταξη και Ενσωμάτωση Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδη και Μέση Εκπαίδευση)». Ο Νόμος αυτός εφαρμόστηκε με πολλές δυσκολίες και ελλείψεις, αφού ουδέποτε ψηφίστηκαν σχετικοί Κανονισμοί. Το 1990 εξαιτίας της δραματικής μείωσης του αριθμού των μαθητών της Σχολής Κωφών καταργήθηκε το οικοτροφείο που λειτουργούσε από την πρώτη μέρα της ίδρυσης της Σχολής. Έκτοτε η Σχολή λειτουργεί ως ημερήσια.

Σχετικά πρόσφατα (το 1999) ψηφίστηκε στην Κύπρο ο “περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος [113(1)99]” που τονίζει ανάμεσα στα άλλα ότι «ευθύνη της πολιτείας είναι η αποφυγή δημιουργίας περιοριστικού περιβάλλοντος κατά την άσκηση των (...) δικαιωμάτων των παιδιών αυτών και η ένταξή τους στον ενιαίο κορμό της εκπαίδευσης» (Ν. 113(1)/99:338). Τον Ιούλιο του 2001 εφαρμόστηκαν οι Κανονισμοί του νόμου αυτού.

2. Τρόπος λειτουργίας της ένταξης

Από τον Σεπτέμβριο του 2001, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου εφαρμόζει τον πιο πάνω νόμο και ως εκ τούτου η πλειονότητα των παιδιών με απώλεια ακοής (90-95%) φοιτά στα γενικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο τρόπος λειτουργίας του προγράμματος ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής στη Δημοτική, Μέση και Τεχνική Εκπαίδευση στην Κύπρο περιγράφεται πιο κάτω.

Ειδικότερα, για κάθε παιδί για το οποίο αποστέλλεται παραπομπή για πιθανή απώλεια ακοής σε μια από τις τέσσερις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) της Κύπρου (Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου), συγκροτείται από τις ΕΕΕΑΕ πρωτοβάθμια πολυθεματική ομάδα από εκπαιδευτικούς και άλλους ειδικούς, όπως ειδικούς δασκάλους, εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, λογοπεδικούς και ακουολόγους για την αξιολόγησή του. Η ΕΕΕΑΕ πριν από την αξιολόγηση επιδίδει στον γονέα του παιδιού, του οποίου οι ανάγκες πρόκειται να αξιολογηθούν, γραπτή ειδοποίηση, με την οποία γνωστοποιούνται τα δικαιώματά του. Ο γονέας δικαιούται να παρίσταται κατά την αξιολόγηση και να συμμετέχει μόνος του ή με ειδικό επί του συγκεκριμένου θέματος, να προβαίνει σε παραστάσεις και να προσκομίζει στοιχεία και εισηγήσεις σχετικά με την αξιολόγηση (Ν. 113 (I)/99, 10 (1,2)). Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, η ΕΕΕΑΕ κοινοποιεί στον γονέα αιτιολογημένη απόφασή της κατά πόσο ενδείκνυται η παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης προς το παιδί (σε γενικό ή ειδικό σχολείο). Ο γονέας του παιδιού μετά την παραλαβή της τελικής έκθεσης αξιολόγησης δικαιούται να υποβάλει ένσταση προς την Κεντρική Επιτροπή κατά της σχετικής απόφασης της ΕΕΕΑΕ (Κ.Δ.Π 186/2001, 17 (1)).

Σε περίπτωση που αποφασιστεί η παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης του παιδιού στην τάξη ενός γενικού σχολείου, οι Συνδεδειγμένοι Λειτουργοί σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, τους ειδικούς εκπαιδευτικούς κωφών, καθώς και τους

γονείς καταρτίζουν σε ειδικό έντυπο το εξατομικευμένο πρόγραμμα αγωγής και εκπαίδευσης του κάθε παιδιού, στη βάση των αξιολογημένων αναγκών του (Κ.Δ.Π 23 (β)). Στο εξατομικευμένο πρόγραμμα γίνεται αναφορά στα αναγκαία μέσα, διευκολύνσεις, εξοπλισμό και σύγχρονη τεχνολογία και στις αλλαγές του παιδιού από τα διάφορα μαθήματα. Το εξατομικευμένο πρόγραμμα υποβάλλεται στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και αφού εγκριθεί τίθεται σε εφαρμογή.

Οι ώρες στήριξης ενσωματώνονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου και ο έλεγχος για την τήρηση των ωρών στήριξης γίνεται από τον Διευθυντή του σχολείου, καθώς και από τους οικείους Επιθεωρητές. Οι Συνδεδειγμένοι Λειτουργοί εποπτεύουν, επίσης, την τήρηση των ωρών στήριξης και αναφέρουν οποιαδήποτε παρατυπία στον Διευθυντή του σχολείου ή στους αρμόδιους λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η στήριξη των παιδιών γίνεται ατομικά ή ανά δύο, σύμφωνα πάντα με τις ανάγκες και το επίπεδο των παιδιών. Σε μερικές περιπτώσεις λειτουργούν και ειδικές μονάδες για ομάδα παιδιών με απώλεια ακοής στα γενικά σχολεία (Κ.Δ.Π, Μέρος VI). Για σκοπούς ελέγχου της προόδου των παιδιών, οι Συνδεδειγμένοι Λειτουργοί υποβάλλουν προς τις ΕΕΕΑΕ τουλάχιστον ανά εξαμηνία σύντομες εκθέσεις υπό τύπο επαναξιολόγησης για κάθε παιδί με απώλεια ακοής, όπου περιλαμβάνονται οι απόψεις των γονέων, της διεύθυνσης, του διδακτικού προσωπικού, καθώς και κάθε εμπλεκόμενου (Κ.Δ.Π, 23 (ζ)).

Η διεύθυνση των σχολείων ενημερώνεται εγκαίρως από τις ΕΕΕΑΕ γραπτώς για τη φοίτηση παιδιών με απώλεια ακοής στο σχολείο τους. Η έγκαιρη ενημέρωση αποβλέπει στη μέριμνα της διεύθυνσης για την υλοποίηση κάποιων υλικοτεχνικών προεργασιών, όπως τοποθέτηση χαλιού ή πλαστικού δαπέδου και κουρτινών στην αίθουσα διδασκαλίας του παιδιού, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται μακριά από πηγές θορύβου. Επίσης, ο Νόμος προνοεί για τη διαμόρφωση της Ειδικής Αίθουσας, όπου γίνεται το ατομικό μάθημα και πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένη. Επομένως, ο Διευθυντής του γενικού σχολείου οφείλει να υποβάλει στο Διευθυντή του οικείου Τμήματος του Υπουργείου, με κοινοποίηση στην Επαρχιακή Επιτροπή, γραπτή αναφορά σχετικά με το «εκπαιδευτικό ή άλλο επιστημονικό ή βοηθητικό προσωπικό, διευκολύνσεις, εξοπλισμό ή κτηριακές διαρρυθμίσεις που χρειάζονται για αποτελεσματική παροχή της προσδιορισθείσας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές ανάγκες που φοιτούν στο σχολείο του» (Κ.Δ.Π., 23(ε)).

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις αρχίζει η φοίτηση του παιδιού με απώλεια ακοής στο γενικό σχολείο. Επειδή κρίνεται πολύ σημαντική η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σε θέματα ακουστικής απώλειας για την επιτυχία της ένταξης, σύμφωνα με τον Νόμο (18(2β)) «ο Υπουργός μεριμνά για τη διασφάλιση της ενημέρωσης πριν από την έναρξη της σχολικής χρονιάς, αλλά και οποτεδήποτε αυτό κριθεί σκόπιμο, με σεμινάρια, διαλέξεις ή με κάθε άλλο τρόπο των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται, αμέσως ή εμμέσως, στην

εκπαίδευση για τα οποία προσδιορίστηκε ειδική αγωγή και εκπαίδευση». Για τον σκοπό αυτό οργανώνονται σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς που έχουν παιδιά με απώλεια ακοής μέσα στην τάξη τους. Παράλληλα, σύμφωνα με τον Νόμο (18(2β)), ο Υπουργός έχει την ευθύνη για τη «διασφάλιση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των άλλων μαθητών μέσω του Διευθυντή του σχολείου».

Σύμφωνα με τον Νόμο (18 (4α)), τα παιδιά, για τα οποία έχει προσδιοριστεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση, υποβάλλονται «σε εξετάσεις και διαγωνίσματα του ίδιου επιπέδου και απαιτήσεων όπως και για τους υπόλοιπους μαθητές, που προνοούνται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, προσαρμοσμένα στις επιστημονικά αξιολογημένες ειδικές τους ανάγκες». Στους Κανονισμούς του Νόμου αυτού γίνεται αναφορά στις διευκολύνσεις κατά τα διαγωνίσματα και τις εξετάσεις. Οι κυριότερες διευκολύνσεις που αφορούν στα παιδιά με απώλεια ακοής είναι απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου, νοουμένου ότι αυτό δεν προδιαγράφει την απάντηση, νοηματική υποβολή ή χειλεανάγνωση των ερωτήσεων για τους υποψήφιους με απώλεια ακοής από ειδικούς εκπαιδευτικούς παιδιών με απώλεια ακοής και παράταση χρόνου (Κ.Δ.Π., Μέρος VII).

Επίσης, στον Νόμο γίνεται αναφορά στη δωρεάν μεταφορά του παιδιού με απώλεια ακοής προς το σχολείο (αν δεν είναι δυνατή η φοίτησή του στο σχολείο της περιοχής), στον αριθμό των παιδιών της τάξης που μπορεί να μειώνεται ανάλογα με τον βαθμό σοβαρότητας του προβλήματος του παιδιού που εντάσσεται σε αυτή, στο βαθμό απαλλαγής των εκπαιδευτικών που έχουν την ευθύνη της τάξης, στην οποία φοιτά το παιδί με απώλεια ακοής για την παροχή της προσδιορισθείσας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, την ευχερέστερη προετοιμασία τους και τη συνεργασία με τους γονείς του παιδιού και με κάθε άλλο που εμπλέκεται.

Όσον αφορά στις μεθόδους επικοινωνίας, τα παιδιά με απώλεια ακοής που φοιτούν στα γενικά σχολεία ακολουθούν την προφορική μέθοδο, με τη δυνατότητα πρόσληψης διερμηνέα της ΚΝΓ, όπου χρειαστεί.

Όσον αφορά στη δημοτική και προδημοτική εκπαίδευση, φοιτούν σήμερα 96 μαθητές με απώλεια ακοής. Τα παιδιά αυτά φοιτούν στο σχολείο της γειτονιάς τους ή σε Ειδικές Μονάδες Βαρήκων παιδιών και στηρίζονται από δάσκαλο κωφών και από λογοθεραπευτή. Με απόφαση της ΕΕΕΑΕ, μερικά παιδιά στηρίζονται από δάσκαλο κωφών και τον δάσκαλο της τάξης τους και από λογοθεραπευτή. Οι ώρες στήριξης για κάθε μαθητή δίνονται ανάλογα με τις ανάγκες του, αλλά δεν υπερβαίνουν τις δέκα περιόδους. Τα παιδιά στηρίζονται κυρίως στα Ελληνικά και στα Μαθηματικά και στις πιο μεγάλες τάξεις του δημοτικού μπορεί να στηρίζονται στην Ιστορία και στη Γεωγραφία. Σε μερικά παιδιά, που δεν παρουσιάζουν σοβαρή απώλεια ακοής, δίνεται στήριξη μόνο από τον δάσκαλο της τάξης και σε μερικές περιπτώσεις γίνεται μόνο η κατάλληλη

υλικοτεχνική υποδομή στην τάξη και το παιδί φοιτά χωρίς καμιά στήριξη. Το πρόγραμμα του παιδιού συντονίζεται από τη Συνδεδειγμένη Λειτουργό του σχολείου (που δεν είναι πάντα ειδική για παιδιά με απώλεια ακοής), την ειδική δασκάλα κωφών, τη δασκάλα της τάξης, σε συνεργασία με τους γονείς του παιδιού.

Το πρόγραμμα ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση λειτουργεί σήμερα παγκύπρια σε 63 σχολεία με 98 μαθητές με απώλεια ακοής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Το πρόγραμμα συντονίζεται από μια Ειδική Εκπαιδευτικό Κωφών και από μία Φιλολόγο-Ειδική Εκπαιδευτικό Κωφών. Τα παιδιά με απώλεια ακοής στηρίζονται, κυρίως, στα εξεταζόμενα μαθήματα και οι απαλλαγές τους είναι συνήθως από Γαλλικά, Μουσική και Αρχαιογνωσία στα Γυμνάσια, και από την Αρχαιογνωσία, Γαλλικά και Μαθήματα Ενδιαφέροντος στο Λύκειο. Η στήριξη προσφέρεται από τους συνηθισμένους καθηγητές της τάξης, που τυγχάνουν κατάλληλης επιμόρφωσης, αφού δεν υπάρχουν ειδικοί καθηγητές στη Μέση και Τεχνική Εκπαίδευση για τα παιδιά με απώλεια ακοής. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πραγματοποιούνται, επίσης, επί τόπου σεμινάρια στα σχολεία για όλο το προσωπικό, καθώς και δειγματικές διδασκαλίες εντός του σχολείου (όποτε ζητηθεί από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου).

Το Ταμείο Ευημερίας της Σχολής Κωφών Παιδών έχει καθιερώσει Επίσημη Τελετή Βράβευσης των ατόμων με απώλεια ακοής που διακρίνονται κάθε χρόνο στους τομείς της Εκπαίδευσης, του Αθλητισμού και των Τεχνών.

2008 – Αναμνηστική φωτογραφία από την Τελετή Βράβευσης. Διακρίνονται ο διευθυντής της Σχολής Κωφών, Γιώργος Σαββίδης, ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής Κωφών, Λέλλος Δημητριάδης, η πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής Κωφών, Έλση Χριστόφια, και ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Αντρέας Δημητρίου.

2010 – Διακρίνονται η Διευθύντρια της Σχολής Κωφών, Χρύσω Στυλιανού, ο ιδρυτής και πρώτος Διευθυντής της Σχολής Κωφών, Γεώργιος Μάρκου, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Ολυμπία Στυλιανού, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής Κωφών, Λέλλος Δημητριάδης και ο Πρόεδρος του Ομίλου Φίλων των Κωφών, Γιώργος Νικολάου.

2012 – Διακρίνονται ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, Γιώργος Δημησοθένης, ο Επίσκοπος Μεσσαρίας Γρηγόριος, ο Πρόεδρος του Ομίλου Φίλων των Κωφών, Γιώργος Νικολάου, η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής Κωφών, Έλση Χριστόφια, το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής Κωφών, Ιωάννα Λοϊζίδου, η Διευθύντρια της Σχολής Κωφών, Χρύσω Στυλιανού και ο ιδρυτής και πρώτος Διευθυντής της Σχολής Κωφών, Γεώργιος Μάρκου.

3. Βιώματα και εμπειρίες των παιδιών με απώλεια ακοής, που φοίτησαν στα γενικά σχολεία

Χρυσάνθη Σταύρου

Συντονίστρια του Προγράμματος Ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής
στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Δρ Κίκα Χατζηκακού

Συνδεδετική Λειτουργός της Ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής
στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Στη συνέχεια παραθέτουμε αποσπάσματα συνεντεύξεων των τελειοφοίτων, που αφορούν στην ένταξή τους στα γενικά σχολεία της Κύπρου.

Ζώντας με την απώλεια ακοής

«Η επαφή με το κοινωνικό σύνολο γίνεται με την ακοή. Ο κωφός στερείται την επικοινωνιακή σχέση, δεν ακούει σκέψεις, δεν παίρνει ούτε δίνει ιδέες, δεν συμμετέχει στη δημιουργία, στη χαρά και στη λύπη του διπλανού. Όταν ο άνθρωπος δεν είναι σε θέση να ακούσει, τότε γίνεται απλός θεατής της ανθρώπινης κοινότητας. Είναι δηλαδή σαν να βρίσκεται μέσα σε μια βιτρίνα και να βλέπει τους ανθρώπους, τις κινήσεις τους, τη συνομιλία τους χωρίς να μπορεί να τους ακούσει». (Θέκλα Νεοκλέους)

Δυσκολίες

«Όταν, την ώρα του μαθήματος, ένας δάσκαλος διάβαζε ένα κείμενο, το βιβλίο που κρατούσε, πολλές φορές το έβαζε μπροστά στα χείλη του, ενώ προσπαθούσαμε να διαβάσουμε τα χείλη του. Ακόμα δεν καταλαβαίναμε ποιο κείμενο ανάφερε και σε ποιο σημείο διάβαζε. Για μένα όλο αυτό ήταν χάσιμο χρόνου. Θα ήταν τόσο απλό, αν ο δάσκαλος έγραφε τον τίτλο του κειμένου στον πίνακα. Για να μπορούμε, βήμα προς βήμα, να παίρνουμε σημειώσεις και λεπτομέρειες από τα χείλη του δασκάλου. Κάποιες φορές ο δάσκαλος μας ανακοίνωσε στην τάξη πως το επόμενο μάθημα θα μας κάνει διαγώνισμα. Εγώ, όμως, το μάθαινα τελευταία, όταν γίνεται διαγώνισμα μέσα στην τάξη. Όχι μόνο επειδή δεν διάβασα τα χείλη του δασκάλου, αλλά δεν με προειδοποίησε κανείς έγκαιρα. Για μένα, ήταν ένα τεράστιο πρόβλημα αυτό». (Θέκλα Νεοκλέους)

«Το μοναδικό μου πρόβλημα ήταν τα ακουστικά. Πολλές φορές τα παιδιά με κορόιδευαν ή με ρωτούσαν γιατί φοράω ακουστικά. Αυτό με ενοχλούσε πολύ. (...) Τελειώνοντας το δημοτικό, μου ζήτησαν να υποδυθώ τον κύριο ρόλο στη χριστουγεννιάτικη γιορτή του σχολείου. Ήταν για μένα μεγάλη πρόκληση. Από τη μια ήταν μια ευκαιρία να αποδείξω σε όλους τις δυνατότητές μου. Από την άλλη φοβόμουν το ενδεχόμενο της αποτυχίας. Το να βγω μπροστά στο κοινό και να μιλήσω με φόβιζε. Στο τέλος τόλμησα και δοκίμασα! Το αποτέλεσμα: ΘΡΙΑΜΒΟΣ! Στην αίθουσα παραστάσεων όλοι παρακολουθούσαν την παράσταση με μεγάλη προσοχή! Στο τέλος, όλοι ήταν πολύ συγκινημένοι και με χειροκρότησαν με ενθουσιασμό». (Έλενα Λαζάρου)

Στήριξη-βοήθεια

«Το πρόγραμμα ένταξης των παιδιών με απώλεια ακοής στα μαθήματα στήριξης έχει πολλά θετικά. Το πιο σημαντικό είναι ότι στα μαθήματα ο εκπαιδευτικός δίνει προσοχή στο συγκεκριμένο παιδί με το οποίο ασχολείται. Άλλο σημαντικό είναι ότι παρέχεται επιπρόσθετη ώρα στις εξετάσεις του σχολείου. Αν τώρα μπορώ να σας μεταφέρω τα συναισθήματά μου όταν πήγαινα στα μαθήματα στήριξης, θα σας μιλήσω ειλικρινά. Δεν ένιωθα ούτε ντροπή ούτε περίεργα. Αντιθέτως, ένιωθα πάρα πολύ καλά, ένιωθα ότι κέρδιζα πολλά από αυτά τα μαθήματα και την αντιμετώπιση των δασκάλων μου».
(Πολυξένη Κωνσταντίνου)

«Με το Πρόγραμμα Στήριξης του Υπουργείου Παιδείας βοηθήθηκα πάρα πολύ. Πρώτο, είχα πάντα κάποιον δίπλα μου για συμπαράσταση. Δεύτερο, βοηθήθηκα να αποδεκτώ τη διαφορετικότητά μου, να εκτιμήσω τον εαυτό μου, να ανακαλύψω τις δυνατότητές μου. Τρίτο, προόδευσα στα μαθήματά μου, και τέταρτο, ιδιαίτερα σημαντικό για μένα, με αποδέχτηκαν οι συμμαθητές μου! Αντιλήφθηκαν ότι μπορεί να υπάρχει μια διαφορετικότητα σε εμένα, αλλά στην πραγματικότητα είμαστε όλοι το ίδιο».
(Ιωακείμ Κουρρή)

Εισηγήσεις-Μέλλον

«Θα ήθελα να στείλω μήνυμα αισιοδοξίας σε όλα τα παιδιά με ακουστική απώλεια. Το πρόβλημά μας δεν είναι και τόσο σοβαρό. Υπάρχουν πολύ μεγαλύτερα προβλήματα στη ζωή. Η ζωή θέλει πάντα αγώνα και όχι αγωνία. Χρειάζεται πολλή πίστη στο Θεό, πολλή προσευχή και πολύς αγώνας (...). Πρέπει να πιστέψουμε ότι στο χέρι μας είναι να κάνουμε τους άλλους να μας αντιμετωπίζουν σαν φυσιολογικά άτομα. Θα το καταφέρουμε μόνο αν νιώσουμε εμείς έτσι».
(Έλενα Λαζάρου)

«Αυτό που έχω να τονίσω στους εκπαιδευτικούς είναι ότι πρέπει να κάνουν με αγάπη το μάθημα της στήριξης, με υπομονή και να βοηθούν τα παιδιά όσο μπορούν, έτσι ώστε να τους δίνουν ώθηση για να μπορούν στη συνέχεια να προχωρούν μόνα τους».
(Πολυξένη Κωνσταντίνου)

«Δεν είναι ποτέ κακό να είσαι διαφορετικός. Είναι πάντοτε καλό να διαφέρεις. Μονάχα τότε νιώθεις ότι είσαι ξεχωριστός. Εξάλλου, ο κάθε άνθρωπος από μόνος του είναι διαφορετικός, βαρήκοος ή μη».
(Μαρία Τουτούντζη)

5.5.Γ.3. Η ΦΟΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Δρ Κίκα Χατζηκακού

Συνδεδειγμένη Λειτουργός της Ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής
στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Τα κωφά και βαρήκοα παιδιά της Κύπρου έχουν αποδεδειγμένα πολύ καλά ακαδημαϊκά επιτεύγματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ειδικότερα, κατά την περσινή σχολική χρονιά 2011-2012, 11 παιδιά εξασφάλισαν θέση σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας (αφού παρακάθισαν στις ίδιες εξετάσεις με τους ακούοντες μαθητές). Σήμερα αρκετοί φοιτητές με απώλεια ακοής (n=40) φοιτούν σε Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας, πράγμα που δεν συνέβαινε τα παλαιότερα χρόνια.

Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999 περιλαμβάνει πρόνοιες για τους φοιτητές με αναπηρία, που φοιτούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ειδικότερα, στο μέρος VII των Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 186/2001) και κάτω από τον τίτλο «Ειδική Εκπαίδευση στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα» περιγράφονται, ανάμεσα στα άλλα, οι διευκολύνσεις που πρέπει να λαμβάνουν οι φοιτητές με αναπηρία. Ανάμεσα στις διευκολύνσεις, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου, νοουμένου ότι αυτό δεν προδιαγράφει την απάντηση (Κ.Δ.Π. 186/2001, 64 (η))
- πρόσθετος χρόνος εξέτασης (Κ.Δ.Π. 186/2001, 62)
- πρόσθετος χρόνος για την παρουσίαση των εργασιών του (Κ.Δ.Π. 186/2001, 58 (2))
- ηχομόνωση των αιθουσών διδασκαλίας με πλαστικό δάπεδο (με σφουγγαράκι) ή χαλί και κουρτίνες (Κ.Δ.Π. 186/2001, 80)
- εξατομικευμένο αναλυτικό πρόγραμμα (Κ.Δ.Π. 186/2001, 55).

Γίνεται εμφανές μέσα από την ανάγνωση του Νόμου και του Κανονισμού ότι αποτελεί **αποκλειστική ευθύνη** των Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων η παροχή των διευκολύνσεων αυτών. Η Σχολή Κωφών, παρά το γεγονός ότι **νομικά δεν έχει καμία εξουσία** να παρεμβαίνει στην παρεχόμενη εκπαίδευση των φοιτητών με απώλεια ακοής στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, έχει αναπτύξει μια καλή συνεργασία με αυτά και στο πλαίσιο **μιας άτυπης σχέσης** (και όπου έχει ζητηθεί) προσφέρει συμβουλές στα

Ιδρύματα για θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση των φοιτητών με απώλεια ακοής. Ειδικότερα:

- α) Λειτουργοί της Σχολής Κωφών πραγματοποιούν συναντήσεις, όταν ζητηθεί (π.χ. στο Πανεπιστήμιο Κύπρου), στην αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς με τους φοιτητές και την αρμόδια λειτουργό της Υπηρεσίας Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας για τον καθορισμό των διευκολύνσεων και των φροντιστηριακών μαθημάτων που θα χρειαστούν κατά τη φοίτησή τους στο Πανεπιστήμιο. Επαναξιολόγηση των αναγκών τους γίνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας ανά εξάμηνο.
- β) Λειτουργοί της Σχολής Κωφών, όπου τους ζητηθεί, πραγματοποιούν σεμινάριο επιμόρφωσης για τους διδάσκοντες (στα κρατικά και ιδιωτικά πανεπιστήμια), ώστε να προσαρμόζουν τη διδασκαλία τους για τους φοιτητές με απώλεια ακοής.
- γ) Αποστέλλεται ηλεκτρονικά υλικό για επιμόρφωση των καθηγητών.
- δ) Παρέχονται εισηγήσεις για επίλυση πρακτικών προβλημάτων. Για παράδειγμα, εισηγήσεις για πραγματοποίηση των ατομικών μαθημάτων για φοιτητές με απώλεια ακοής σε καθορισμένες ώρες γραφείου των καθηγητών, όταν δεν υπάρχουν κονδύλια για επιπρόσθετες ώρες, κ.λπ. Παρέχει, ακόμα, συμβουλές για αντικατάσταση μαθημάτων, από τα οποία απαλλάσσονται φοιτητές με απώλεια ακοής ή για εναλλακτικούς τρόπους εξέτασης για θεωρητικά μαθήματα, π.χ. Ιστορία της Τέχνης, κ.λπ.
- ε) Παρέχονται πληροφορίες για την ακουστική απώλεια και ανάγκες των νεοεισερχόμενων φοιτητών, όπου ζητηθεί, πάντα με τη συναίνεση των φοιτητών.
- στ) Παρέχονται πληροφορίες για τους αναγνωρισμένους διερμηνείς της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας και για τις διαδικασίες πρόσληψής τους, σε περίπτωση που τους ζητηθεί από τα Πανεπιστήμια.

Όσον αφορά στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, ενώ η παροχή διευκολύνσεων που δεν απαιτούν κόστος (π.χ. επιπρόσθετος χρόνος στην εξέταση, κ.λπ.) είναι εφικτή, η Διεύθυνση της Σχολής Κωφών αναγνωρίζει την αδυναμία τους για παροχή διευκολύνσεων, που εμπεριέχουν μεγάλο κόστος (π.χ. εργοδότηση διερμηνέα ή ατόμου για παροχή ατομικού μαθήματος ή εργοδότηση στενογράφου για καταγραφή των σημειώσεων). Η εκπαίδευση των ατόμων με απώλεια ακοής προϋποθέτει πολύ εξειδικευμένες γνώσεις σε όλα τα επίπεδα. Ενδεικνύται, επομένως, να θεσμοθετηθεί ο ρόλος εμπλοκής της Σχολής Κωφών στην Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση, ώστε επίσημα και όχι ανεπίσημα, όπως συμβαίνει σήμερα, να εμπλέκεται η Σχολή Κωφών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όταν γίνει

αυτό, θα μπορεί η Σχολή Κωφών μέσω λειτουργού της με πλήρη απασχόληση, που θα εκτελεί συντονιστικά και συμβουλευτικά καθήκοντα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, να παρέχει τις εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας του Πανεπιστημίου Κύπρου, Φίλιππος Παττούρας, και οι Λειτουργοί της Υπηρεσίας του, Χρυσάνθη Λοϊζίδου και Χριστίνα Μασσούκα, ανταλλάσσουν απόψεις με τη Διευθύντρια της Σχολής Κωφών, Χρύσω Στυλιανού, τη Συνδετική Λειτουργό στο Πρόγραμμα Ένταξης παιδιών με απώλεια ακοής στη Μέση Εκπαίδευση, Δρα Κίκα Χατζηκακού, και τη Β. Δ. Χρυσάνθη Σταύρου, για την καλύτερη δυνατή αρωγή σε κωφούς και βαρήκοους φοιτητές.

5.5.Γ.4. Η ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ

Χρυσάνθη Δημητρίου - Σταύρου

Βοηθός Διευθύντρια Σχολής Κωφών,
Συντονίστρια του Προγράμματος Ένταξης παιδιών
με απώλεια ακοής στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Ελένη Προκοπίου - Ρουβήμ

Λογοθεραπεύτρια, Σχολή Κωφών

Ο όρος «Διά βίου μάθηση» είναι μια σημαντική φιλοσοφία που θεωρεί ότι ο άνθρωπος πρέπει να επιμορφώνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, με στόχο τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των εφοδίων σε προσωπικό, κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο. Στη σύγχρονη και διαρκώς αναπτυσσόμενη κοινωνία, η αύξηση των γνώσεων γίνεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Συνεπώς, η επιμόρφωση και η συμπληρωματική εκπαίδευση αποτελούν μια διαρκή προτεραιότητα για τον σύγχρονο εργαζόμενο. Η φιλοσοφία της «Διά Βίου Μάθησης» αφορά άμεσα και όλους τους ειδικούς, που ασχολούνται με παιδιά με απώλεια ακοής, τους γονείς τους, αλλά και τα ίδια τα κωφά άτομα.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Σχολή Κωφών έδωσε έμφαση σε τρεις επιμορφωτικές κατευθύνσεις:

α) Εκπαιδευτικοί και άλλοι ειδικοί που ασχολούνται με την εκπαίδευση και αποκατάσταση των κωφών

Η Σχολή Κωφών θέλοντας να εκσυγχρονίζεται σε θέματα εκπαίδευσης των παιδιών με απώλεια ακοής έδωσε την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς της και άλλους ειδικούς να επιμορφώνονται στα θέματα αυτά και ιδιαίτερα στα κοχλιακά εμφυτεύματα, στέλνοντάς τους να παρακολουθήσουν συμπόσια, σεμινάρια και συνέδρια τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Μερικά από τα συνέδρια που παρακολούθησαν ήταν τα πιο κάτω:

- *Αντιμετώπιση των Παιδιών με Κοχλιακά Εμφυτεύματα: Σύγχρονες Τάσεις*, Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2009
- *Ημερίδα για την Εκπαίδευση των Παιδιών με Απώλεια Ακοής*, Λευκωσία, 15 Μαΐου 2010
- *Νεογνική Βαρηκοΐα: Ανάπτυξη επικοινωνίας στους πρώτους μήνες ζωής και στήριξη της οικογένειας*, Λευκωσία, 9 -11 Ιουλίου 2010
- *10th International Symposium on Paediatric Cochlear Implantation*, Αθήνα, 12 -15 Μαΐου 2011
- *Musical development of young deaf children using cochlear implants: singing and instrumental play*, Ηνωμένο Βασίλειο, 25 Νοεμβρίου 2012

Παράλληλα, η Σχολή Κωφών σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων των Κωφών και την Ωτορινολαρυγγολογική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας διοργάνωσε ένα διήμερο επιστημονικό συνέδριο στο Πανεπιστήμιο Κύπρου τον Μάιο του 2012. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος καταξιωμένοι επιστήμονες από Αμερική, Αγγλία, Ιταλία, Κύπρο και Ελλάδα, οι οποίοι μίλησαν για τα ευρήματα των σύγχρονων ερευνών σε συνάρτηση με τις ανάγκες που υπάρχουν στη χώρα μας στην εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής και ιδιαίτερα αυτών με κοχλιακά εμφυτεύματα.

Στιγμιότυπα από το επιστημονικό συνέδριο

Οι ομιλητές και οι συντελεστές του Σεμιναρίου

β) Γονείς παιδιών με πρόβλημα ακοής

Ειδικά για τους γονείς δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα που καλύφθηκαν από τους δυο ψυχολόγους της Σχολής. Τα θέματα των ημερίδων ή και βιωματικών εργαστηρίων ήταν τα πιο κάτω:

1. Ημερίδα Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της Σχολής Κωφών σε θέματα δημιουργίας της ταυτότητας
2. Βιωματικό εργαστήριο των εκπαιδευτών σε θέματα διαχείρισης των μαθητών της Σχολής
3. Συμβουλευτική στήριξη στον σχεδιασμό και υλοποίηση διετούς σχεδίου δράσης με θέμα «Από το Εγώ στο Εμείς»
4. Βιωματικό εργαστήριο για γονείς με στόχο την εκπαίδευση, στήριξη και ενδυνάμωσή τους
5. Διαλέξεις προς γονείς και εκπαιδευτικούς της Σχολής Κωφών με θέματα «Σχέσεις Γονιών – Παιδιών», «Η ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο», «Σχολικός Εκφοβισμός – Πρόληψη και Αντιμετώπιση», «Ανάπτυξη αυτοεκτίμησης», «Εφηβεία» και «Σχέσεις με άλλους».

γ) Ενήλικες Κωφοί

- Στο πλαίσιο των Επιμορφωτικών Μαθημάτων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, οργανώθηκαν διάφορες ομάδες στα κατά τόπους σωματεία των Κωφών που ασχολήθηκαν με θέματα ανάπτυξης γλώσσας, με θεολογικά και ψυχολογικά ζητήματα, εκμάθηση χορών, θέατρο, Πρώτες Βοήθειες, κατασκευή χριστουγεννιάτικων στολιδιών.
- Σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία δημιουργήθηκαν α) στο ΑΞΙΚ δυο ομάδες που μετά από παρακολούθηση σειρά μαθημάτων αποφοίτησαν ως Βοηθοί Μάγειρες και β) στη Σχολή Κωφών μια ομάδα νεανίδων που εκπαιδεύτηκαν στο μανικιούρ και την τοποθέτηση τεχνητών νυχιών
- Οργάνωση διαλέξεων για θέματα που τους ενδιαφέρουν, όπως ο καρκίνος, η ψηφιακή τηλεόραση κ.ά.

6. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ

7. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΣΗΜΕΡΑ (2012 – 2013)

Χρύσω Στυλιανού, Διευθύντρια

Εκπαιδευτικό Προσωπικό:

Έλση Πράις - Πρώτη Δασκάλα

Χρυσάνθη Σταύρου - Βοηθός Διευθύντρια

Γιάννης Γιαννακίδης - Βοηθ. Διευ/ντής Τέχνης

Σταυρούλα Κάκκουρα - Βοηθ. Διευ/ντρια, Θεολόγος

Ευφροσύνη Κατσουρά - Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός των Κωφών

Σταυρούλα Νικολάου - Καθ. Μαθηματικών

Δάφνη Κουζουλή - Καθ. Φυσικής

Ελένη Φιλίππου - Καθ. Πληροφορικής

Πόπη Ευσταθίου - Καθ. Χημείας

Πόλης Άνιφτος - Καθ. Τεχνολογίας

Ελένη Ανδρέου - Καθ. Αγγλικών

Εφραίμ Εφραίμης - Καθ. Μαγειρικών Τεχνών
Ιωάννης Φιλιππίδης - Καθ. Φυσικής Αγωγής
Γιολάντα Κάρτσακα - Καθ. Χημείας
Άντρια Ξενοφώντος - Καθ. Φωτογραφίας
Φιλίτσα Παπανικολάου - Καθ. Δακτυλογραφίας
Ελένη Μπάρρον - Καθ. Τέχνης
Οριάνα Μ. Πετρίδη - Δασκάλα Κωφών
Έλενα Χατζηπέτρου - Δασκάλα Κωφών
Χριστίνα Γιασεμή - Δασκάλα Κωφών
Ιωάννα Ιακώβου - Δασκάλα Κωφών
Γιάγκος Γιάγκου - Γενικός Δάσκαλος
Ελένη Προκοπίου - Λογοπαθολόγος
Αθηνά Ευθυμιάδου- Ακουολόγος
Έλενα Τρύφωνος - Εκπαιδευτική Ψυχολόγος
Δώρα Παπαγεωργίου - Κλινική Ψυχολόγος
Ζήνα Παιδονόμου - Εκπαιδευτική Σύμβουλος
Μαρία Γεννάρη - Μουσικοθεραπεύτρια

Γραμματειακό και Βοηθητικό Προσωπικό:

Ξένια Αργυρίδου - Γραμματέας
Ευαγγελία Φιλίππο - Συνοδός
Κούλα Αντρέου - Σχολική Βοηθός
Θέκλα Ελευθερίου - Διερμηνέας ΚΝΓ
Παναγιώτα Θεμιστοκλέους - Διερμηνέας ΚΝΓ
Δώρα Παπαδοπούλου - Οδηγός / Κλητήρας
Σταυρούλα Θεοφάνους - Εργατικό Προσωπικό
Χρυσούλα Κατσίκιδου - Εργατικό Προσωπικό
Μαρία Γιακουμή - Εργατικό Προσωπικό

Μαθητές:

Νηπιαγωγείο:

1. Γεωργίου Τζο
2. Θεοδούλου Κυπριανός
3. Σαββίδης Μάρκος
4. Τιμοθέου Γαβριέλλα
5. Χριστοδούλου Γιώργος

Προδημοτική:

1. Κυριάκου Νεκτάριος
2. Παύλου Αντρεάνα
3. Ψιντρού Ραφαέλλα

Δημοτικό:

1. Κουσιδης Σάββας
2. Μαρτασίδης Χρίστος
3. Σαμαρτζίδης Γρηγόρης
4. Τσίγκης Χρυσόστομος
5. Χατζμούσα Μανάρ

Γυμνάσιο:

1. Γαβριήλ Σοφία
2. Ιορδάνοφ Γιώργος
3. Κάρμιος Χαράλαμπος
4. Κατσιάρτου Χριστίνα
5. Λοΐζου Αγαμέμνονας
6. Νεοφύτου Γεωργία
7. Τιμοθέου Σπυρούλα

Λύκειο:

1. Κουμάρ Ραφαέλλα
2. Σουλούπα Σοφία
3. Τρύφωνος Κωνσταντίνος

8. Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΚΝΓ)

Ανδρέας Θεοδώρου

Γενικός Συντονιστής του Έργου της Καταγραφής ΚΝΓ

Η επικοινωνία κάθε ατόμου με τη χρήση της φυσικής του γλώσσας αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Μέσα από τη γλώσσα κάθε άτομο μπορεί να έχει ισότιμη πρόσβαση στη δημόσια ζωή, στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και γενικότερα στην κοινωνική ενσωμάτωση χωρίς διακρίσεις και περιορισμούς.

Τις τελευταίες δύο σχεδόν δεκαετίες, ακούγονταν δειλά δειλά, κυρίως με αρθρογραφία στις εφημερίδες, κάποιες φωνές για επίσημη αναγνώριση της Νοηματικής Γλώσσας ως της γλώσσας των Κωφών της Κύπρου. Στη δημόσια συζήτηση που ακολούθησε, στα πλαίσια εγγραφής του θέματος στις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, επικράτησε η άποψη ότι δε θα έπρεπε να αναγνωριστεί η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα ως η επίσημη γλώσσα των Κωφών της Κύπρου, αλλά να γίνει προσπάθεια για καταγραφή της γλώσσας, που τα ίδια τα κωφά άτομα της Κύπρου (Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι) χρησιμοποιούσαν στη μεταξύ τους επικοινωνία για πάρα πολλά χρόνια, και η οποία μεταδιδόταν από κωφό σε κωφό και από γενιά σε γενιά χωρίς να έχει ποτέ καταγραφεί.

Μετά από τη συναίνεση όλων των εμπλεκόμενων φορέων η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Απρίλιο του 2006 τον περί της Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμο (Ν. 66(Ι)/2006). Με βάση τον πιο πάνω Νόμο, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών και την Ομοσπονδία Κωφών Κύπρου θα έπρεπε να προχωρήσει στην καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας (ΚΝΓ) μέσα σε ένα χρονοδιάγραμμα δεκαοκτώ μηνών. Ο Νόμος τροποποιήθηκε τον Ιούνιο του 2008 (Ν. 36(Ι)/2008) αυξάνοντας το χρονοδιάγραμμα καταγραφής σε πενήντα τέσσερις μήνες.

Ως Γενικός Υπεύθυνος της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού την περίοδο εκείνη, ανέλαβα, με οδηγίες της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου, και τον γενικό συντονισμό του έργου της καταγραφής της ΚΝΓ. Το έργο της καταγραφής ξεκίνησε, τελικά, τον Μάιο του 2007, αφού, προηγουμένως, ως Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, προωθήσαμε όλες τις απαραίτητες διευθετήσεις και προχωρήσαμε:

1. Στη συγκρότηση Επιστημονικής Επιτροπής, η οποία επέβλεπε την καταγραφή της ΚΝΓ και αποτελείτο από εκπροσώπους του ΥΠΠ, της Ομοσπονδίας Κωφών, της Σχολής Κωφών και του Πανεπιστημίου Κύπρου.
2. Στην αγορά υπηρεσιών ενός εμπειρογνώμονα ως επιστημονικού υπεύθυνου για την καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας.

Ακολουθώντας τις διαδικασίες του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 (Ν. 12(Ι)/2006), ως επιστημονικός υπεύθυνος του έργου επιλέγηκε ο Δρ. Χρυσόστομος Παπασπύρου, ο οποίος θα είχε τη βοήθεια δύο συνεργατών του (Νίκου Γαλάνη και Γιάννη Χριστοδουλάκου), όλοι κωφοί από την Ελλάδα.

3. Στη συγκρότηση των ομάδων εργασίας για τη συλλογή και την επεξεργασία του πρωτογενούς γλωσσικού υλικού, οι οποίες αποτελούνταν από κωφά άτομα και εκπροσωπούσαν τις διαλεκτολογικές ποικιλίες της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας. Είχαν δημιουργηθεί τρεις ομάδες εργασίας (Επαρχία Λευκωσίας, Επαρχίες Λεμεσού / Πάφου, Επαρχίες Λάρνακας / Αμμοχώστου), στις οποίες συμμετείχαν συνολικά δεκαπέντε κωφά άτομα (πέντε σε κάθε ομάδα).
4. Στην αγορά υπηρεσιών τεχνικού συνεργείου, το οποίο είχε αναλάβει την ηλεκτρονική και πολυμεσική καταγραφή της γλώσσας. Στο συμβόλαιο του Τεχνικού Συνεργείου περιλαμβάνονταν η παραγωγή τριών προϊόντων:
 - 4.1. Γραμματική Παραδοσιακού Τύπου (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)
 - 4.2. Επικοινωνιακή Γραμματική (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)
 - 4.3. Εννοιολογικό Λεξικό (βιβλίο και ψηφιακός δίσκος)

Το έργο της καταγραφής της ΚΝΓ δεν ήταν εύκολο, αφού κατά καιρούς εκδηλώθηκαν διαφορετικές απόψεις, εκτιμήσεις και ιδιαίτερα έντονες συζητήσεις, ειδικά από τους φίλους της Κοινότητας των Κωφών σε όλες τις Επιτροπές που λειτούργησαν. Αυτό ήταν φυσικό επακόλουθο στην καταγραφή μίας ζωντανής γλώσσας, η οποία ξεκίνησε εδώ και πάρα πολλά χρόνια να χρησιμοποιείται τόσο από Ελληνοκυπρίους όσο και από Τουρκοκυπρίους στην Κοινότητα των Κωφών της Κύπρου και στη Σχολή Κωφών και το οικοτροφείο της, και η οποία συνεχώς εξελίσσεται. Όμως, με καλή θέληση και εποικοδομητικό πνεύμα οι όποιες διαφορές που υπήρχαν ξεπεράστηκαν για το καλό και την πρόοδο της Κοινότητας των Κωφών με αποτέλεσμα το έργο να ολοκληρωθεί με επιτυχία τον Απρίλιο του 2011. Σημειώνεται ότι το έργο χρηματοδοτήθηκε αποκλειστικά από τους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ευελπιστούμε ότι τα τρία προϊόντα της καταγραφής της ΚΝΓ, η Παραδοσιακή Γραμματική, η Επικοινωνιακή Γραμματική και το Εννοιολογικό Λεξικό, στα οποία ο καθένας έχει πρόσβαση, μέσα από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, θα συμβάλουν στην πληρέστερη κατανόηση του λεξιλογίου, της δομής και της λειτουργίας της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας και θα αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς και άλλους ειδικούς, καθώς επίσης και από τους μαθητές και τους φοιτητές για την αξιόπιστη προώθηση της παιδείας και του πολιτισμού σε όλους τους Κωφούς πολίτες της χώρας μας.

Στιγμιότυπα από την παρουσίαση των τριών προϊόντων της Καταγραφής της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας στην αίθουσα Συνεδριάσεων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

9. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια της Σχολής Κωφών

Οι αναφορές σε ανάπηρα άτομα γενικά και σε κωφά πιο ειδικά είναι πολύ περιορισμένες όσον αφορά την περίοδο μέχρι τα κλασικά και ρωμαϊκά χρόνια. Σπαρτιάτες, Αθηναίοι και Ρωμαίοι ήταν πολύ σκληρές κοινωνίες απέναντι στα ανάπηρα άτομα, τα οποία θανάτωναν στις πιο πολλές περιπτώσεις.

Η πρώτη νομική αναφορά για τα κωφά άτομα παρουσιάζεται στον Ιουστινιάνειο κώδικα, όπου γίνεται διάκριση των ειδών της κωφολαλίας. Ο ερχομός του Χριστιανισμού βελτίωσε την αντιμετώπιση των ανάπηρων, αλλά πάντα μέσα από οίκτο. Καθόλη τη διάρκεια του Μεσαίωνα, τα ανάπηρα άτομα γενικά απολαμβάνουν φιλανθρωπία, όχι όμως παιδεία.

Ισπανία

Κατά τον 17ο αιώνα άρχισε δειλά-δειλά να διαπιστώνεται ότι οι κωφοί ήταν επιδεκτικοί εκπαίδευσης και ότι θα μπορούσαν να πάρουν μια θέση στην κοινωνία. Η πρώτη σημαντική ώθηση δόθηκε στην Ισπανία με πρωτεργάτη τον Pedro de León (1504 - 1584). Τον ακολούθησε ο Ramirez (1579 -1652), ο οποίος εισήγαγε στην εκπαίδευση των κωφών την προφορική εξάσκηση και ο Bonet (1570 -1629), ο οποίος εισήγαγε το δακτυλικό αλφάβητο και κατέδειξε τη σημασία που έχει η πρώιμη παρέμβαση.

Μεγάλη Βρετανία

Οι μέθοδοι των Ισπανών υιοθετήθηκαν και είχαν επίδραση και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Τη σκυτάλη πήρε η Μ. Βρετανία. Με κίνητρο την αλματώδη πρόοδο του Ισπανού κωφού Velasco, το πρώτο βήμα έγινε από τον Άγγλο φιλόσοφο John Bulwer, ο οποίος το 1648 δημοσίευσε το βιβλίο του "Philosophus", όπου παρουσιάζει τις αρχές διδασκαλίας της γλώσσας και ομιλίας των κωφών. Ο ίδιος δεν ασχολήθηκε με την πρακτική εφαρμογή των ιδεών του και έτσι ως πρώτοι δάσκαλοι των κωφών στη Μ. Βρετανία θεωρούνται οι William Holder (1616 -1698) και John Wallis (1618 -1703), οι οποίοι διεκδικούσαν τον τίτλο υποτιμώντας τις προσπάθειες ο ένας του άλλου.

Ακολούθησε ο George Dalgarno, ο οποίος θεωρείται από μερικούς ως πατέρας της εκπαίδευσης των κωφών στη Μ. Βρετανία. Υιοθέτησε τη φυσική εκμάθηση της γλώσσας κατά τον ίδιο τρόπο που μαθαίνει ένα άτομο που ακούει τη μητρική του γλώσσα.

το κείμενο δημοσιεύτηκε ξανά στην αναμνηστική έκδοση για τα «50 χρόνια της Σχολής Κωφών «Σχολή Κωφών: Μια πορεία πενήντα χρόνων», Λευκωσία 2003

Προς το τέλος του 18ου αιώνα εμφανίζονται στη Μ. Βρετανία τα πρώτα ιδιωτικά και δημόσια σχολεία. Οι επιτυχίες του Tomas Braidwood (Εδιμβούργο και αργότερα Λονδίνο) ήταν πολύ μεγάλες και η φήμη του εξαπλώθηκε όχι μόνο στη Μεγάλη Βρετανία αλλά και στο εξωτερικό, ιδιαίτερα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπου η εκπαίδευση των κωφών ήταν ανύπαρκτη.

Το 1815 φθάνει από τις ΗΠΑ ο Gallaudet για να παρακολουθήσει από κοντά τη μέθοδο εκπαίδευσης των κωφών στη Μ. Βρετανία (προφορική μέθοδος), αλλά δεν γίνεται δεκτός από τον John Braidwood, ο οποίος κρατούσε σε άκρα μυστικότητα τις μεθόδους διδασκαλίας του. Έτσι, ο Gallaudet αναγκάζεται να πάει στη Γαλλία, όπου κυριαρχούσε η φιλοσοφία του Péréire, του de l'Épée και του Sicard που βασικά στηριζόταν στη νοηματική μέθοδο με την παράλληλη χρήση του προφορικού λόγου (γαλλική μέθοδος).

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Ο Gallaudet επιστρέφει στις ΗΠΑ και το 1817 ιδρύει το πρώτο σχολείο κωφών το «American Asylum for the Deaf» στο Hartford, υιοθετώντας τη νοηματική μέθοδο ως βάση για την εκπαίδευση των κωφών. Η νοηματική μέθοδος καθιερώθηκε σε όλα τα σχολεία που ιδρύθηκαν αργότερα στις ΗΠΑ, μέχρι που ο Mann το 1843 επισκέφθηκε σχολεία της Ευρώπης και ενθουσιάστηκε με την προφορική μέθοδο. Το 1867 ιδρύεται το πρώτο προφορικό σχολείο στις ΗΠΑ, το “Clark School for the Deaf” στο Northampton.

Το 1872 ο Alexander Graham Bell, που καταγόταν από τη Σκωτία, ιδρύει στη Βοστώνη ένα μικρό σχολείο για επιμόρφωση δασκάλων κωφών. Υποστηρίζει την προφορική μέθοδο αντί τη νοηματική και το καθημερινό σχολείο φοίτησης αντί το οικοτροφείο, που βοηθά τα κωφά παιδιά να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες.

Μέσα από τις δύο μεγάλες αντιθέσεις όσον αφορά τη μέθοδο διδασκαλίας των κωφών, προφορική ή νοηματική (oral or manual method) και μέσα από τις διάφορες ιδέες που εφαρμόζονταν, προέκυψε ένας συμβιβασμός, καθαρά «αμερικάνικος». Το κάθε σχολείο επέλεγε τα θετικά στοιχεία και εφαρμόζε τη δική του συνδυασμένη μέθοδο. Δίδασκαν χειλανάγνωση, άρθρωση, δακτυλικό σχηματισμό της λέξης, νοήματα και ανάγνωση ανάλογα με την περίπτωση και την ηλικία, όπως αυτοί έκριναν.

Γαλλία

Όπως και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, υπήρχαν και στη Γαλλία αντιδικίες αναφορικά με τον πρωταγωνιστικό ρόλο στην εκπαίδευση των κωφών. Διεκδικούσαν τον τίτλο του πρωτεργάτη ο Jacob Péréire (1715 -1790) και ο Abbe de l'Épée (1712 -1789).

Ο Péréire αναγνωρίστηκε ως ο πρώτος δάσκαλος των κωφών και τιμήθηκε για τις επιτυχίες του από τη Γαλλική Ακαδημία Επιστημών. Δυστυχώς, η εργασία του

πέθανε μαζί του γιατί την κράτησε σε άκρα μυστικότητα, σε αντίθεση με τον Abbé de l'Épée, οποίος γνωστοποίησε τις μεθόδους του και εφάρμοσε την εκπαίδευση των κωφών σε όλες τις κοινωνικές τάξεις. Αυτός είναι ο ιδρυτής του πρώτου σχολείου κωφών του κόσμου, στο Παρίσι το 1775, και ο πρωτεργάτης της νοηματικής γλώσσας. Δεν έδωσε μεγάλη σημασία στην άρθρωση και τη χειλιαναγνώστης και γι' αυτό δέχθηκε μεγάλη κριτική, ιδιαίτερα από τον Péreire και τον Γερμανό Heinicke. Το έργο του de l'Épée συνέχισε με μεγάλη επιτυχία ο Sicard (1742-1822).

Γερμανία

Στη Γερμανία η πρώτη κίνηση γίνεται από τον Samuel Heinicke, ο οποίος ιδρύει το πρώτο σχολείο κωφών το 1778 στη Λειψία. Ο Heinicke ακολουθεί αυστηρά προφορική μέθοδο (German Method), σε αντίθεση με τη νοηματική (French Method) του de l'Épée. Αυτή η διαφωνία οδήγησε τους δυο σε μεγάλη αντιπαλότητα.

Το 1821 παρουσιάζεται στη Γερμανία για πρώτη φορά μια μορφή ένταξης. Ο John Baptist Graser εφαρμόζει πειραματική φοίτηση κωφών σε σχολεία ακουόντων. Το όλο πείραμα εγκαταλείφθηκε σύντομα λόγω των πολλών προβλημάτων που αντιμετώπιστηκαν από την αρχή.

Ακολούθησε ο Frederick Martitz Hill (1805 -1874), μαθητής του Pestalozzi, ο οποίος υιοθέτησε τη «Mother Method» διδασκαλίας. Πίστευε ότι τα κωφά παιδιά μαθαίνουν μέσα από δραστηριότητες της καθημερινής ζωής. Σε αντίθεση με τους προκατόχους του, δεν κράτησε μυστικές τις γνώσεις και μεθόδους του. Δεχόταν πάρα πολλούς επισκέπτες και τα βιβλία του μεταφράστηκαν σε πάρα πολλές γλώσσες, συμβάλλοντας έτσι περισσότερο από τον καθένα στην εξάπλωση της προφορικής μεθόδου.

Συνέδριο του Μιλάνου

Προς το τέλος του 19ου αιώνα, οι αντιθέσεις μεταξύ των υποστηρικτών της νοηματικής και της προφορικής μεθόδου έγιναν πιο έντονες και ξέφυγαν από τα σύνορα της κάθε χώρας. Το πρόβλημα εξελισσόταν σε διεθνές. Αποτέλεσμα ήταν το πρώτο Διεθνές Συνέδριο για δασκάλους κωφών, που έγινε στις 6 Σεπτεμβρίου το 1880 στο Μιλάνο της Ιταλίας.

Τελικά, το Συνέδριο υιοθέτησε την προφορική μέθοδο και κάλεσε τις κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν τη μόρφωση των κωφών. Η προφορική μέθοδος εφαρμόστηκε πλέον σε όλες τις χώρες της Ευρώπης. Η Αμερική ήταν η μόνη χώρα που είχε διαφωνήσει με την προφορική μέθοδο και εξακολουθούσε να εφαρμόζει τη νοηματική, παρόλο που η προφορική μέθοδος κέρδιζε συνεχώς έδαφος.

20ός αιώνας

Οι εξελίξεις, όσον αναφορά την εκπαίδευση των κωφών, είναι ραγδαίες κατά τον 20ό αιώνα. Σημειώνεται μεγάλη πρόοδος στην έγκαιρη διάγνωση, τη μέτρηση της ακοής και τη χρήση των ακουστικών. Ενισχύεται η έγκαιρη παρέμβαση και τα κωφά παιδιά εισέρχονται από νωρίς στο σχολείο.

Σημαντικός σταθμός θεωρείται η παρουσία στη Μ. Βρετανία του ζεύγους Ewing, που ιδρύει τμήμα Ακουσολογίας και Εκπαίδευσης για κωφούς στο Πανεπιστήμιο του Manchester. Η σημαντικότερη συμβολή των Ewing ήταν σε θέματα έγκαιρης διάγνωσης, χρήσης ακουστικών, προγραμμάτων καθοδήγησης των γονιών και προγραμμάτων ένταξης των κωφών στα κανονικά σχολεία. Σημαντική ήταν, επίσης, και η μέθοδος LRS που ανέπτυξαν το 1956.

Μέχρι τις αρχές του 1960, τα περισσότερα κωφά παιδιά φοιτούν σε Σχολές Κωφών. Ανεξάρτητα από τη μέθοδο που ακολουθούν, μικρός αριθμός κωφών παιδιών αναπτύσσει ομιλία σε ικανοποιητικό βαθμό και η ικανότητα ανάγνωσής τους φτάνει στις καλύτερες περιπτώσεις το επίπεδο της τρίτης δημοτικού.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, αναπτύσσεται στις ΗΠΑ ένας συνδυασμός της νοηματικής, προφορικής και δακτυλικού αλφαβήτου, γνωστός ως η μέθοδος της "Ολικής Επικοινωνίας". Ταυτόχρονα με τη νέα αυτή προσέγγιση διδασκαλίας των κωφών αρχίζει να εγκαταλείπεται η λειτουργία των Σχολών Κωφών και ενθαρρύνεται η φοίτηση των κωφών σε συνηθισμένα σχολεία. Για τον σκοπό αυτό θεσπίζονται ειδικές νομοθεσίες που κατοχυρώνουν το δικαίωμα των κωφών και γενικά των ανάπηρων για εκπαίδευση και επαγγελματική αποκατάσταση.

Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1980 αναγνωρίζεται επίσημα η δίγλωσση εκπαίδευση και πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως η Σουηδία, η Δανία, η Γαλλία καθώς και οι ΗΠΑ, υιοθετούν τη νέα προσέγγιση, η οποία αποτελεί μεγάλη πρόκληση στο παραδοσιακό εκπαιδευτικό σύστημα.

Αξιοσημείωτη είναι η πρόοδος και στον τομέα της ιατρικής όσον αφορά το πρόβλημα ακοής. Από το 1985 αρχίζει η τοποθέτηση κοχλιακών εμφυτευμάτων σε άτομα με σοβαρή ακουστική απώλεια. Με τα κοχλιακά εμφυτεύματα τοποθετείται αριθμός καλωδίων στο εσωτερικό αυτί, τα οποία μεταβιβάζουν τα ηχητικά κύματα στον εγκέφαλο όπου αποκωδικοποιούνται.

Σημαντικές προσπάθειες έγιναν και στη προσφορά επαγγελματικής κατάρτισης των κωφών, καθώς επίσης στην παροχή διευκολύνσεων κατά τη διάρκεια των σπουδών τους (διερμηνείς, σημειώσεις, ειδικά εποπτικά μέσα κ.ά.).

Βιβλιογραφία

1. Ζαφειράτου, Ε. (1994), *Γνωριμία με την κώφωση*, Αθήνα: «Ελλην»
2. Lowe, A. (1991), *"The Historical Development of Oral Education of Deaf Children seen from German Point of View"*, *Journal of the British Association of Teachers of the Deaf*, 15 (3), p. 63-75
3. Markides, A. (1983), *The speech of hearing-impaired children*, Manchester University Press
4. Moores, D. (1990), *Educational and Development Aspects of Deafness*, Washicton D.C., Gallaudet I.D
5. Bender, R. (1970), *The Conquest of Deafness*, The Press of Case Western Reserve University Cleveland & London

10. ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΗ, ΙΔΡΥΤΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΟ ΜΑΡΚΟΥ

Ανθολόγηση δημοσιευμάτων του

Ελένη Πετρίδου

Πρώτη Δασκάλα Σχολής Κωφών

Μαρία Παπαγεωργίου

Ανώτερη Δασκάλα Σχολής Κωφών

Ο Γεώργιος Μάρκου είναι ο άνθρωπος που το όνομά του είναι ταυτόσημο με την ιστορία των κωφών της χώρας μας. Είναι ο άνθρωπος που έχει το προνόμιο και την ευλογία να ορίσει και να καθορίσει την τύχη και το πεπρωμένο αυτής της ομάδας των συνανθρώπων μας, που στην περίπτωσή τους η φύση δε φάνηκε τόσο γενναιόδωρη.

Σε αυτό το αφιέρωμα γίνεται προσπάθεια να παρουσιάσουμε ένα μέρος από τις εμπειρίες, τα βιώματα και τις σκέψεις του, όπως ο ίδιος τα κατέγραψε με τον δικό του μοναδικό και χαρακτηριστικό τρόπο.

Η πρώτη μέρα...

Εγκαίνια της Πρώτης Σχολής, Λευκωσία, 1953

το κείμενο δημοσιεύτηκε ξανά στην αναμνηστική έκδοση για τα «50 χρόνια της Σχολής Κωφών «Σχολή Κωφών: Μια πορεία πενήντα χρόνων», Λευκωσία 2003

Εμείς το μόνο που έχουμε να πούμε είναι ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ. Διότι, ακολουθώντας τον σε αυτή την πορεία, είχαμε την τύχη να πάρουμε ως αντίδωρο ένα κομμάτι από τον πλούτο του νου, της καρδιάς και της ψυχής του.

“... Το πρωινό της 31ης Οκτωβρίου 1953 ήταν απ’εκείνα τα πρωινά, που μόνο στην Κύπρο υπάρχουν μετά από τα πρωτοβρόχια. Από τις 7 άρχισαν να καταφτάνουν τα παιδιά. Σαν σκυλάκια που συναντώνται τυχαία στον δρόμο και υψώνουν την ουρά τους για να δώσουν γνωριμία, περιεργάζονταν ο ένας τον άλλο και ερευνούσαν και οσφραίνονταν το νέο τους περιβάλλον...

... Το σχολείο και εγώ μεγαλώσαμε μαζί. Στα δεκαοχτώ χρόνια που είχα το προνόμιο και την εύνοια της τύχης να το διευθύνω, η πιο έντονη κι η πιο ευχάριστη ανάμνηση είναι ένα ζεστό παιδικό χεράκι που έσφιξε το δικό μου χέρι καθώς ακουμπούσα στον τοίχο του σχολείου, απορροφημένος σε σκέψεις. Ήρθε πίσω μου χωρίς να το αντιληφθώ, τρύπωσε το κεφαλάκι του κάτω από τη μασχάλη μου και άρχισε να μου σφίγγει δειλά το χέρι. Τώρα ήρθε αυτό το ζεστό χεράκι να μου πει πως με εμπιστευόταν. Μου φάνηκε πως το χέρι αυτό δεν ήταν ανθρώπινο. Κοιταχτήκαμε μια στιγμή και μείναμε έτσι ακίνητοι στην ίδια θέση, ώσπου χάθηκε ο ήλιος”.

Οι πρώτοι μαθητές

Σας παρουσιάζω μερικά από τα παιδιά, όπως τα είδα τις πρώτες αυτές μέρες.

“Α.Β... ήταν εννιά χρονών. Στο ντύσιμο ο Ιωάννης ο Πρόδρομος ήταν Β΄ κατηγορίας. Φορούσε τέσσερα πουκάμισα και τρία παντελόνια, που είχε μαζέψει από τα σκιάχτρα των μπουστάνιων. Όμως δεν έκρυβαν τη γύμνια του. Οι πελώριες στρατιωτικές αρβύλες κρατιόνταν στα μικρούτσικα ποδαράκια του από κάποια δύναμη προσωπικού μαγνητισμού...”

Από πέντε χρονών φύλαγε τα πρόβατα του παππού του. Έτσι, όταν ήθελε να ελκύσει την προσοχή μας, γαύγιζε...

Σ.Π... ήταν η αλεπού μας. Ξεβράκωτο, με το τελευταίο κουμπί που απόμεινε στο τρουακάρ παντελόνι, με το μούτρο του πασπαλισμένο με καραμέλα και ιδρώτα. Έλαμπε από αυθάδεια και ξεδιαντροπιά σαν το ψεύτικο κόσμημα. Πλησίαζε τα άλλα παιδιά και κυριολεκτικά τα οσφραίνονταν και έσυρνε το ζωνάρι του για καβγά. Το μεσημέρι κάθισε στη βεράντα με τον πατέρα του, ο οποίος, ως δια μαγείας, έβγαλε από τη ζώστρα του ολόκληρο σωρό ψώνια-ρέγγες, ντομάτες, αγγουράκια- και μας κάλεσαν στο τραπέζι τους.

Κ.-... ήταν το γατάκι μας. Ραχητικό, αναιμικό, με πόδια σαν καλάμι σιταριού. Τα μάτια του ήταν διαρκώς βουρκωμένα. Καμιά διαμαρτυρία. Έφυγαν οι γονείς του κι αυτό ακουμπούσε στο στύλο της βεράντας και κουνούσε το αυτοκινητάκι του πάνω-κάτω, πάνω-κάτω, ώρες ολόκληρες. Όταν το

πλησιάσαμε, νιαούριζε. Κατά το απόγευμα το χάσαμε. Ψάξαμε παντού, στα ερμάρια, στη στέγη, στα γεφύρια, στη γειτονιά, φέραμε την αστυνομία, τον κατάπια η γη. Αργά το βράδυ το βλέπουμε πάλι στον ίδιο τόπο, με το αυτοκινητάκι του πάνω-κάτω... Ούτε που έφυγε ούτε που επέστρεψε, τον αντιλήφθηκε μάτι.

Η ακοή είναι το εισιτήριο...

Πέρασαν αρκετές εβδομάδες κι αρχίζει η μεταμόρφωση. Όλοι οι πρώτοι μαθητές με τους δασκάλους τους μπροστά στο πρώτο μας σχολείο.

Μου αρέσει να παρουσιάζω τη Γλώσσα σαν ένα λεωφορείο. Μέσα στο όχημα αυτό μεταφέρονται και διατηρούνται, από γενεά εις γενεά, η σοφία, οι σκέψεις και οι παλμοί του ανθρώπινου γένους. Η ακοή είναι το εισιτήριο που μας επιτρέπει να ταξιδεύουμε στο λεωφορείο. Το κωφό παιδί δεν έχει αυτό το εισιτήριο. Αρχίσαμε, λοιπόν, να κατασκευάζουμε το εισιτήριό μας- λέξη με λέξη, συλλαβή με συλλαβή. Τα παιδιά στη Σχολή άρχισαν να κατασκευάζουν το εισιτήριό τους για να μπουν στο λεωφορείο μας.

Ίδρυση της «Συνεργατικής Εταιρείας Κωφάλαλων»

Η Συνεργατική Εταιρεία Κωφών έχει ήδη συμπληρώσει 52 χρόνια ζωής!

... Εν τω μεταξύ, όμως, χωρίς να είναι δικό τους το φταίξιμο, μεγάλωσαν. Έπρεπε τώρα να εγκαταλείψουν το σχολείο και την ασφάλεια που τους προσέφερε. Χτυπήσαμε όλες τις πόρτες για δουλειά, οποιοδήποτε μεροκάματο.

... Τώρα που τα κωφά παιδιά ζητούσαν δουλειά, οι άνθρωποι ταμπουρώθηκαν πάλι πίσω από τις προκαταλήψεις τους. Βρήκαν πως τα εισιτήρια ήταν πλαστά.

... Μια πόρτα είχε ανοίξει κι από τη χαραμάδα τα παιδιά διέκριναν έναν καινούργιο κόσμο. Η πόρτα έκλεισε κατάμουτρα και τους πέταξε πίσω στην Κοιλιάδα της Απογνώσεως. Κι αφού δεν μπορούσαν να διακρίνουν τίποτε, κοίταξαν μέσα στον εαυτό τους. Γιατί να ζητιανεύουμε δουλειές; Ας δημιουργήσουμε οι ίδιοι τις ευκαιρίες μας.

Μαζέψαμε, λοιπόν, 54 σελίνια για κεφάλαιο και καλέσαμε τον Διοικητή Συνεργατικής Αναπτύξεως να μας εγγράψει ως Συνεργατική Εταιρεία. Έτσι οι δεκαοκτώ αυτοί νέοι ρίχτηκαν με λύσσα στη δουλειά.

Τους πρώτους έξι ατέλειωτους μήνες την Κοιλιάδα της Απογνώσεως διαδέχθηκε η Αυγή της Ελπίδας. Οι έμποροι τώρα μας εμπιστεύονταν με μεγαλύτερες πιστώσεις. Βγήκαμε δειλά στην αγορά με το πρώτο μας εμπόρευμα. Θυμούμαι πως η πρώτη μας είσπραξη για τη δουλειά μας ήταν ένας δίσκος γλυκίσματα.

Καλούμεν τους όπου γης φίλους μας
να μας συμπαρασταθούν
για την επιβίωση του Σχολείου.
Αν δεν έχεις σωστή δραχμή
μας φτάνει κι η μισή
(καλύτερ'η σωστή, ή δύο ή δέκα..)
Κι αν δεν έχεις ούτε μισή
ο Θεός ας λυπηθεί
κι εμάς και σένα.

31 Οκτωβρίου 1974

Την πιο πάνω προσευχή ακούσαμε για πρώτη φορά από τον Διευθυντή μας, τον χειμώνα του 1974, όταν μαζευτήκαμε σε μια σκηνή για το καθιερωμένο προσφυγικό δείπνο, που δεν διέφερε από το μάννα του ουρανού. Μας συντρόφευε όλα εκείνα τα δύσκολα χρόνια της προσφυγιάς και συνεχίζει να μας συντροφεύει μέχρι σήμερα.

11. ΒΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια της Σχολής Κωφών

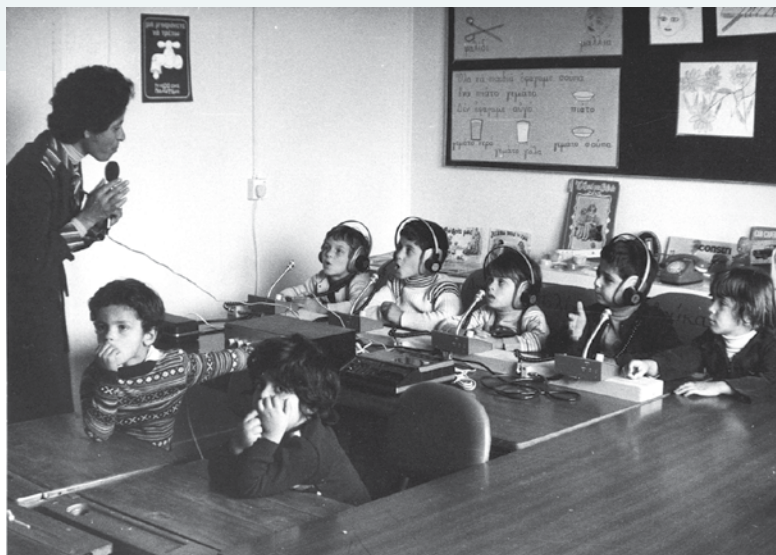
Δρ Κίκα Χατζηκακού

Ειδική Δασκάλα Κωφών και

Συνδεδειγμένη Λειτουργός για παιδιά με απώλεια ακοής στη ΜΕ

α. Αν δεν ήταν η Σχολή Κωφών

«Όταν έγινα έξι χρονών πήγα στο δημοτικό σχολείο στο χωριό μου και ήμουν πολύ χαρούμενη και ευτυχισμένη. Γρήγορα όμως λυπήθηκα, γιατί τα άλλα παιδιά μιλούσαν και έμαθαν πολλά πράγματα, αλλά εγώ δεν άκουγα και δεν καταλάβαινα. Η δασκάλα μου με έβαλε τιμωρία και κάθισα πάνω στον ξύλινο πάγκο που ήταν κοντά στον τοίχο και παρακολουθούσα τα άλλα παιδιά που έκαναν μάθημα. Εγώ κατάλαβα ότι αυτή η δασκάλα δεν ήθελε να με βοηθήσει, επειδή ήμουν «κωφάλαλη». Η δασκάλα μου θύμωνε και μιλούσε γρήγορα, αλλά εγώ δεν καταλάβαινα και έκλαψα. Η δασκάλα μου δεν μου έδωσε ούτε τετράδιο ούτε βιβλίο. Ύστερα από δύο χρόνια πήγα στη Σχολή Κωφών». **Μαρούλα Παύλου**

Μάθημα με την Πέρσα Παντελίδου, από τις πρώτες δασκάλες της Σχολής

«Όταν ήμουν έξι - επτά χρονών πήγα στο κανονικό δημοτικό σχολείο. Στο σχολείο, από ό,τι θυμόμουν, ο δάσκαλος με είχε βάλει να καθίσω στο τελευταίο θρανίο χωρίς να βρίσκεται δίπλα μου κάποιος μαθητής και έτσι δεν καταλάβαινα τι έλεγε ο δάσκαλός μου, επειδή ήμουν κωφός». **Βαρνάβας Παπανικολάου**

β. Ο κόσμος της σιωπής

«Από πολύ νωρίς, στα πρώτα βήματα της ζωής μου πριν προλάβω να γνωρίσω τον κόσμο μου, να τον ζήσω και να τον καταλάβω, μπήκα στον κόσμο της σιωπής. Είχα πρόβλημα ακοής. Αυτό σήμαινε ότι στη μετέπειτα ζωή μου, οι συνθήκες για μένα θα ήταν διαφορετικές από των άλλων παιδιών της ηλικίας μου. Στα έξι μου χρόνια όταν στάλθηκα στο Δημοτικό Σχολείο Παλουριώτισσας, οι συνθήκες για μένα ήταν δύσκολες λόγω της ακοής μου. Γι' αυτό στα οκτώ μου χρόνια, το 1963, πήγα οικότροφος στη Σχολή Κωφών στη Μόρφου. Οι πρώτες στιγμές ήταν δύσκολες. Μικρό παιδί μακριά από τους γονείς του. Θυμάμαι έντονα τα πρώτα εκείνα βήματα σ' έναν νέο κόσμο για μένα που θα με βοηθούσε να ξεφύγω από τη σιωπή και να γνωρίσω τον κόσμο μου (...). Θυμάμαι ακόμα τους Τουρκοκύπριους συμμαθητές μου. Ήταν γύρω στους δέκα. Τίποτα διαφορετικό από τους άλλους συμμαθητές μου δεν ένιωθα γι' αυτούς. Τα συναισθήματά μου ήταν τα ίδια για όλους. Μας ένωνε μια κοινή μοίρα. Η μοίρα της σιωπής. Γι' αυτήν στερηθήκαμε τόσο γρήγορα τη ζεστή αγκαλιά των γονιών μας. Γι' αυτή τη σιωπή θα παλεύαμε μαζί. Αντάμα σε κοινό αγώνα». Άντρος Κωνσταντίνου

γ. Ο κ. Γεώργιος Μάρκου, ο «Πατέρας των Κωφών»

Ο Γεώργιος Μάρκου περιβαλλόμενος από μαθητές της Σχολής (1975) που σήμερα τον αποκαλούν «πατέρα» τους

«Θυμάμαι πολύ έντονα τον κ. Μάρκου που ήταν πάντα ευγενικός άνθρωπος και προσπαθούσε πού να μάθει τα παιδιά πώς να μιλούν καθαρά και να συμπεριφέρονται ευγενικά. Ήταν πολύ δραστήριος, είχε πολλές σκοτούρες στο μυαλό του και πάντα προβληματιζόταν τι θα γίνουν τα κωφά παιδιά της Σχολής όταν μεγαλώσουν (...). Θυμάμαι έντονα τον κ. Μάρκου που παρακολουθούσε τακτικά τους Κωφούς να ασχολούνται με το ποδόσφαιρο και το βόλεϊ-μπολ και κατά βάθος ήθελε να αποδείξει στον κόσμο ότι δεν είναι «καθυστερημένα άτομα», όπως πολλοί πίστευαν, αλλά άτομα που δεν διαφέρουν από τους υπόλοιπους. Φρόντιζε να περνούμε καλά, αλλά δεν δίσταζε να μας τιμωρεί για να μας παραδειγματίζει, όπως π.χ. όταν πατούσαμε πάνω στο γρασίδι. Επίσης, μας έβαζε να διαβάζουμε μέρα-νύχτα, για να μάθουμε να μιλούμε καθαρά και σωστά και να γράφουμε σωστές προτάσεις. Θυμάμαι που διάβαζα πολλά και διάφορα μυθιστορήματα, όπως π.χ. τον Μπεν-Χουρ, τους Άθλιους, κ.λπ.». **Παναγιώτα Ν. Πρίφτη**

«Ο κ. Μάρκου, ο Άξιος Πατέρας μου, με βοήθησε πολύ... που πήγα στο σχολείο, δεν θα τον ξεχάσω ποτέ». **Νίτσα Φωκά**

«Θέλω να συγχαρώ τον κ. Μάρκου που όλοι τον αισθάνονται σαν πατέρα τους, γιατί έχει ιδρύσει το πρώτο σχολείο Κωφών στην Κύπρο και όλοι έζησαν κοντά του στη Σχολή. Παρακολουθούσε τα προβλήματα των Κωφών στον κοινωνικό και αθλητικό τομέα. Πάνω από όλα, μας έδωσε μόρφωση και οι κωφοί αισθάνονται όλοι ότι είναι όμοιοι με τους ακούοντες και παντρεύονταν χωρίς προβλήματα». **Τάσος Αναστασίου**

δ. Πώς μαθαίναμε

«Τα πρώτα μαθήματα που κάναμε στη Σχολή ήταν να μάθουμε να μιλούμε και να διαβάζουμε το στόμα αυτών που μας μιλούν. Ύστερα σιγά-σιγά μπήκαμε στη γραφή και το διάβασμα (...). Έμαθα να γράφω, να μιλώ και από τον κόσμο της σιωπής να μπαίνω σε καινούργιο, πιο κατανοητό κόσμο». **Άντρος Κωνσταντίνου**

«(...) Μέσα στην τάξη όλα τα παιδιά κρατούσαμε ένα φουσκωμένο μπαλόνι. Βγάζαμε φωνή και νιώθαμε τις δονήσεις. Διαβάζαμε τα χείλη της δασκάλας και μιμούμασταν μπροστά στον καθρέφτη». **Λοΐζος Παναγή**

«Ο κ. Μάρκου και η κ. Πέρσα μου έκαναν μαθήματα, πώς να μιλώ με το στόμα μου σ..σ..σ., τ..τ..τ., α..α..α., ο..ο..ο.». **Νίτσα Φωκά**

«Θυμάμαι που έκανα μάθημα. Στην τάξη μου ήμασταν οκτώ παιδιά. Κατάλαβα ότι ο δάσκαλός μου ήθελε να με βοηθήσει. Όλα τα παιδιά δεν άκουαν και δε μιλούσαν. Ο δάσκαλος μας μιλούσε σιγά και μας έδειξε πολλά πράγματα και φωτογραφίες. Εμείς βλέπαμε. Ξαφνικά εγώ κατάλαβα. Τώρα ο δάσκαλος είπε «μολύβι», τώρα είπε «ψάρι», τώρα είπε «Μαρούλα»... Εγώ χάρηκα πολύ που κατάλαβα τις λέξεις. Ύστερα, ο δάσκαλος και η δασκάλα μας έμαθαν να μιλούμε. Μια μέρα όλα τα παιδιά μιλήσαμε και είπαμε «πατάτα», «θάλασσα», «παπούτσια». Όλοι χαρήκαμε πάρα πολύ. Θυμάμαι που πήγαμε εκδρομή και τραγουδούσαμε τις λέξεις που ξέραμε. Εγώ είπα μέσα μου

«Πρέπει να μάθω να μιλώ και να διαβάζω». Πριν κοιμηθώ έλεγα πολλές φορές το μάθημά μου. Έτσι σιγά-σιγά έμαθα πολλές λέξεις και προτάσεις. Χάρηκα πολύ που έγραφα γράμμα στον μπαμπά μου. Ο μπαμπάς μου και η μαμά μου ήρθαν να με δουν και κλάψαμε όλοι». **Μαρούλα Ξ. Παύλου**

ε. Η ζωή μας στη Σχολή

«Όταν φθάσαμε, αντίκρισα ένα μεγάλο σχολείο με πολλά μικρά και μεγάλα παιδιά. Δεν ήξερα γιατί ήμουν εκεί. Είδα μερικά παιδιά να «μιλούν με τα χέρια» και εγώ έμεινα με ανοικτό το στόμα, γιατί καταλάβαινε ο ένας τον άλλο. Νόμιζα ότι ήμουν το μόνο κωφό παιδί στον κόσμο. Αλλά τώρα καταλάβαινα ότι έχει και άλλους κωφούς σαν κι εμένα. Ανακουφίστηκα! Μπήκα στην τάξη μας και μαθαίναμε να μιλάμε. Αλλά στην αυλή συνεχίζαμε να μιλάμε με τα χέρια». **Βαρνάβας Παπανικολάου**

«Στη Σχολή Κωφών Λευκωσίας πήγα το 1955 σε ηλικία πέντε χρονών. Εκεί ήταν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι κωφοί. Στη Σχολή με πήρε η μητέρα μου την πρώτη φορά. Ο αδελφός μου, ο Σπύρος, που είναι και αυτός κωφός, ήταν ήδη εκεί. Λίγα λεπτά αργότερα ήρθε ο κ. Γ. Μάρκου, ο τότε διευθυντής της Σχολής Κωφών, και με ρώτησε αν θέλω να μάθω γράμματα. Του απάντησα «ναι» με νόημα της κεφαλής μου, αφού ούτε η μητέρα μου, αλλά ούτε και κανένας με δίδαξε πώς να μιλώ. Σιγά-σιγά έμαθα να μιλώ και να συνηθίζομαι, ενώ η μητέρα μου, όταν το αντιλήφθηκε, με κράτησε κάμποση ώρα στην αγκαλιά της. Στη Σχολή δεν υπήρχαν πολλά άτομα απ' ό,τι θυμούμαι. Είχαμε τέσσερις δασκάλους, ένας από τους οποίους ήταν Τουρκοκύπριος». **Παναγιώτα Ν. Πρίφτη**

«Ο κ. Μάρκου ήρθε στο χωριό μου το 1953, όταν ήμουν οκτώ χρονών. Εξέτασε τα αυτιά μου και εγώ δε μιλούσα καθόλου. Ύστερα από ένα μήνα μου ζήτησε να αγοράσω ρούχα και να ετοιμαστώ. Μετά με το λεωφορείο πήγα στη Λευκωσία στη Σχολή Κωφών μαζί με τον μπαμπά μου. Πρώτη φορά έβλεπα κωφά παιδιά στη ζωή μου, έκαναν νοήματα και εγώ δεν καταλάβαινα. Όταν έφυγε ο μπαμπάς μου, έκλαιγα, αλλά μετά συνηθίσα, έκανα φίλους και μου άρεσε πολύ. Μέσα στην τάξη υπήρχαν οκτώ μαθητές και η δασκάλα μας ήταν η κ. Σταυρούλα. Στο σχολείο ήταν ο κ. Μάρκου, ο διευθυντής και ένας Τουρκοκύπριος δάσκαλος». **Λοΐζος Παναγή**

«Ο κ. Μάρκου ήρθε στο χωριό μου, όταν ήμουν έξι χρονών και οι γονείς μου αποφάσισαν να πάω στη Σχολή Κωφών. Εκεί έμεινα δέκα χρόνια. Περάσαμε πολύ ωραία αυτά τα χρόνια, κάναμε μαθήματα, γυμναστική, πηγαίναμε εκδρομή και σινεμά». **Νίτσα Φωκά**

«Το 1956 μεταφερθήκαμε στη Σχολή Κωφών στη Μόρφου, που βρισκόταν κοντά στην Κυβερνητική Έπαυλη. Το κτήριο της Σχολής στη Μόρφου, που κτίστηκε περίπου στα τέλη της δεκαετίας του 1930, ήταν κτισμένο από πελεκητή πέτρα και ήταν αποικιακού ρυθμού. Αποτελείτο από ισόγειο και έναν όροφο και οι περισσότεροι τοίχοι ήταν καλυμμένοι με αναρριχητικά φυτά. Γύρω από τη Σχολή υπήρχε απέραντος κήπος και πίσω υπήρχαν γήπεδα ποδοσφαίρου και βόλεϊ-μπολ». **Παναγιώτα Ν. Πρίφτη**

«Εγώ σε ηλικία οκτώ χρονών πήγα το 1962 στη Σχολή Κωφών στη Μόρφου. Κάθε εβδομάδα από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή κάναμε μαθήματα, λειτουργούσαν οικοτροφεία και εργαστήρια. Το Σάββατο παίζαμε παιχνίδια και κάθε Κυριακή πηγαίναμε στην εκκλησία και μετά συνήθως στο σινεμά. Τα Χριστούγεννα μας έδιναν δώρα, γι' αυτό ήμασταν πολύ χαρούμενοι. Μας αφήναν το Πάσχα και τα Χριστούγεννα για δύο εβδομάδες να πάμε στα χωριά μας». **Χριστάκης Χαρμανής**

«Μερικές φορές τα Σάββατα οι δάσκαλοι έπρεπε να στέλλουν μερικά παιδιά στα κοντινά χωριά. Τα παιδιά δεν ήθελαν να φύγουν, γιατί ήξεραν ότι όταν θα πήγαιναν στα χωριά τους, θα ένοιωθαν μοναξιά. Όλοι φώναζαν και προσπαθούσαν να πείσουν τον διευθυντή να μην τα στείλει!». **Βαρνάβας Παπανικολάου**

«Τις Κυριακές κάποτε πηγαίνα στο σπίτι μου. Προτιμούσα όμως να μένω στη Σχολή με τους συμμαθητές μου. Ένοιωθα πολύ καλά και ευχάριστα μαζί τους. Είχε και ο δικός μας κόσμος, ο κόσμος της σιωπής, τις ομορφιές του». **Άντρος Κωνσταντίνου**

«Τα καλοκαίρια πηγαίναμε σε κατασκήνωση στην Κερύνεια, που βρισκόταν πάνω σε ένα λόφο, λίγο πιο πάνω από τη θάλασσα. Σηκωνόμαστε κάθε πρωί στις έξι, κάναμε γυμναστική και μετά κατευθείαν στη θάλασσα για μπάνιο. Τρώγαμε και μετά κάναμε μάθημα κάτω από τα δέντρα. Τα αγόρια πήγαιναν με τα πόδια μαζί με τους δασκάλους τους στα βουνά του Πενταδακτύλου και κοιμούνταν στο φρούριο του Αγίου Ιλαρίωνα. Εμείς, από κάτω, βλέπαμε μόνο το φως από το φρούριο. Περνούσαμε είκοσι μέρες στην κατασκήνωση. Όταν επιστρέφαμε στα σπίτια μας, ήμασταν όλοι κατάμαυροι από τον ήλιο». **Παναγιώτα Πρίφτη**

«Εγώ και η Ειρήνη μέναμε στο οικοτροφείο, στο ίδιο δωμάτιο για πολλά χρόνια. Τα Σαββατοκύριακα πηγαίναμε σπίτι μας, ενώ κάποτε η Ειρήνη ερχόταν και έμενε μαζί μου στη Λευκωσία. Το καλοκαίρι, το Πάσχα και τα Χριστούγεννα μέναμε με τους γονείς μας. Τη Δευτέρα και την Παρασκευή χρησιμοποιούσαμε το λεωφορείο, για να πάμε στη Σχολή. Τη Δευτέρα που επιστρέφαμε στο σχολείο ήμουν πολύ στενοχωρημένη, σε αντίθεση με την Ειρήνη που ήταν χαρούμενη. Μέχρι το βράδυ έκλαιγα και ήθελα τη μητέρα μου, αλλά την επομένη ήμουν μια χαρά. Την Παρασκευή πετάγαμε από τη χαρά μας, διότι θα πηγαίναμε σπίτι στους γονείς μας. Κάθε πρωί τρώγαμε πρόγευμα, ενώ πριν κάναμε την προσευχή μας, όπως και κάθε μεσημέρι και βράδυ. Τα φαγητά της Σχολής ήταν νοστιμότατα και πάντα ζεστά. Κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα κάναμε γιορτή με θέατρο, τραγούδια και ο κόσμος χειροκροτούσε με

Ο Λέλλος Δημητριάδης, ως Άγιος Βασίλης, μοιράζει δώρα στα παιδιά της Σχολής, 1989

ενθουσιασμό. Ήταν παρόντες φυσικά και οι γονείς μας, οι οποίοι ήταν πολύ περήφανοι για μας. Στο τέλος της γιορτής μας έδινε δώρα ο τότε δήμαρχος, κ. Λέλλος Δημητριάδης, ντυμένος Άγιος Βασίλης. Κάποτε κάναμε στο σχολείο καρναβαλίστικες εκδηλώσεις, ενώ συχνά πηγαίναμε και σε άλλες εκδηλώσεις της Αποκριάς και του Καρναβαλιού ντυμένοι μασκαράδες». **Βασούλα Πρίφτη-Μικέλλη / Ειρήνη Τρύφωνα-Λοΐζου**

Συγμιότυπο από χριστουγεννιάτικη γιορτή στη Σχολή, 1989

στ. Η προσφυγιά

«Εγώ φοίτησα στη Σχολή στον Γερόλακκο από το 1972 μέχρι το 1974. Ξαφνικά έγινε η τουρκική εισβολή στην Κύπρο, στις 20 Ιουλίου το 1974, και δεν ξαναπήγαμε εκεί. Τον Σεπτέμβριο του 1974 η Σχολή Κωφών για λίγους μήνες στεγαζόταν στη Σχολή Τυφλών. Στη συνέχεια πήγαμε στην Ανθούπολη σ' έναν πρόχειρο καταυλισμό με αντίσκηνα μέχρι να ολοκληρωθεί το κτίσιμο της Σχολής. Μέναμε από το 1975 ως το 1976 και είχαμε πολλά προβλήματα. Μετά το 1976 πήγαμε στη Σχολή Κωφών στη Μακεδονίτισσα». **Γιαννάκης Ιωάννου**

Προσφυγική Τάξη, Ανθούπολη, 1975-1976

Προσφυγικός κοιτώνας, Ανθούπολη, 1975-1976

ζ. Αστεία περιστατικά

«Τέλος θα αναφέρω ένα γεγονός που έγινε όταν ήμουν στη Σχολή Κωφών στη Μόρφου. Κάποιος χάρισε έναν σκύλο στη Σχολή και τον ονομάσαμε «Αργό», επειδή περπατούσε αργά και ήταν φύλακας των Κωφών. Όλη μέρα έπαιζε με τους Κωφούς και εμείς τον αγαπούσαμε. Μια μέρα, όμως, πολλοί αδέσποτοι σκύλοι επιτέθηκαν στον Αργό και τον δάγκωσαν τόσο πολύ που ψόφησε το απόγευμα της ίδιας μέρας. Όλοι εμείς λυπηθήκαμε πάρα πολύ και ανοίξαμε στη συνέχεια ένα μικρό λάκκο και θάψαμε τον Αργό κλαίγοντας. Ο συμμαθητής μας, Κυριάκος Νικηφόρου, από τα Λύμπια έγραψε πάνω στον κορμό του δέντρου δίπλα από τον τάφο «Ο Αργός ψόφησε στις 9.2.67, 13 ετών». Στη συνέχεια, αποφασίσαμε να βρούμε τους σκύλους που τον δάγκωσαν, για να τους τιμωρήσουμε, κουβαλώντας μαζί μας ξύλινα ραβδιά, δεν καταφέραμε όμως να τους βρούμε».

Παναγιώτα Πρίφτη

«Ήμουν μαθητής στη Σχολή Κωφών στον Γερόλακκο το 1972. Πηγαινοερχόμουν με το αυτοκίνητο του πατέρα μου κάθε μέρα από τη Λευκωσία (περίπου 10') στο ωραίο, μεγάλο σχολείο μας. Μια μέρα ήρθε στο σχολείο μας ένα μεγάλο λεωφορείο, ένας μεγάλος οδοντιατρικός θάλαμος για να εξετάσουν τα παιδιά στη Σχολή Κωφών. Εγώ μόλις το είδα, φοβήθηκα πάρα πολύ γιατί μου έλεγαν οι συμμαθητές μου ότι θα βγάλουν τα δόντια μου. Εγώ τους πίστεψα και σκέφτηκα μια καλή ιδέα. Αποφάσισα να φύγω χωρίς να ειδοποιήσω τη δασκάλα μου, την κ. Ανδρούλα, ούτε τους συμμαθητές μου. Πήρα το δρόμο για το σπίτι μου. Περπάτησα με τα πόδια τον δρόμο Γερόλακκος - Λευκωσία (...). Στο σπίτι μου, θυμάμαι, έκλαιγα πολύ, δεν ήθελα να βγάλω όλα τα δόντια μου. Ξαφνικά τηλεφώνησε ο διευθυντής της Σχολής Κωφών, ο κ. Μάρκου, στη μητέρα μου. Εγώ έτρεξα να κρυφτώ. Σε λίγο ήρθε ο διευθυντής της Σχολής Κωφών μαζί με την κ. Ανδρούλα. Με καθησύχασαν και με πήραν πίσω στη Σχολή Κωφών».

Γιαννάκης Ιωάννου

η. Το «χρωστώ» στους δασκάλους μου

«Η ζωή μου στη Σχολή Κωφών στη Μακεδονίτισσα συνέχισε πολύ καλά, αφού είχα αρκετά καλούς δασκάλους που με βοηθούσαν στα μαθήματά μου. Εγώ, όμως, είχα αναπτύξει μια ιδιαίτερη αγάπη στη ζωγραφική. Αυτό κατάλαβε ο καθηγητής μου της Τέχνης, ο κ. Αριστείδης Αναστασιάδης, ο οποίος και με ώθησε να φοιτήσω για δύο χρόνια στη Σχολή Καλών Τεχνών με δάσκαλο τον κ. Ανδρέα Χαραλάμπους. Εκεί επίσης, καταπιάστηκα και αγάπησα το Τεχνικό Σχέδιο, όπου και διδάχθηκα από τον γνωστό αρχιτέκτονα και καθηγητή κ. Ανδρέα Κωνσταντίνου. Το 1983 αποφοίτησα από τη Σχολή Κωφών (...). Η αγάπη μου για την τέχνη ήταν τόσο μεγάλη που μετά από μερικούς μήνες δουλειάς αποφάσισα να δώσω εξετάσεις στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών για να συνεχίσω αυτό που αγαπούσα πιο πολύ. Εκεί σπούδασα έξι χρόνια και πήρα το πτυχίο μου. Τώρα εργάζομαι στη Σχολή Κωφών και στη Σχολή Τυφλών ως Βοηθός Διευθυντής». Γιάννης Γιαννακίδης

«Θυμόμαστε τη δασκάλα μας, κ. Πέρσα, στη Σχολή Κωφών στη Μακεδονίτισσα, που προσπαθούσε να μας μάθει την πρώτη λέξη με το μπαλόκι και την μπάλα. Η κ. Πέρσα έδινε σημασία σε όλα τα παιδιά ώστε να μάθουν να μιλούν σωστά, σε συνδυασμό με τη Νοηματική Γλώσσα, η οποία υποβοηθά στην επικοινωνία. Εκτός από τη γλώσσα, μάθαμε Δακτυλογραφία, Τεχνικό Σχέδιο, Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, ενώ ασχολούμασταν και με τη Μουσική, τη Γυμναστική και τον Χορό». **Βασούλα Πρίφτη-Μικέλλη / Ειρήνη Τρύφωνα-Λοΐζου**

«(...) Όταν έφθασα στη Σχολή Κωφών, είδα τα παιδιά να παίζουν στην αυλή. Μιλούσαν και ήταν χαρούμενα. Εγώ δεν καταλάβαινα τίποτα. Σιγά-σιγά όμως οι δάσκαλοι με βοήθησαν να μιλώ, να γράφω, να διαβάζω και να καταλαβαίνω». **Χρυσούλα Κατσικίδη**

«Δασκάλα μου ήταν η κ. Σωτηρούλα. Με βοήθησε πάρα πολύ και με ένωσε, όταν οι γονείς μου έφυγαν και εγώ κλαίγοντας πήγα κοντά της. Την ένωθα σαν μάνα και δασκάλα. Αισθανόμουν τη φροντίδα της να με αγγίζει. Ήταν το υποκατάστατο των γονιών μου τις μέρες που έλειπαν από κοντά μου, γιατί έρχονταν κάθε Σαββατοκύριακο και με έβλεπαν». **Άντρος Κωνσταντίνου**

«Όταν ήμουν πέντε χρονών, με έστειλαν στο σχολείο στη Μόρφου. Τις πρώτες μέρες ήμουν πολύ στενοχωρημένη και έκλαιγα συνεχώς. Όμως ένωθα καλύτερα, όταν η δασκάλα μου, η κ. Κυπρούλα, με βοηθούσε, με τάιζε και την ένωθα σαν δεύτερη μητέρα μου. Οι γονείς μου, που αγωνιούσαν πολύ για μένα, ένωθαν καλύτερα. Αν δεν ήταν για την κ. Κυπρούλα δεν θα πήγαινα σχολείο». **Σόφη Κωνσταντίνου**

12. ΦΟΡΕΙΣ

12.1. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ

Ανδρέας Κανάρης

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου

Σχολής Κωφών

Με την ίδρυση της Σχολής Κωφών το 1953 την ευθύνη για τη λειτουργία της ανέλαβε η Διοικούσα Επιτροπή με Πρόεδρο τον εκάστοτε Πρόεδρο του Ροταριανού Ομίλου Λευκωσίας. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο διορίστηκε το 1956 με τριετή θητεία, η οποία ισχύει από τότε για όλα τα Διοικητικά Συμβούλια. Το αξιοσημείωτο είναι ότι, πέραν από τον Πρόεδρο, ο αριθμός των μελών στα Διοικητικά Συμβούλια που ακολούθησαν δεν ήταν σταθερός, αφού ποικίλλουν από 4 έως 8 άτομα.

Οι πρώτοι κανονισμοί για την ομαλή λειτουργία της Σχολής Κωφών εγκρίθηκαν το 1971. Με τους κανονισμούς αυτούς θεσμοθετείται και η λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με αυτούς, το Συμβούλιο της Σχολής αποτελείται από έναν Πρόεδρο και τουλάχιστον έξι μέλη που διορίζονται από τον Υπουργό, η δε θητεία του δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Χρέη Γραμματέως, ο οποίος θα τηρεί και τα πρακτικά των συνεδριάσεων, εκτελεί λειτουργός από τη Δημόσια Υπηρεσία, που ορίζεται επίσης από τον Υπουργό. Οι συνεδρίες γίνονται ανά διμηνία. Πέρα από τα διαδικαστικά της σύγκλησης των συνεδριάσεων, καθορίζονται και οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου, που ήταν οι ακόλουθες: Υποβολή του προϋπολογισμού της Σχολής προς τον Υπουργό, βάσει εισηγήσεων του Διευθυντή, καθώς και η χρησιμοποίηση του σχολικού κτηρίου εκτός των ωρών εργασίας. Γενική αρμοδιότητα για εποπτεία της λειτουργίας της Σχολής και μέριμνα για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για βελτίωση των συνθηκών φοίτησης, ευημερίας και αποκατάστασης των κωφών παιδιών, με την παροχή ιατρικής φροντίδας, καθώς και εξεύρεση πόρων για επίτευξη των πιο πάνω σκοπών. Το Συμβούλιο μπορεί να υποβάλλει προς τον Υπουργό εισηγήσεις για επίλυση των προβλημάτων που μπορεί να αντιμετωπίζει η Σχολή.

Οι κανονισμοί αυτοί ισχύουν μέχρι την ψήφιση του **«περί Ειδικής Εκπαιδύσεως Νόμου του 1979 (47/1979)»**, ο οποίος αναφέρει μεταξύ άλλων:

- (1) Παρ' εκάστη σχολή ειδικής εκπαίδευσης, δημοσία ή ιδιωτική, διορίζεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου πενταμελές Διοικητικόν Συμβούλιον συγκείμενον εξ ενός Προέδρου και ετέρων τεσσάρων μελών.

- (2) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τοπικοί παράγοντες έχοντες εγνωσμένον ενδιαφέρον διά την ειδικήν εκπαίδευσιν, εξ ων ο εις να είναι κατά προτίμησιν γονεύς παιδιού έχοντος ανάγκην ειδικής εκπαιδεύσεως.
- (3) Η θητεία του Προέδρου και των ετέρων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής.
- (4) Ο Διευθυντής της σχολής δύναται όπως παρίσταται εις τας συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, πλην των περιπτώσεων καθ' ας το Διοικητικόν Συμβούλιον ήθελεν ητιολογημένως αποφασίσει άλλως, λαμβάνει μέρος εις τας διεξαγομένας συζητήσεις και εκφράζει την γνώμην αυτού, αλλ' άνευ δικαιώματος ψήφου.
- (5) Το Διοικητικόν Συμβούλιον ασκεί εποπτείαν επί της λειτουργίας της σχολής, μεριμνά διά την εξασφάλισιν των προϋποθέσεων προς βελτίωσιν των συνθηκών φοιτήσεως, ευημερίας και αποκαταστάσεως των μαθητών και ασκεί πάσαν άλλην εξουσίαν και εκτελεί παν έτερον καθήκον το οποίον ανατίθεται εις αυτό δυνάμει των διατάξεων του παρόντος ή οιουδήποτε ετέρου Νόμου ή οιοωνδήποτε επί τη βάσει τούτων εκδοθέντων Κανονισμών.

Μετά την ψήφισιν του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσιν Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου του 1999 και μέχρι τις 30 Ιουνίου 2004, το Δ.Σ. της Σχολής ήταν ταυτόχρονα και το Δ.Σ του Ταμείου Ευημερίας. Μετά την ημερομηνία αυτή τα δύο σώματα διαχωρίζονται και το καθένα έχει τους δικούς του διακριτούς ρόλους.

Από τότε, το Δ.Σ. της Σχολής συνέρχεται σε τακτικές συνεδρίες κάθε δύο μήνες και επιλαμβάνεται θεμάτων των αρμοδιοτήτων του, δηλαδή της εκπαίδευσιν και της κοινωνικής ένταξιν ενήλικων κωφών, καθώς και τις υπηρεσίες και τα μέσα που είναι αναγκαία γι' αυτούς. Συνεργάζεται αρμονικά και εποικοδομητικά τόσο με τη Σχολή Κωφών όσο και με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής και με την Ομοσπονδία Κωφών.

Το καθιερωμένο κόψιμο της βασιλόπιτας. Διακρίνονται η Διευθύντρια της Σχολής Κωφών, Χρύσω Στυλιανού, η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, Έλση Χριστόφια, και ο Πρόεδρος του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής, Λέλλος Δημητριάδη.

Η συνεργασία του Συμβουλίου με τη Διεύθυνση της Σχολής απέδωσε πολλά. Μεταξύ αυτών είναι η αναγνώριση των απολυτηρίων της Σχολής Κωφών ως ισοτίμων με τα απολυτήρια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (2005), το Καθολικό Πρόγραμμα Ανίχνευσης Νεογνών (2005), την ψήφιση του «Περί Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμου» (2006 και τροποποίησή του το 2008), την εφαρμογή του «Περί Προσλήψεως Ατόμων με Αναπηρίες στον ευρύτερο δημόσιο τομέα Νόμο» (2009) και την αναβίωση του Ομίλου Φίλων Κωφών (2010).

Παράλληλα με τα πιο πάνω, το Συμβούλιο συνεργάζεται στενά με τη Διεύθυνση, στην προσπάθεια για αναδόμηση της Σχολής και τη μετεξέλιξή της σε κέντρο εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής στήριξης ατόμων με προβλήματα ακοής.

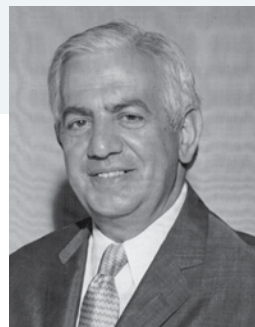
Για την επίτευξη αυτού του μεγαλεπήβολου στόχου το Συμβούλιο συναντήθηκε με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού και κατάφερε ώστε το 2009 να κληθούν από το Υπουργείο του εμπειρογνώμονες από χώρες τις Ευρώπης, να μελετήσουν το θέμα και να κάνουν τις εισηγήσεις τους. Το Συμβούλιο συναντήθηκε με τους εμπειρογνώμονες και εξέθεσε της απόψεις του για το θέμα της αναδόμησης της Σχολής.

Το Συμβούλιο συνεργάστηκε με τη Σχολή και μέσα από συγκροτημένες ενέργειες πέτυχαν τη δημιουργία Βρεφοπαιδοκομικού Σταθμού στη Σχολή Κωφών. Παράλληλα, μετά από επαφές με τον Υπουργό Υγείας και υπηρεσιακούς παράγοντες, επιλύθηκε και το θέμα της επίσκεψης ενήλικα κωφού σε Κλινικό Ψυχολόγο, με τον καθορισμό συμφωνημένης και συγκεκριμένης διαδικασίας.

Το σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο διορίστηκε τον Αύγουστο του 2011 με θητεία μέχρι τον Αύγουστο του 2014 και με πρόεδρο την κ. Έλση Χριστόφια και μέλη την Αγγέλα Πουμπουρή, τον Τάσο Αναστασίου (Πρόεδρο Ομοσπονδίας Κωφών), τον Μάριο Τεμπριώτη (Γονιό) και τον Αντρέα Κανάρη.

A. F. Bates (1956-1959)

Ζήνων Σεβέρης (1959-1971)

**Λέλλος Δημητριάδης
(1971-2004)**

**Έλση Χριστόφια
(2005-σήμερα)**

12.2. ΤΑΜΕΙΟ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΠΑΙΔΩΝ (ΤΕΣΚΠ)

Χρύσω Στυλιανού

Διευθύντρια Σχολής Κωφών
Γραμματέας ΤΕΣΚΠ

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της Σχολής Κωφών με πρόεδρο τον κ. Λέλλο Δημητριάδη ίδρυσε το 1972 την Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης Δι' Εγγυήσεως με την επωνυμία «Ταμείο Ευημερίας Σχολής Κωφών Παίδων» (ΤΕΣΚΠ).

Ο κύριος σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε το ΤΕΣΚΠ ήταν «να προαγάγει, να συνδράμει ή ενθαρρύνει την ευημερία, την εκπαίδευση, την εργοδότηση και αποκατάσταση των κωφών».

Στην αρχή της ίδρυσής της, η Εταιρεία δέκτηκε πολλές εισφορές από το εσωτερικό και το εξωτερικό, ώστε κατάφερε να είναι ιδιοκτήτρια τριών ακινήτων: του πρώην Οικοτροφείου της Σχολής, του Οικήματος, στο οποίο στεγάζονται τα Σωματεία των Κωφών Λ/σίας στη Μακεδονίτισσα και του οικήματος στο οποίο στεγάζεται το Σωματείο Κωφών στη Λεμεσό.

Τα έσοδα που έχει σήμερα προέρχονται κυρίως από ενοικίαση μέρους των κτηρίων του, ενώ οι χορηγίες, δυστυχώς, έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο.

Οι τομείς δραστηριότητας του Ταμείου εξυπηρετούν τους στόχους ίδρυσής του:

- Στηρίζει κάθε πτυχή της κοινωνικής ευημερίας και επαγγελματικής αποκατάστασης και της εκπαίδευσης των ενήλικων κωφών.
- Είναι αρωγός στις ανάγκες και στα προγράμματα των Σωματείων Κωφών, της Συνεργατικής Εταιρείας Κωφών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής και του Βρεφοπαιδοκομικού Τμήματος της Σχολής Κωφών.
- Συμπληρώνει τον προϋπολογισμό λειτουργίας της Σχολής Κωφών εκεί όπου δεν μπορεί να τον καλύψει ο κρατικός προϋπολογισμός.
- Οργανώνει εκδηλώσεις, δραστηριότητες για ενθάρρυνση / επιβράβευση των προσπαθειών των κωφών μαθητών/φοιτητών (Τελετή Βράβευσης Ατόμων με Απώλεια Ακοής που διακρίθηκαν στην Εκπαίδευση, στις Τέχνες και τον Αθλητισμό) ή εκδήλωση ψυχαγωγίας όπως κόψιμο Βασιλόπιττας και χριστουγεννιάτικα δώρα στα παιδιά της Σχολής Κωφών.
- Παρέχει την «Υποτροφία Γεώργιου Μάρκου», ιδρυτή της Σχολής Κωφών, για κωφούς φοιτητές.
- Εξασφαλίζει άλλες υποτροφίες για περαιτέρω εξειδίκευση εκπαιδευτικών για τις ανάγκες των κωφών παιδιών.

Ο Πρόεδρος του Ταμείου Ευημερίας Σχολής Κωφών Παιδων, Λέλλος Δημητριάδης, παραδίνει βραβεία στους άριστους

Ο κ. Γ. Μάρκου επιδίδει την υποτροφία «Γ. Μάρκου» που καθιερώθηκε από το Ταμείο Ευημερίας της Σχολής Κωφών Παιδων σε κωφούς φοιτητές των Ανώτερων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

12.3. ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ (ΟΦΚ)

Χρυσάνθη Δημητρίου – Σταύρου,

Βοηθός Διευθύντρια Σχολής Κωφών,

Συντονίστρια του Προγράμματος Ένταξης παιδιών

με απώλεια ακοής στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση

Μέλος ΟΦΚ

Ο Όμιλος Φίλων των Κωφών (ΟΦΚ) είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός, φιλανθρωπικός οργανισμός, ο οποίος έχει ως κύριο στόχο την προσφορά κάθε δυνατής βοήθειας προς τους κωφούς.

Ο ΟΦΚ ιδρύθηκε το 1980 στη Λευκωσία με Επαρχιακά Τμήματα στη Λάρνακα και στη Λεμεσό. Μεγαλούργησε για μια δεκαετία προσφέροντας βοήθεια στους Κωφούς της Κύπρου. Συμμετείχε σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες της Σχολής Κωφών και ενίσχυε με διάφορους τρόπους το έργο της. Μέλη του Ομίλου προσέφεραν εθελοντική εργασία, όπως διδασκαλία αγγλικής γλώσσας, θεάτρου – παντομίμας, προσκοπισμό – οδηγισμό κ.ά.

Γύρω στο 1990 σημειώθηκαν κοσμογονικές αλλαγές στην εκπαίδευση των Κωφών. Τα κωφά παιδιά εκπαιδεύονται πια στα σχολεία της γειτονιάς τους και η Σχολή Κωφών μετέφερε το περισσότερο έργο της εκτός των εγκαταστάσεών της. Ο ΟΦΚ αδρανοποιήθηκε για μια εικοσαετία. Τον Μάιο του 2010, με πρωτοβουλία της Σχολής Κωφών και αρκετών εθελοντών, απέκτησε πάλι σάρκα και οστά.

Ο γενικός σκοπός του Ομίλου είναι η προαγωγή της εκπαίδευσης και της ευημερίας των κωφών γενικά, περιλαμβανομένης και της κοινωνικής προσαρμογής και επαγγελματικής αποκατάστασής τους. Μερικοί από τους στόχους του είναι:

- Η μέριμνα γενικά σε κάθε πτυχή της κοινωνικής ευημερίας, της επαγγελματικής αποκατάστασης και της εκπαίδευσης των κωφών
- Η μέριμνα για ενήλικες και γέροντες κωφούς
- Η προαγωγή μέτρων για εξάλειψη της προκατάληψης και συμπαράσταση της κοινωνίας προς τους κωφούς
- Η ενθάρρυνση ατόμων και ομάδων ή οργανώσεων για συνεργασία ή προσφορά εθελοντικής υπηρεσίας ή άλλου είδους βοήθειας προς τους κωφούς γενικά.

Δραστηριότητες – Εθελοντικές Υπηρεσίες

Το έργο του ΟΦΚ στα τρία χρόνια της λειτουργίας του ήταν πολύπλευρο:

Εθελοντική εργασία στο Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα της Σχολής Κωφών

Άτομα με εξειδίκευση στη μουσική και τη χοροθεραπεία προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους στα κωφά και ακούοντα παιδιά του Τμήματος.

Εθελοντική εργασία σε ακούοντα παιδιά κωφών γονέων

Μια ομάδα ακουόντων παιδιών, τα οποία προέρχονται από κωφούς γονείς και χρήζουν ιδιαίτερης στήριξης, δέχεται πολλή αγάπη και φροντίδα από εθελόντριες του ΟΦΚ. Νεαρές φοιτήτριες, με υπομονή και μεγάλη θέληση, επισκέπτονται αυτές τις οικογένειες και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ποικιλοτρόπως. Οι ίδιες αναλαμβάνουν να διαβάσουν με προφορικό λόγο παραμύθια, που η μητέρα τους αδυνατεί να τους διαβάσει με φωνή, καθώς αυτή τους διαβάζει στη δική της μητρική γλώσσα, τη Νοηματική. Άλλες φορές, τα βοηθούν με την κατοίκον εργασία τους, τα συνοδεύουν μαζί με τη μητέρα στον γιατρό, όπου με υπομονή επεξηγούν στη μητέρα αυτά που εισηγείται ο γιατρός.

Επιμορφωτικά, ενημερωτικά σεμινάρια προς τα κωφά άτομα

Μεγάλη επιτυχία είχαν τα σεμινάρια που διοργάνωσε ο ΟΦΚ προς τα κωφά άτομα με θέμα:

- I. «Ψηφιακή τηλεόραση»
- II. «Καρκίνος του μαστού», με παρουσιάστρια την κ. Στέλλα Κυριακίδου
- III. «Μαθήματα αυτοάμυνας» με τον Διπλωματούχο Εκπαιδευτή του Krav Maga, κ. Ιωάννη Πετράκη και τους μαθητές του, οι οποίοι εργάζονται στην Κ.Ρ.Μ.Γ.
- IV. «Μαθήματα Πρώτων Βοηθειών».

Άλλα σεμινάρια

- I. Ημερίδα με θέμα: «Βαρηκοΐα στην Τρίτη Ηλικία: ένα σύγχρονο κοινωνικό και ιατρικό πρόβλημα». Η Ημερίδα πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Ωτορινολαρυγγολογική Εταιρεία και τον Σύλλογο Εγγεγραμμένων Λογοπαθολόγων Κύπρου.
- II. Επιστημονικό σεμινάριο με θέμα: «Σύγχρονες μέθοδοι και προσεγγίσεις στη αποκατάσταση και εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής». Το σεμινάριο διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Ωτορινολαρυγγολογική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας και τη Σχολή Κωφών.

Καθιέρωση Βραβείου για κωφό απόφοιτο

Ο ΟΦΚ καθιέρωσε ένα βραβείο σε κωφό ή βαρήκοο απόφοιτο με την υψηλότερη βαθμολογία πρόσβασης σε Ανώτερο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι στο *The Mall Of Cyprus*

Αποκορύφωμα των εκδηλώσεων του ΟΦΚ είναι το Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι που πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών στο *The Mall of Cyprus*. Το παζαράκι στοχεύει όχι μόνο στην οικονομική ενίσχυση του Ομίλου, αλλά και στην ευαισθητοποίηση του απλού ανθρώπου για τις δυνατότητες και τα επιτεύγματα των ατόμων με απώλεια ακοής. Μέσα απ' αυτή την εκδήλωση δραστηριοποιούνται και τα ίδια τα άτομα με απώλεια ακοής δίνοντας μαθήματα εθελοντισμού και αλληλεγγύης.

Κατασκήνωση για κωφούς και βαρήκοους νέους

Με την ευγενή χορηγία και την εμπλοκή του Μακαριότατου Αρχιεπισκόπου Κύπρου, κ.κ. Χρυσοστόμου, πραγματοποιείται Καλοκαιρινή Κατασκήνωση σε ξενοδοχείο, για κωφούς και βαρήκοους μαθητές που φοιτούν σε πλαίσια ένταξης στη Μέση Εκπαίδευση και στα Πανεπιστήμια. Κατά την παραμονή των παιδιών στο ξενοδοχείο διοργανώνεται από τη Σχολή Κωφών Σεμινάριο. Στόχος του σεμιναρίου είναι η αλληλογνωριμία των παιδιών και η συναισθηματική ενδυνάμωσή τους. Τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να ζήσουν τρεις μέρες μαζί, να μοιραστούν τις εμπειρίες τους, να συζητήσουν τις προκλήσεις της καθημερινότητάς τους, αλλά και να αποκτήσουν δεξιότητες χειρισμού των συναισθημάτων που βιώνουν λόγω της απώλειας ακοής.

Εργαστήρι θεατρικού παιχνιδιού για μικρά βαρήκοα και ακούοντα παιδιά της ένταξης

Ο ΟΦΚ σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών διοργανώνει κάθε Σάββατο Εβδομαδιαίο Εργαστήρι Θεατρικού παιχνιδιού και Χορού. Βαρήκοα και ακούοντα παιδιά εκπαιδεύονται και αλληλεπιδρούν, πράγμα που τα βοηθά στην κοινωνική, συναισθηματική και γενικά στην ολόπλευρη ανάπτυξή τους.

Έτος Ίδρυσης: 1980

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Τ.Κ. 24738, 1303 Λευκωσία

Τηλ: (+357)22305422, 22305425

Φαξ: (+357) 22305423

Εθελοντές προσφέρουν κατοίκων βοήθεια σε ακούντα παιδιά κωφών γονέων

Εθελοντικό μάθημα Μουσικής στο Βρεφοπαιδοκομικό Τμήμα της Σχολής Κωφών

Στιγμιότυπο από το καθιερωμένο φιλανθρωπικό παζαράκι που οργανώνει ο Όμιλος το πρώτο Σαββατοκύριακο του Δεκέμβρη στο «The Mall of Cyprus»

Ο Πρόεδρος του ΟΦΚ δίνει το βραβείο που Καθιέρωσε ο Όμιλος στον απόφοιτο με τον ψηλότερο βαθμό προσβασιμότητας

Κατασκήνωση στην Πάφο, Καλοκαίρι 2012

12.4. ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΩΦΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ

Ο Όμιλος Φίλων Κωφών Λεμεσού ιδρύθηκε το 1981. Ανεπίσημα, όμως, είχε αρχίσει από το 1977 να συμπαραστέκεται και να βοηθά τους κωφούς της επαρχίας μας με πρόεδρο μέχρι σήμερα την κ. Ινώ Χατζηπαύλου.

Σκοποί του Ομίλου είναι:

1. Η εκπαίδευση, η επαγγελματική αποκατάσταση και η ευημερία των κωφών.
2. Η προάσπιση των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των κωφών και η διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.
3. Η παροχή οικονομικής και άλλης βοήθειας στους κωφούς και η ενημέρωση και στήριξη των οικογενειών τους.
4. Η εξάλειψη κάθε μορφής προκατάληψης που υπάρχει στην κοινωνία μας για τους κωφούς και η μεταχείρισή τους ως ισότιμων μελών της κοινωνίας μας.

Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα ο Όμιλός μας:

1. Δημιούργησε, με τη συνεργασία των Λάιονς, Μονάδα Βαρηκόων, (καλύπτοντας όλα τα έξοδα ανέγερσης και εξοπλισμού), η οποία λειτουργεί από το 1990 στον χώρο του βου Δημοτικού Σχολείου.
2. Ενοίκιασε χώρο σε κεντρικό σημείο της πόλης, κάλυπτε για περισσότερο από δύο χρόνια το ενοίκιο και τον εξόπλισε δημιουργώντας έτσι το πρώτο εντευκτήριο-Λέσχη Κωφών. Σήμερα, η Λέσχη Κωφών στεγάζεται σε οίκημα που αγόρασε το Ταμείο Ευημερίας Σχολής Κωφών Παιδών.
3. Αγόρασε αριθμό Ακουστικών FM για άπορους κωφούς.
4. Προσέφερε υποτροφίες σε κωφούς και σε μέλη οικογενειών κωφών.
5. Συνεισέφερε χρηματικό ποσό για αγορά στολών για το χορευτικό συγκρότημα των κωφών.
6. Στήριξε οικονομικά νεαρά ζευγάρια κωφών.
7. Κάλυψε έξοδα για μετάβαση κωφών στο εξωτερικό για θεραπεία.
8. Κάλυψε έξοδα για μετάβαση κωφών σε συνέδρια.
9. Βρήκε δουλειά σε αρκετούς άνεργους κωφούς.

Για την εξασφάλιση οικονομικών πόρων ο Όμιλος διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, όπως απογευματινά τσάγια, δείπνα, κ.λπ.

Για όσους ενδιαφέρονται να εγγραφούν μέλη στον Όμιλο Φίλων των Κωφών η ετήσια συνδρομή είναι €5.

Η διεύθυνση του Ομίλου είναι Τ.Θ. 50261, 3602 Λεμεσός. Οι αιτήσεις να απευθύνονται στην Πρόεδρο, κ. Ινώ Χατζηπαύλου.

12.5. ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΩΦΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ-ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μαρούλα Γεωργιάδου

Αντιπρόεδρος του Ομίλου Φίλων Κωφών

Ο Όμιλος Φίλων Κωφών Λάρνακας-Αμμοχώστου ιδρύθηκε τον Γενάρη του 1981, με σκοπό τη βοήθεια σε άτομα οποιασδήποτε ηλικίας που έχουν πρόβλημα ακοής. Ιδιαίτερα, βοηθούνται παιδιά που φοιτούν στην Ειδική Μονάδα Βαρηκόων προσχολικής ηλικίας. Η Μονάδα αυτή έχει ιδρυθεί από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το 1989 και σε αυτή φοιτούν παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας που χρειάζονται ειδική διδασκαλία, για να μπορέσουν σταδιακά να ενταχθούν στα Δημοτικά Σχολεία και αργότερα στα Γυμνάσια και στα Λύκεια.

Τα παιδιά αυτά σήμερα στεγάζονται σε κτήριο που κτίστηκε ειδικά γι' αυτό τον σκοπό, στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Γεωργίου και δίπλα από το Νηπιαγωγείο. Το κτήριο αυτό κτίστηκε με έξοδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Όμιλος Φίλων Κωφών Λάρνακας-Αμμοχώστου συνεισέφερε το ποσό των €5000 για αποπεράτωση του κτηρίου. Στη συνέχεια εξόπλισε τις αίθουσες με έπιπλα, χαλιά, κουρτίνες, βιβλιοθήκη, παιχνίδια διδασκαλίας, τηλεόραση και ηλεκτρονικό υπολογιστή. Συνεχίζει μάλιστα να εξοπλίζει και να καλύπτει ανάγκες της Μονάδας, αλλά και των παιδιών. Να αναφέρουμε ότι ενισχύει εκδρομές των παιδιών στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Επίσης, ο Όμιλος Φίλων Κωφών Λάρνακας-Αμμοχώστου έχει βοηθήσει οικονομικά παιδιά και ενήλικες, για να αγοράσουν ακουστικά ή να μεταβούν στο εξωτερικό για θεραπεία.

Σκοπός του Ομίλου είναι να συνεχίσει να εργάζεται με όλες του τις δυνάμεις για να μπορέσει να συμπληρώσει τις ελλείψεις που τυχόν υπάρχουν και να μπορεί να ανταποκρίνεται στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες σε εποπτικά μέσα, για να είναι δυνατή η διδασκαλία σύμφωνα με τα πρότυπα των Ειδικών Μονάδων που λειτουργούν στο εξωτερικό.

Η επιτυχία στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Ομίλου οφείλεται στην προσφορά των υπηρεσιών του 17μελούς Συμβουλίου.

12.6. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής ιδρύθηκε το 1987 με την επωνυμία «Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Κωφών». Έχει ως μέλη του γονείς, συγγενείς εξ αίματος και κηδεμόνες παιδιών με απώλεια ακοής, οι οποίοι εργάζονται εθελοντικά για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών του Συνδέσμου.

Σκοπός του Συνδέσμου είναι να προσφέρει στα παιδιά με προβλήματα ακοής ίσες ευκαιρίες ένταξης στη μόρφωση, στην εργασία και στην κοινωνία. Επιπλέον, αναπτύσσει δραστηριότητες που σχετίζονται με την έρευνα, την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικά με τα προβλήματα απώλειας ακοής, την εκπαίδευση και την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών, την ευημερία και την κοινωνικοποίησή τους.

Με διάφορες κατά καιρούς εκδηλώσεις διαφωτίζει το κοινό και συντονίζει δραστηριότητες για την επίλυση προβλημάτων. Διατυπώνει, ακόμα, και υποβάλλει αιτήματα που σχετίζονται με τα παιδιά με απώλεια ακοής προς τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες (Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ.λπ.) και τις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, για θέματα κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής που τα αφορούν.

Παράλληλα, προσπαθεί με καλή διάθεση να αναπτύξει σχέσεις καλής συνεργασίας και στήριξης όλων των φορέων και προσώπων, που δραστηριοποιούνται στα θέματα που αφορούν τα παιδιά με απώλεια ακοής, όπως το Ακουσολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου, τη Σχολή Κωφών κ.ά.

Άξια αναφοράς είναι η στήριξη που παρέχεται από το Σύνδεσμο σε όλους τους γονείς και τα παιδιά με απώλεια ακοής, από τη στιγμή της διάγνωσης της απώλειας. Αυτή συνίσταται σε προσωπική συμπαράσταση και λεπτομερή επεξήγηση για όλα τα αναφερόμενα ζητήματα, καθοδήγηση και ενημέρωση για τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τα δικαιώματα και ωφελήματα των παιδιών.

Στα 26 χρόνια της ύπαρξής του, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής -παρά τις αντιξοότητες που συνάντησε- δραστηριοποιήθηκε έντονα προκειμένου να προωθήσει τους σκοπούς του.

Μια από τις πρώτες και πολύ σημαντικές κατακτήσεις του Συνδέσμου, μετά από έντονες και αγωνιώδεις προσπάθειες, ήταν η ένταξη των παιδιών με απώλεια ακοής στα δημόσια σχολεία της περιοχής τους, όπου ως σήμερα συνεχίζουν να φοιτούν με τη βοήθεια ενός εξατομικευμένου προγράμματος, το οποίο προσαρμόζεται στις ανάγκες του κάθε παιδιού.

Το 1990 σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού κλήθηκε στην Κύπρο ο Καθηγητής στην εκπαίδευση δασκάλων Κωφών στο Πανεπιστήμιο του Manchester, Δρ Α. Μαρκίδης, για αξιολόγηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα παιδιά με απώλεια ακοής. Πολλές από τις προτάσεις της έκθεσής του έχουν υλοποιηθεί.

Το 1998, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, ο Σύνδεσμος οργάνωσε την κάθοδο στην Κύπρο ομάδας Ωτορινολαρυγγολόγων, Ακουσολόγων, Λογοπαθολόγων και Τεχνικών από το Νοσοκομείο Παιδών «Αγία Σοφία» των Αθηνών για την αξιολόγηση της ακοής, έλεγχο της γλωσσικής ικανότητας και έλεγχο των ακουστικών συσκευών σε πέραν των 160 παιδιών από όλη την Κύπρο. Τα συμπεράσματα των ειδικών καταγράφηκαν και στάλθηκαν σε όλους τους γονείς.

Καθοριστικός και πρωταγωνιστικός υπήρξε ο ρόλος του Συνδέσμου στην τελική διαμόρφωση και ψήφιση του Νόμου «Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης των Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες» του 1999. Σημειώνεται πως με διάφορα υπομνήματά του προς το Υπουργείο Παιδείας και προς Βουλευτές έχει εκφράσει τις θέσεις και απόψεις του για βελτίωση της εν ισχύ νομοθεσίας. Επιτεύχθηκε η θεσμοθέτηση της παροχής ακουστικών βαρηκοΐας σε παιδιά με απώλεια ακοής και η αύξηση της σχετικής χορηγίας.

Τα κοχλιακά εμφυτεύματα άρχισαν να εμφυτεύονται σε παιδιά από την Κύπρο κατά τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Με σκληρούς αγώνες των Μελών του Συνδέσμου, θεσμοθετήθηκε αρχικά η εμφύτευση όλων των παιδιών με κώφωση στο εξωτερικό με κάλυψη από το Υπουργείο Υγείας. Σήμερα, οι εμφυτεύσεις γίνονται με επιτυχία στο Ακουσολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Υπολογίζεται ότι στην Κύπρο πέραν των 60 παιδιών φέρουν κοχλιακό εμφύτευμα. Με τα κοχλιακά εμφυτεύματα στα παιδιά, που δεν μπορούν να βοηθηθούν με ακουστικά βαρηκοΐας, παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης ακοής και ομιλίας με όλα τα θετικά συνεπακόλουθα.

Ο Σύνδεσμος εργάστηκε μεθοδικά για την κατάρτιση και ψήφιση του Νόμου «Περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στη Δημόσια Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα» του 2009.

Έγιναν και γίνονται επαφές με τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Κύπρου και των άλλων Πανεπιστημίων και Κολεγίων για εξασφάλιση των δικαιωμάτων και παροχή των αναγκαίων υπηρεσιών σε φοιτητές με απώλεια ακοής.

Το 2010 διευθετήθηκε η κάθοδος στην Κύπρο της Επίκουρης Καθηγήτριας Λογοπαθολογίας και Αγωγής του Λόγου, Δρος Αρετής Οκκαλίδου, με συνεργάτες της, για την ακουστική και γλωσσική αξιολόγηση όλων των παιδιών με ακουστικά βαρηκοΐας και κοχλιακά εμφυτεύματα. Τα αποτελέσματα και οι προτάσεις της δόθηκαν ξεχωριστά σε όλους τους γονείς που συμμετείχαν.

Το 2009 διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο ειδικό εργαστήριο συζήτησης και στήριξης για νέους γονείς παιδιών με απώλεια ακοής, το οποίο συντόνισε ο Ψυχολόγος κ. Χαράλαμπος Τζιόγκουρος.

Τον Απρίλιο του 2010 με ευρωπαϊκές χορηγίες ο Σύνδεσμος διοργάνωσε «Ημερίδα για την Εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής». Σε αυτήν μίλησαν αξιόλογοι ειδικοί από την Κύπρο και το εξωτερικό. Την ημερίδα παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πολλοί εκπαιδευτικοί και μέλη του Συνδέσμου.

Μετά από έντονες προσπάθειες και συνεχείς συναντήσεις με συναρμόδιους φορείς για δύο χρόνια και με την ολόθυμη στήριξη του Ακουσολογικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου, επιτεύχθηκε το 2012 η αντικατάσταση των πεπαλαιωμένων επεξεργαστών κοχλιακών εμφυτευμάτων όλων των παιδιών, καθώς και δυνατότητα αμφοτερόπλευρης εμφύτευσής τους.

Το 2012 ετοιμάστηκε ειδικό υπόμνημα με θέμα τη μελετώμενη τροποποίηση των κανονισμών για την παροχή δημόσιου βοηθήματος σε άτομα με αναπηρίες. Το υπόμνημα παραδόθηκε σε αρχηγούς κομμάτων ή βουλευτές μετά από συναντήσεις που έγιναν.

Τέλος, μέσα στους άμεσους στόχους του Συνδέσμου είναι τα εξής:

- Διατήρηση και βελτίωση του υπάρχοντος νομικού πλαισίου για την εκπαίδευση των παιδιών με απώλεια ακοής, με τη συνέχιση του συστήματος της ένταξης των παιδιών στα κανονικά σχολεία και παράλληλη στήριξη, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.
- Τοποθέτηση από το Υπουργείο Παιδείας Ειδικών Συνδεδειγμένων Λειτουργιών για παιδιά με απώλεια ακοής σε κάθε επαρχία.
- Αναβάθμιση και στελέχωση της Σχολής Κωφών με βάση και την άρτια πρόταση προς τούτο του τ. Διευθυντή της Σχολής, κ. Γ. Σαββίδη, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί μετά από τις επαφές και με τους εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό που ήρθαν στην Κύπρο μετά από πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για να συνεισφέρουν σε αυτή την προσπάθεια αναβάθμισης και ανάπτυξης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τη Σχολή. Στόχος είναι η Σχολή να μετατραπεί σε ένα σύγχρονο κέντρο παροχής υπηρεσιών σε όλα τα παιδιά και ενήλικες κωφούς, καθώς και ανάπτυξη σύγχρονων προγραμμάτων εκπαίδευσης και διδασκαλίας, επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για θέματα απώλειας ακοής.
- Σημαντικός στόχος είναι και ο συντονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις διάφορες κρατικές υπηρεσίες.

- Δημιουργία κεντρικής τράπεζας ιατρικών πληροφοριών για τα παιδιά με απώλεια ακοής και οργανωμένη μεταεμφυτευτική στήριξη και παρακολούθησή τους από πλήρως εξειδικευμένη ομάδα στο Γενικό Νοσοκομείο.
- Να παρέχεται η δυνατότητα στους γονείς να επιλέγουν τη συσκευή η οποία θα εμφυτευθεί στο παιδί τους.
- Παραχώρηση από το Υπουργείο Παιδείας του συστήματος FM σε όλα τα παιδιά, ώστε τα θετικά οφέλη του πιλοτικού αυτού προγράμματος να γενικευθούν.
- Συνέχιση της παροχής δημοσίου βοηθήματος στα παιδιά με απώλεια ακοής, το οποίο είναι απόλυτα αναγκαίο να καλύψει μέρος των δαπανών των γονέων για λογοθεραπεία, μουσικοθεραπεία, ανταλλακτικά και αναλώσιμα ακουστικών και κοχλιακών εμφυτευμάτων, επιπλέον στήριξη στις μαθησιακές ανάγκες των παιδιών.
- Βελτίωση και απάλειψη των αγκυλώσεων από τον Νόμο περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στη Δημόσια Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) του 2009.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου συνεδριάζει τακτικά μια φορά τον μήνα και πιο συχνά, όποτε παραστεί ανάγκη. Οι συνεδριάσεις φιλοξενούνται ευγενώς σε χώρους της Σχολής Κωφών.

Παράλληλα, τα μέλη του Συμβουλίου έρχονται σε τακτική επικοινωνία μεταξύ τους για την αντιμετώπιση των θεμάτων ή προβλημάτων που συνεχώς ανακύπτουν σε μέλη του, με τη διευθέτηση συναντήσεων με αρμόδιους φορείς ή την αποστολή σχετικής αλληλογραφίας για άμεση επίλυση των θεμάτων.

Πρόσφατα, ο Σύνδεσμος ανέπτυξε Ιστοσελίδα (www.childhearingloss.org.cy), στην οποία όλοι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν για τις δραστηριότητες του Συνδέσμου και για θέματα που αφορούν τα παιδιά με απώλεια ακοής.

Με την ευκαιρία των εξήντα χρόνων της Σχολής Κωφών, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής συγχαίρει και καθηκόντως ευχαριστεί όλους τους ως τώρα υπηρετήσαντες Διευθυντές και δασκάλους της Σχολής για την ανιδιοτελή τους εργασία, για τη μόρφωση, επαγγελματική και κοινωνική αποκατάσταση των παιδιών της Σχολής και των παιδιών με απώλεια ακοής γενικότερα. Προσβλέπει, δε, στη συνέχιση της καλής και καρποφόρας συνεργασίας με τη νυν Διευθύντρια κ. Χρύσω Στυλιανού, και τα αξιόλογα στελέχη του Προσωπικού της Σχολής Κωφών, για το καλό και την πρόοδο των παιδιών με απώλεια ακοής.

13. ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΩΦΩΝ

Μάριος Ορθοδόξου

Διευθυντής Συνεργατικής Εταιρείας Κωφών

Η Συνεργατική Εταιρεία Κωφών ιδρύθηκε το 1960 στη Μόρφου με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων της Σχολής Κωφών και την ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο και στο εργατικό δυναμικό του τόπου. Γράφει χαρακτηριστικά ο τότε Διευθυντής της Σχολής και ιδρυτής της Συνεργατικής Εταιρείας Κωφωφάλλων, κ. Γ. Μάρκου:

«...Στο μεταξύ, χωρίς να είναι δικό τους φταίξιμο, τα παιδιά μεγάλωσαν. Έπρεπε να εγκαταλείψουν το σχολείο και την ασφάλεια που τους πρόσφερε. Χτυπήσαμε πολλές πόρτες για δουλειά... μα οι άνθρωποι ταμπουρώθηκαν πάλι πίσω από τις προκαταλήψεις τους... Τα κωφά παιδιά βρήκαν πως τα εισιτήριά τους ήταν πλαστά...

Μια πόρτα είχε ανοίξει κι από τη χαραμάδα τα παιδιά διάκριναν έναν καινούργιο Κόσμο. Τώρα η πόρτα έκλεισε κατάμουτρά τους και τους πέταξε πίσω στην Κοιλιάδα της Απογνώσεως. Το σκοτάδι ήταν τώρα πιο πηχτό παρά πριν. Και αφού δεν μπορούσαν να διακρίνουν τίποτα, κοίταξαν μέσα στον εαυτό τους: γιατί να ζητιανεύουμε δουλειές; Ας δημιουργήσουμε οι ίδιοι τις ευκαιρίες μας... Μαζέψαμε, λοιπόν, 54 σελίνια για κεφάλαιο κι αρχίσαμε δουλειά...».

Τα πρώτα χρόνια ήταν πολύ δύσκολα. Οι πρώτοι απόφοιτοι έκαναν χριστουγεννιάτικες κάρτες, «σκάλιζαν κολόκια», έκαναν κεντήματα, ύφαιναν κουρτίνες, κατασκεύαζαν σκαμνάκια και μικρά έπιπλα. Με την πάροδο του χρόνου η Εταιρεία αναπτυσσόταν ραγδαία, η πρόοδος ήταν σε όλους τους τομείς εμφανής, με αποτέλεσμα να γίνει ο πυρήνας για την αποκατάσταση και ευημερία των κωφών, όπως αναφέρει ο κ. Βάσος Μερακλής, διάδοχος του κ. Γ. Μάρκου, και όλα τα κωφά άτομα, άνδρες και γυναίκες να απασχολούνται ικανοποιητικά.

Λόγω αύξησης των θέσεων εργασίας, η Εταιρεία προχώρησε με δικούς της πόρους στην ανέγερση νέου εργοστασίου στο χωριό Γερόλακκος. Το 1973 μεταστεγάστηκε στα σύγχρονα αυτά κτήρια. Η τουρκική εισβολή, όμως, και η κατάληψη του Γερολάκκου τους βρήκε όλους πρόσφυγες στην ελεύθερη Κύπρο. Σε μια τραγική περίοδο όπου το δράμα του Κυπριακού λαού ήταν μεγάλο, το δράμα των Κωφών ήταν ακόμη μεγαλύτερο. Έπρεπε να μαζέψουν τα κομμάτια τους και να σταθούν στα πόδια τους σε μια πολύ δύσκολη περίοδο. Με μικρή βοήθεια από το εξωτερικό και με δανεισμό προχώρησαν στην ανέγερση νέου εργοστασίου στη Μακεδονίτισσα. Σιγά - σιγά τα μέλη επέστρεψαν και εντάχθηκαν ξανά στο εργατικό δυναμικό της εταιρείας. Πέραν των εξήντα ατόμων απασχολούνταν με πλήρεις απολαβές σε μια εποχή που υπήρχε τόσο μεγάλη ανάγκη για εργασία. Για μια δεκαπενταετία η Εταιρεία μεγαλούργησε. Σπίτια, εστιατόρια, ξενοδοχειακές μονάδες και άλλα, εξοπλίζονταν με έπιπλα της εταιρείας, ιδιαίτερα δε με σκαλιστά κυπριακά έπιπλα.

Με βοήθεια της Αμερικανικής Κυβέρνησης και μέσω της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, άρχισε το 1992 η ανέγερση του νέου εργοστασίου στη Βιομηχανική Ζώνη Κοκκινوترιμιθιάς. Το πρόγραμμα ήταν δικοινοτικό και με την περάτωσή του προβλεπόταν η απασχόληση πέραν των εκατό ατόμων και από τις δύο κοινότητες, κωφά άτομα και άτομα με άλλες αναπηρίες. Το 1997 αποπερατώθηκε η ανέγερση του κτηρίου, η χρηματοδότηση, όμως, του τεχνικού εξοπλισμού δεν κατέστη δυνατή, με αποτέλεσμα η Εταιρεία να μην μπορέσει να μεταστεγασθεί στο νέο εργοστάσιο.

Η δυσάρεστη αυτή εξέλιξη οδήγησε στην αλλαγή του προγραμματισμού της εταιρείας. Μετά από σοβαρή μελέτη κρίθηκε ως πιο συμφέρουσα λύση η πώληση του νέου εργοστασίου με σκοπό την πληρωμή των υποχρεώσεων της εταιρείας.

Έτσι, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η Κυπριακή Δημοκρατία αγόρασε το νέο εργοστάσιο για το ποσό των £970,000.

Σήμερα, δυστυχώς, η Εταιρεία ακολούθησε τους γενικούς ρυθμούς ύφεσης στη χώρα μας και οδηγήθηκε σε συρρίκνωση. Αγωνίζεται όμως με την ελπίδα ότι θα κρατηθεί σε λειτουργία και θα επαναφέρει τους αρχικούς της ρυθμούς.

Ο Γιώργος Κατσικίδης στο λουστράρισμα επίπλων

Επίπωση στην αίθουσα συνεδριάσεων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας

Παραδοσιακή επίπλωση σε ανακαινισμένο αρχοντικό στα Κάτω Λεύκαρα

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΑΛΛΩΝ

Τὴν παρελθ. Τετάρτην ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ παρὰ τῷ Γραφείῳ Ἐξευρέσεως Ἐργασίας Λευκωσίας, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Κουμίδη, Γραμματέως Συνδέσμου Ἐργοστασιαρχῶν Μηχανολογικῶν Βιομηχανιῶν καὶ Βιοτεχνιῶν, Στέλιου Θεοχαρίδη, Γραμματέως-Διευθυντοῦ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Συνδέσμου Ἐργοδοτῶν, Χρ. Ζαφροῦ καὶ Καλλιόπης Σπύρου ἐκ μέρους τῆς Π.Ε.Ο., Μ. Ἰωάννου ἐκ μέρους τῆς Σ.Ε.Κ., Χριστοβοῦλου καὶ Α. Ριφῆ ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Τουρκικοῦ Γραφείου Εὐμερείας καὶ Α. Πρωτοπαπᾶ τοῦ Γραφείου Ἐξευρέσεως Ἐργασίας, ἐπισκέφθησαν ἐν σώματι τὴν Σχολὴν Κωφῶν Ἀλλοφώνων Μάρκου.

Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς ἦτο νὰ γνωρίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπ' εὐθείας τὰ προβλήματα ἀποκαταστάσεως τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγένε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Μάρκου, ὁ ὁποῖος ἐξήγησε πρὸς αὐτὴν τὸν τρόπον λειτουργίας τῆς Σχολῆς καὶ ἐν γένει τὸ ἐν αὐτῇ ἐπιτελούμενον ἔργον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς χροφίμους εἰς τὰς τάξεις διδασκαλίας τῶν καὶ εἰς τὰς ἐξωσχολικὰς τῶν ἀσχολίας. Μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως παρακολούθησε τοὺς 20 περυσίους ἀποφοίτους, οἱ ὅποιοι, ἀφ' ὧρα ἀναβήσαν εἰς Συνεργατικὴν Ἐταιρείαν, ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν κατασκευὴν ἐπιπλῶν, τὴν χαρακτηριστὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν μὲ ἀριστα ἀποτελέσματα.

14. ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΚΩΦΩΝ

14.1. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (Ο.Κ.Κ.)

Έτος ίδρυσης: 2004

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Οδός Μακεδονιτίσσης 21,

2417 Έγκωμη, Λευκωσία

Τ.Θ. 21725, 1512 Λευκωσία

ΤΗΛ. - SMS: 99189740

ΤΗΛ. / ΦΑΞ: 22464197

Email: demian92@cytanet.com.cy

Η Ομοσπονδία Κωφών Κύπρου είναι δευτεροβάθμια οργάνωση των κωφών της Κύπρου με έδρα τη Λευκωσία. Ιδρύθηκε το 2004 και έχει ως μέλη σωματεία από όλη την Κύπρο.

A. Σκοποί της Ομοσπονδίας είναι:

- 1) Ο συντονισμός των ενεργειών όλων των σωματείων κωφών της χώρας για την αποτελεσματικότερη μελέτη, προβολή και σωστή αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν τους Κύπριους κωφούς και βαρήκοους.
- 2) Η παροχή κάθε δυνατής υποστήριξης προς τα σωματεία – μέλη των κωφών.
- 3) Η συμβολή στην πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη των φυσικών προσώπων μελών της Ομοσπονδίας.
- 4) Η συμβολή για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής αποκατάστασης των κωφών και βαρήκων και η ουσιαστική συμμετοχή τους στα κέντρα έρευνας και λήψης αποφάσεων που αφορούν τους κωφούς.
- 5) Η συμμετοχή στον κοινωνικό συνδικαλιστικό χώρο και η συμβολή στην πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη του λαού γενικότερα. Συνεργασία με την τοπική Αυτοδιοίκηση, το εργατικό, φοιτητικό κίνημα και κίνημα νεολαίας, με οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος και η συνεργασία με όλους τους ομοειδείς συλλόγους των αναπήρων και ειδικά των Κωφών. Στενή επαφή και συνεργασία με τη Σχολή Κωφών και τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής.
- 6) Η ανάπτυξη και η καλλιέργεια της αθλητικής ιδέας.

- 7) Η σωστή ενημέρωση της κυπριακής και παγκόσμιας κοινής γνώμης για τα προβλήματα των κωφών και αναπήρων γενικότερα, προς άρση της τυχόν προκατάληψης που σχετίζεται με το ανάπηρο άτομο και την ευαισθητοποίηση πολιτών και φορέων για αλληλοαποδοχή.
- 8) Η ανάπτυξη και κατοχύρωση της νοηματικής γλώσσας και του δαχτυλικού αλφαβήτου των Κωφών.

Β. Τα μέσα με τα οποία επιτυγχάνονται οι σκοποί:

1) Επαφές και διαβήματα προς τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες, π.χ.

- Βουλή των Αντιπροσώπων
- Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία
- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
- Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.ά.

1. Η συμμετοχή μας ως μέλος

- Της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κωφών (EUD)
- Της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κωφών (WFD)
- Της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ)

2. Συμμετοχή σε σχετικές συνεδρίες, σεμινάρια και άλλες εκδηλώσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

3. Πραγματοποίηση δικών μας εκδηλώσεων πολιτιστικού, κοινωνικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου.

Γ. Συμβάλαμε ώστε:

1. Να γίνει επίσημη η αναγνώριση της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας (2006).
2. Να ολοκληρωθεί η καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής γλώσσας από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2007-2010).
3. Να εγκριθεί ο Νόμος «Περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα» (2009).
4. Να απαλλαγούν οι κωφοί - μέλη των σωματείων μας από το πάγιο ποσό μηνιαίας συνδρομής της CYTA άτομα με απώλεια ακοής πέραν των 55db.

14.2. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ (Κ.Α.Ο.Κ.)

Έτος ίδρυσης: 1997

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Λεωφόρος 28ης Οκτωβρίου 43, 2414 Έγκωμη

Τ.Θ. 27880, 2343 Λευκωσία

Fax: 22658044

Τα μέλη της Κ.Α.Ο.Κ. είναι:

- Αθλητική Ένωση Κωφών
- Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών
- Όμιλος Κωφών Λεμεσού
- Όμιλος Κωφών Λάρνακας.

Κυριότεροι σκοποί είναι:

1. Η προαγωγή, ανάπτυξη και διάδοση του αθλητισμού, συναγωνισμού και ψυχαγωγίας μεταξύ των κωφών.
2. Η οργάνωση, διοίκηση, κατεύθυνση, διάδοση και ανάπτυξη των γενικών αθλημάτων για τους κωφούς και βαρήκοους.
3. Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων των κωφών ατόμων από την οργανωμένη Πολιτεία και τους φορείς της που σχετίζονται με τις αθλητικές δραστηριότητες.
4. Η στενή συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών με σωματεία, οργανώσεις, αθλητικές ομοσπονδίες και εκπαιδευτικά ιδρύματα των Κωφών εντός και εκτός Κύπρου επί αθλητικών και κοινωνικών θεμάτων σχετιζομένων με τους Κωφούς.
5. Η συμμετοχή στους Ετήσιους Διεθνείς Αγώνες Κωφών που διοργανώνονται από Διεθνείς Οργανισμούς Κωφών.

Η Κ.Α.Ο.Κ. είναι Μέλος:

CISS (Comité International des Sports Sourds - Διεθνής Αθλητική Επιτροπή Κωφών)

EDSO (European Deaf Sports Organisation- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Αθλητισμού Κωφών)

14.3. ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΩΦΩΝ (ΠΑ.Ο.Κ.)

Έτος ίδρυσης: 1990

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Λεωφόρος 28ης Οκτωβρίου 43, 2414 Έγκωμη

Τ.Θ. 21014, 1500, Λευκωσία

Fax: 22356767

ΣΚΟΠΟΙ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Προώθηση και αναγνώριση της Νοηματικής Γλώσσας
- Αναβάθμιση της Σχολής Κωφών και αναγνώριση των Απολυτηρίων της
- Βελτίωση της Νομοθεσίας σε σχέση με την επαγγελματική αποκατάσταση των Κωφών
- Επιμόρφωση ενήλικων κωφών (Η/Υ, Μαγειρική, Χορός, Νοηματική Γλώσσα)
- Επιστημονική έρευνα με στόχο την ενδυνάμωση των Κωφών, σε συνεργασία με τον UNOPS
- Πολιτιστικές δραστηριότητες: Συγκρότημα Χορού.

Διοργάνωση προσκυνηματικής και ψυχαγωγικής εκδρομής

14.4. ΟΜΙΛΟΣ ΚΩΦΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ (Ο.Κ.Λ.)

Έτος ίδρυσης: 1995

Έδρα: Λεμεσός

Διεύθυνση: Μέτωνος 2, Ενορία Πέτρου και Παύλου,

3086 Λεμεσός

Τ.Θ. 56274, 3305 Λεμεσός

Fax: 25388091

ΖΩΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο Όμιλός μας αγκαλιάζει όλα τα μέλη μας, που έχουν προβλήματα με την ακοή τους. Βοηθά στην ανάπτυξη της κοινωνικής τους προσαρμογής και, γενικά, στο κάθε πρόβλημα που αντιμετωπίζουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον ή στην εργασία τους. Παρά τον μικρό αριθμό των μελών του, δεν παύει να αποτελεί ένα ζωντανό κύτταρο στον ιστό της κοινωνίας της Λεμεσού και να αγωνίζεται δημιουργικά, εδώ και 18 χρόνια, συμμετέχοντας στη διοργάνωση κάθε είδους εκδηλώσεων: πολιτιστικών εκδηλώσεων, εκδρομών, μαθημάτων Νοηματικής, Αθλητικών εκδηλώσεων, κ.λπ.

Ο Όμιλος διαθέτει βιβλιοθήκη, πλήρως εξοπλισμένη, για την επιμόρφωση και ψυχαγωγία όλων των μελών του, καθώς και μεγάλο αριθμό από βιντεοκασέτες με θέματα Κωφών και Νοηματικής Γλώσσας.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Πρωταρχικός στόχος του Ομίλου είναι η ενεργοποίηση των μελών του μέσα στην κοινωνία της Λεμεσού, ώστε να καταστούν όλα τα μέλη ενεργά και ισότιμα με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν άτομα με προβλήματα ακοής που να αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεργίας. Ο Όμιλος Κωφών Λεμεσού σε συνεργασία με την Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών Λευκωσίας διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις, καθώς και κυβερνητικές δραστηριότητες με μια σειρά σεμιναρίων για προγράμματα απασχόλησης.

Σημαντικά είναι, επίσης, και τα μαθήματα Νοηματικής που διδάσκονται στο Σωματείο μας στο πλαίσιο των Επιμορφωτικών Μαθημάτων του ΥΠΠ. Το πρόγραμμα ξεκίνησε τον Οκτώβρη του 2000 σε άτομα ανεξαρτήτου ηλικίας και επαγγέλματος, τα οποία ενδιαφέρονται και μπορούν να μάθουν τη Νοηματική, έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνούν με τους κωφούς.

14.5. ΟΜΙΛΟΣ ΚΩΦΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΟΜ.Κ.Λ/ΚΑΣ)

Έτος ίδρυσης: 2001

Έδρα: Αραδίππου, Λάρνακα

Διεύθυνση: Αντιόπης 10, Λάμπρου Κωρτ, Κατ.3, Λάρνακα

Τ.Θ. 450774, 7110 Αραδίππου, Λάρνακα

Fax: 24633082

ΣΤΟΧΟΙ:

- Κοινωνική αποδοχή των Κωφών
- Ίσες ευκαιρίες - ίση μεταχείριση στην εκπαίδευση, ενημέρωση, αθλητισμό, επαγγελματική αποκατάσταση.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Προώθηση - διδασκαλία της νοηματικής γλώσσας
- Μαθήματα χορού με σκοπό τη συγκρότηση χορευτικού ομίλου
- Θεατρική ομάδα
- Αθλητικά: Ομάδα μίνι ποδοσφαίρου αντρών. Μελλοντικός στόχος η δημιουργία ομάδας καλαθόσφαιρας και ομάδας μίνι ποδοσφαίρου γυναικών
- Διοργάνωση τόμπολας μια φορά το μήνα.

Φιλικός αγώνας Φούτσαλ με Ο.Κ.Λ/ΚΑΣ στη Λεμεσό, Οκτώβριος 2012

14.6. ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ (ΚΕ.Ν.Α.Α.Α.)

Έτος Ίδρυσης: 2010

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Τ.Θ. 17518, 2435 Έγκωμη, Λευκωσία

Fax: 22480598

Email: ke.n.a.a.cy@gmail.com

Το Κέντρο Νεότητας Ατόμων με Απώλεια Ακοής ιδρύθηκε το 2010, με πρωτοβουλία της Σχολής Κωφών, αφού μετά την ένταξη των κωφών στα γενικά σχολεία υπήρχε ανάγκη συνεύρεσης των νέων κωφών, ώστε να γνωρίζονται μεταξύ τους, να επικοινωνούν σε θέματα που έχουν να κάνουν με την ιδιαιτερότητά τους, αλλά και να έχουν υγιείς τρόπους απασχόλησης.

Το Κέντρο Νεότητας αποτελεί αναπόσπαστο μέλος της Επαρχιακής Επιτροπής Κέντρων Νεότητας Λευκωσίας και βρίσκεται υπό την αιγίδα του Κυπριακού Οργανισμού Κέντρων Νεότητας (ΚΟΚΕΝ).

Στόχοι – Δραστηριότητες

- Επιμορφωτικά/Εκπαιδευτικά Σεμινάρια
- Φιλανθρωπικές Εκδηλώσεις
- Πολιτιστικές δραστηριότητες (Θέατρο)
- Καλλιτεχνικές – Ψυχαγωγικές Εκδηλώσεις

Πασχαλινό Παζαράκι 2011

Συμμετοχή του Κέντρου Νεότητας στο Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι του Ομίλου Φίλων των Κωφών και της Σχολής Κωφών στο *The Mall of Cyprus*, Δεκέμβρης 2011

14.7. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΩΦΩΝ (Α.Ε.Κ.)

Έτος ίδρυσης: 1996

Έδρα: Λευκωσία

Διεύθυνση: Λεωφόρος 28ης Οκτωβρίου 43, 2414 Έγκωμη

Τ.Θ. 27878, 2433 Έγκωμη

Κιν. Τηλέφωνο: 99350910

Fax: 22592031

Email: aekdeafcy.66@gmail.com

ΣΚΟΠΟΙ:

- Η προαγωγή του αθλητισμού και η ανάπτυξη αθλητικού πνεύματος μεταξύ των κωφών
- Η ένταξη των κωφών στο κοινωνικό σύνολο
- Η ανάπτυξη των σχέσεων με τους κωφούς άλλων χωρών
- Η ανάπτυξη του αισθήματος της αλληλεγγύης
- Η πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη των κωφών.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Οι ομάδες ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας, μπόουλινγκ, σκοποβολής και φούτσαλ συμμετέχουν σε Τουρνουά και διάφορους αθλητικούς αγώνες με αρκετές διακρίσεις τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

15. ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Από το 1953 ως το 1956 την ευθύνη για τη Σχολή ανέλαβε Διοικούσα Επιτροπή, της οποίας πρόεδρος είναι ο Πρόεδρος του Ροταριανού Ομίλου Λευκωσίας.

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) διορίστηκε το 1956.

Μετά την ψήφιση του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου του 1999 και μέχρι τις 30 Ιουνίου 2004, το Δ.Σ. της Σχολής ήταν ταυτόχρονα και το Δ.Σ του Ταμείου Ευημερίας της Σχολής Κωφών. Μετά την ημερομηνία αυτή τα δύο σώματα διαχωρίστηκαν και το καθένα έχει τους δικούς του διακριτούς ρόλους.

1956 -1959

A. F. Bates

Z. Δ. Σεβέρης
Έλλη Ι. Κληρίδου
Jale Hussein
N. Νικολάου
M. N. Munir
C. W. Thacker

Πρόεδρος

Μέλος
Μέλος
Μέλος
Μέλος
Μέλος
Μέλος

1959 -1962

Ζήνων Δ. Σεβέρης

Έλλη Ι. Κληρίδου
Jale Hussein
N. Νικολάου
M. N. Munir

Πρόεδρος

Μέλος
Μέλος
Μέλος
Μέλος

1962 -1965

Ζήνων Δ. Σεβέρης

Έλλη Ι. Κληρίδου
Jale Hussein
N. Νικολάου
M. N. Munir

Πρόεδρος

Μέλος
Μέλος
Μέλος
Μέλος

1965 -1968**Ζήνων Δ. Σεβέρης**

Θ. Τζιρκώτης
 Μ. Μίττλετον
 Ρ. Αγιομαμίτου
 Χ. Δίκαιος
 Γ. Τομπάζος
 Τ. Ευδόκας

Πρόεδρος

Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος

1968 -1971**Ζήνων Δ. Σεβέρης**

Θ. Τζιρκώτης
 Χ. Δίκαιος
 Μ. Μίττλετον
 Ρ. Αγιομαμίτου

Πρόεδρος

Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος

1971-1974**Λ. Δημητριάδης**

Σ. Τριανταφυλλίδης
 Γ. Συρίμης
 Ι. Λοιζίδου
 Α. Πιετρώνυ
 Μ. Σπανός
 Κ. Καπαρτής

Πρόεδρος

Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος

1974 -1977**Λ. Δημητριάδης**

Σ. Τριανταφυλλίδης
 Γ. Συρίμης
 Ι. Λοιζίδου
 Α. Πιετρώνυ

Πρόεδρος

Μέλος
 Μέλος
 Μέλος
 Μέλος

1977-1980**Λ. Δημητριάδης**

Σ. Τριανταφυλλίδης

Πρόεδρος

Μέλος

Ι. Λοϊζίδου	Μέλος
Α. Πιετρώνυ	Μέλος
Γ. Συρίμης	Μέλος
Β. Καλπιάν	Μέλος
Α. Παπαγεωργίου	Μέλος

1980 -1983

Λ. Δημητριάδης	Πρόεδρος
Σ. Τριανταφυλλίδης	Μέλος
Ι. Λοϊζίδου	Μέλος
Α. Πιετρώνυ	Μέλος
Γ. Συρίμης	Μέλος
Β. Καλπιάν	Μέλος
Α. Παπαγεωργίου	Μέλος

1983 -1986

Λ. Δημητριάδης	Πρόεδρος
Ι. Λοϊζίδου	Μέλος
Β. Καλπιάν	Μέλος
Σ. Τριανταφυλλίδης	Μέλος
Α. Παπαγεωργίου	Μέλος
Α. Πιετρώνυ	Μέλος
Γ. Συρίμης	Μέλος

1986 -1989

Λ. Δημητριάδης	Πρόεδρος
Β. Καλπιάν	Μέλος
Γ. Συρίμης	Μέλος
Α. Πιετρώνυ	Μέλος
Ι. Λοϊζίδου	Μέλος
Σ. Τριανταφυλλίδης	Μέλος
Α. Παπαγεωργίου	Μέλος

1989 -1992**Λ. Δημητριάδης**

Β. Καλπιάν

Στ. Τριανταφυλλίδου - Κυριακίδου

Π. Τουμάζος

Ι. Λοϊζίδου

Α. Παπαγεωργίου

Τζ. Κωνσταντινίδου

Άγγελος Κασιανός

Πρόεδρος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

1992 -1995**Λ. Δημητριάδης**

Π. Τουμάζος

Στ. Τριανταφυλλίδου - Κυριακίδου

Ι. Λοϊζίδου

Α. Παπαγεωργίου

Τζ. Κωνσταντινίδου

Π. Γαλανός

Κλ. Στρογγυλού Μέλος

Πρόεδρος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

1995 -1998**Λ. Δημητριάδης**

Π. Τουμάζος

Στ. Τριανταφυλλίδου - Κυριακίδου

Ι. Λοϊζίδου

Α. Παπαγεωργίου

Τζ. Κωνσταντινίδου

Π. Γαλανός

Κλ. Στρογγυλού

Πρόεδρος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

1998 - 2001**Λ. Δημητριάδης**

Μ. Τεμπριώτης

Στ. Τριανταφυλλίδου - Κυριακίδου

Ι. Λοϊζίδου

Α. Παπαγεωργίου

Πρόεδρος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Μέλος

Τζ. Κωνσταντινίδου	Μέλος
Χρ. Κωμοδίκης	Μέλος
Κλ. Στρογγυλού	Μέλος
Δ. Ελευθερίου	Μέλος

10/07/2001- 30/06/2004

Λέλλος Δημητριάδης

Πάυλος Τουμάζος	Πρόεδρος
Αντώνης Αντωνίου	Μέλος
Χρίστος Κωμοδίκης	Μέλος
Μάριος Τεμπριώτης	Μέλος

03/02/2005 - 02/02/2008

Έλση Χριστόφια

Αγγέλα Πουμπουρή	Πρόεδρος
Δημητράκης Πίπη	Μέλος
Αριστείδης Χαραλαμπίδης	Μέλος
Μάριος Τεμπριώτης	Μέλος

11/06/2008 -10/06/2011

Έλση Χριστόφια

Αγγέλα Πουμπουρή	Πρόεδρος
Γιάννης Γιαννακίδης	Μέλος
Αριστείδης Χαραλαμπίδης	Μέλος
Μάριος Τεμπριώτης	Μέλος

10/08/2011- 09/08/2014

Έλση Χριστόφια

Αγγέλα Πουμπουρή	Πρόεδρος
Τάσος Αναστασίου	Μέλος
Αντρέας Κανάρης	Μέλος
Μάριος Τεμπριώτης	Μέλος

16. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΔΙΔΑΞΑΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΩΦΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Διευθυντές

Γεώργιος Μάρκου
1953 - 1979

Βάσος Μερακλής
1980 - 1993

Αντρέας Λεμέσιος
1994 - 2000

Γεώργιος Σαββίδης
2001 - 2009

Χρύσω Στυλιανού
2009 - σήμερα

Εκπαιδευτικοί

Γεώργιος Μάρκου	1953-1979
Σταυρούλα Σταυρίδου	1953-1958
Ματζίτ Τζιεβτέτ	1953-1954
Τογάν Νιαζή	1954-1964
Μάρθα Παττιχίδου-Σωτηριάδου	1954-1957
Πέρσα Πουγιούκα Παντελίδου	1956-1991
Ερκίν Σουρουρή	1957-1959
Ανθούλα Γρηγοροπούλου	1957-1959
Χαττισέ Κιαμήλ	1958-1959
Ανδρέας Μαρκίδης	1958-1963
Μαρούλα Ψηλοϊνη	1958-1963
Ελπιδοφόρος Γιάγκου	1958-1961
Χρίστος Κουμέρας	1958-1972
Ογούζ Μεντέζ	1959-1963
Χρυσούλα Φούννου-Συμεού	1959-1961
Βάσος Χριστοφίδης	1959-1979
Χρυστάλλα Βασιλείου	1961-1962
Ανδρέας Αγαθοκλέους	1961-1972
Σωτηρούλα Αγαθοκλέους	1962-1996
Ανδρέας Λεμέσιος	1962-2000
Βάσος Μερακλής	1964-1993
Νεόφυτος Νέρουππος	1964-1974
Κυπρούλα Μακρή	1967-2001
Ανδρούλα Γιανναπή	1967-2002
Έλλη Αγαπίου-Μουρουζίδη	1968-1971
Χρυστάλλα Κούππα	1968
Ανδρέας Κουμούσιης	1968-1971
Γεώργιος Σαββίδης	1972-2009
Παντελής Μακρής	1972-2001
Ρίτα Τσιάκκα-Μακρή	1972-1973
Ανδρούλα Παρή	1972-2001
Ελένη Πετρίδου	1972-2008
Γεώργιος Παπαγεωργίου	1973-1983

Ανδρέας Λοϊζου	1976-1993
Χρύσω Στυλιανού	1976 μέχρι σήμερα
Μαρία Παπαγεωργίου	1976-1992
Αριστείδης Αναστασιάδης	1981-1983
Θεοδοσία Χατζηχαραλάμπους	1981-1983
Αυγή Λυμπουρή-Θεμιστοκλέους	1983-1985
Ελση Πράις	1983 μέχρι σήμερα
Αντρέας Ιακωβίδης	1985-1992
Ανδρέας Δαμασκηνός	1985-1992
Ερμιόνη Δημητρίου	1991-1992
Νάγια Λεοντιάδου	1993-1996
Οριάννα Μουρίδη	1993 μέχρι σήμερα
Γιάννης Γιαννακίδης	1993 μέχρι σήμερα
Ελένα Χατζηπέτρου	1994 μέχρι σήμερα
Στέλιος Θωμά	1995-1997
Βάσος Κάττος	1995-1998
Τζούς Ξενοφώντος	1996 μέχρι σήμερα
Μαριάννα Αγκαστινιώτη	1996-2000
Ζαχαρούλα Δημητρίου	1997-2000
Παναγιώτα Χριστοδούλου	1998-2003
Έλενα Αουατάλα	1999-2007
Αθηνά Ευθυμιάδη	1999 μέχρι σήμερα
Μερόπη Πλακίτη	2000-2003
Μόνικα Γρηγοριάδη	2000-2007
Χάρις Μαραθεύτου	2001-2002
Ελένη Χαραλάμπους	2001-2002
Νικόλας Μουσουλίδης	2001-2002
Γρηγόρης Αυξέντης	2002-2007
Χρίστος Μακρίδης	2002-2005
Μιχάλης Ερωτοκρίτου	2002-2004
Μαρία Παπαδοπούλου	2002-2003
Άντρη Αριστοδήμου	2002-2003
Σοφία Μεσαρίτου	2003-2007
Μαριάννα Κοσμά	2003-2004
Παναγιώτης Χριστοδούλου	2003-2005

Ελένη Μοίντη	2003-2004
Ελένη Ματαίου-Σκουφάρη	2004-2007
Λουκία Σωτηρίου	2004-2005
Παναγιώτης Θεοδώρου	2004-2008
Χαρά Μιχαήλ	2004-2009
Ανδρέας Σφηκουρής	2004-2005
Άννα Μαρία Ζαχαρ.	2005-2006
Ιάνθη Χαρτούτσιου	2005-2007
Ελένη Φιλίππου	2005 -2007 και 2010 μέχρι σήμερα
Αντρέας Αντωνίου	2005-2012
Λένια Ευτύχη	2005-2008
Ερμιόνη Δημητρίου	2007-2008
Χριστίνα Γιασεμή	2007 μέχρι σήμερα
Χρυσόστομος Κασκίρης	2007-2011
Μαρία Φιλίππου	2007-2009
Αντιγόνη Μπούρα	2007-2009
Έλενα Κυριάκου	2007-2008
Θεόδωρος Θεοδώρου	2007-2010
Ελένη Ασπρομάλλη	2008-2009
Ελένη Προκοπίου	2008 μέχρι σήμερα
Ελένη Ανδρέου	2008 μέχρι σήμερα
Ελένη Μπάρρον	2008 μέχρι σήμερα
Ευφροσύνη Κατσουρά	2009 μέχρι σήμερα
Θάλεια Μαρκίδη	2009-2010
Μαρία Γεννάρη	2009 μέχρι σήμερα
Χρυσάνθη Σταύρου	2009 μέχρι σήμερα
Μαρία Παπαθανασίου	2010-2012
Άντρη Κωνσταντινίδου	2010-2011
Χαρίλαος Παπαϊωάννου	2010-2011
Μάλαμα Στυλιανού	2010-2011
Άνθη Κουντουρέτη	2010-2011
Κωνσταντίνος Κουρούγιαννης	2010-2011
Τάσος Τσούμπρος	2010-2011
Γιάννης Χ" Μιχαήλ	2010-2012
Στάλω Γιουτανή	2010-2012
Ιάκωβος Χρίστου	2010-2011

Έλενα Τρύφωνος	2010 μέχρι σήμερα
Γεωργία Κούσπου	2011-2012
Κατερίνα Νικολάου	2011 μέχρι σήμερα
Φιλίτσα Παπανικολάου	2011 μέχρι σήμερα
Σταυρούλα Κάκκουρα	2011 μέχρι σήμερα
Μαρία Σπίτσα	2011-2012
Μαρία Παπαθανασίου	2011-2012
Γιάγκος Γιάγκου	2011 μέχρι σήμερα
Ιωάννα Ιακώβου	2012 μέχρι σήμερα
Πολύκαρπος Άνιφτος	2012 μέχρι σήμερα
Ζήνα Παιδονόμου	2012 μέχρι σήμερα
Γιάννης Φιλιππίδης	2010 μέχρι σήμερα
Γιάγκος Γιάγκου	2012 μέχρι σήμερα
Γιολάντα Καρτσάκα	2012 μέχρι σήμερα
Δάφνη Κουζουλή	2012 μέχρι σήμερα
Πόπη Ευσταθίου Σαρπέτσα	2012 μέχρι σήμερα
Άντρια Ξενοφώντος	2012 μέχρι σήμερα
Εφραίμ Εφραίμης	2012 μέχρι σήμερα

17. ΛΕΥΚΩΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΩΦΩΝ

Αγιασμός στη Σχολή

Τα παιδιά συμμετέχουν στις εκδηλώσεις για τον Ραδιομαραθώνιο

Ο Σώτος Ζαχαΐος, εκτελεστικός διευθυντής της Russian Commercial Bank, παραδίδει χρηματική επιταγή €4000 για εξοπλισμό του Βρεφοκοπαιδοκομικού Τμήματος της Σχολής Κωφών

Εθελοντισμός

Πασχαλινά τσουρέκια και κόκκινα αυγά αλλά και μελομακάρονα για τους παππούδες του γειτονικού Μελάθρου Ευηγρίας

Παρασκευή ξένων εδεσμάτων

**Φιλανθρωπικό πρόγευμα στην Γ' Τεχνική
Αρχαγγέλου**

**Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρίες
και η Σχολή Κωφών συμμετείχε στην
εκδήλωση που διοργάνωσε το Τμήμα
Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με
Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας στη
Δημοσιογραφική Εστία**

Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρίες και η Σχολή Κωφών συμμετείχε στην εκδήλωση που διοργάνωσε το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας στη Δημοσιογραφική Εστία

Η Σχολή μας κατόπιν παράκλησης της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Σωτηρούλας Χαραλάμπους, στόλισε το Χριστουγεννιάτικο Δέντρο του Υπουργείου Εργασίας με χειροποίητα στολίδια των μαθητών μας. Τραγούδησαν, επίσης, τα κάλαντα στη Νοηματική

Κατά τη διάρκεια της «Ημέρας Δημιουργικότητας και Καινοτομίας» οι μαθητές της Σχολής και οι μαθητές της Ειδικής Μονάδας Κωφών του Α' Δημοτικού Μακεδονίτισσας επιδόθηκαν σε διάφορες θεατρικές ασκήσεις αυτοσχεδιασμού και αυτοέκφρασης με την επαγγελματική καθοδήγηση της ηθοποιού Λίας Μαλένη

Η Σχολή Κωφών συμμετέχει στο Περιβαλλοντικό Φεστιβάλ στο πάρκο της Ακρόπολης

Σχολικός Στόχος: «Συμμετέχουμε στην Κυπριακή Προεδρία - Συμβάλλουμε στην επιτυχία της Κύπρου»

Φιλοξενήσαμε Ευρωπαίους και φτιάξαμε μαζί μπουρέκια

Έναρξη Εκστρατείας Καθαριότητας του Δήμου Έγκωμης με το τραγούδι «Χρυσοπράσινο Φύλλο» με φωνή, νοηματική και δραματοποίηση από τα παιδιά της Σχολής και του Α' Δημοτικού Μακεδονίτισσας

Χριστουγεννιάτικες γιορτές

Εκδρομή στο Τρόοδος

Εορτασμός της Εθνικής Επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940 στο Γυμνασιο Μακεδονίτισσας. Οι μαθήτριες της Σχολής Κωφών, η Σπυρούλα Τιμοθέου, Χριστίνα Κατσιάρτου και Σοφία Σουλούπα συνοδεύουν τη χορωδία του Γυμνασίου Μακεδονίτισσας τραγουδώντας στη νοηματική γλώσσα το τραγούδι «Ακκορντεόν»

Τοικνοπέμπτη

Στιγμιότυπο από εκδρομή της Σχολής

Η Σχολή Κωφών σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών ανέλαβε την επίσημη Γιορτή του Δέντρου. Το Τμήμα Δασών ανέλαβε την τοπιότεχνηση των εξωτερικών χώρων της Σχολής

Από την εκδήλωση καλωσορίσματος των εταίρων μας του *Comenius* στην Κύπρο

Ο Ροταριανός Όμιλος *Λευκωσία – Λευκοθέα* ανέλαβε την ανακαίνιση μιας αίθουσας διδασκαλίας εις μνημν *Σόλωνα Ζεβλάρη*

Η *Χρύσω Ασπρομάλλη*, που διετέλεσε γραμματέας της Σχολής από το 1972 προήχθη και μετατέθηκε από τη Σχολή. Η *Σοφία Σουλούπα* την αποχαιρετά με ένα λουλούδι

26 - 30 Μαρτίου 2012, Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα *Comenius* στην Πολωνία

ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ομαδικό έργο μαθητών, το οποίο υποβλήθηκε στον Παγκύπριο Διαγωνισμό Εικαστικών Τεχνών με θέμα: «Η Κύπρος των δέκα χιλιάδων χρόνων ιστορίας και πολιτισμού: στο πηδάλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (2011-2012)

166

Μάθημα Χαλκοτεχνίας

2η θέση στο διαγωνισμό «Νέοι και Εξαρτήσεις – η συμβολή της Εκκλησίας στην πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος», που διοργάνωσε η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου

Ομαδικά έργα μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου

Ομαδικό έργο μαθητών - Κατασκευή μακέτας της Χοιροκοιτίας στα πλαίσια του μαθήματος της Ιστορίας

Βραβείο στον Κωνσταντίνο Τρύφωνος από την Ιερά Αρχιεπισκοπή - Κύπρου

Ομαδική εργασία

Ραφαέλα Κουμάρ, Β' Λυκείου

Σπυρούλα Τιμοθέου, Β' Γυμνασίου

Κωνσταντίνος Τρύφωνος, Β' Λυκείου

Ομαδικό έργο μαθητών Γυμνασίου

Ομαδική εργασία: Γεωργία Νεοφύτου και Σπυρούλα Τιμοθέου, Β' Γυμνασίου

Γιώργος Ιορδάνοφ, Α' Γυμνασίου

Χριστουγεννιάτικο δέντρο με στολίδια που δημιούργησαν τα παιδιά της Σχολής

9.4.2013 Τελετή έναρξης Εορτασμών των 60χρονων της Σχολής Κωφών με τη συμμετοχή του Α' Δημοτικού Μακεδονίτισσας, του Δημοτικού Κωνσταντινουπόλεως και του Α' Δημόσιου Νηπιαγωγείου Μακεδονίτισσας

18.4.2013 Τα εγκαίνια του γηπέδου Futsal της Σχολής Κωφών από τον Πρόεδρο της ΚΟΠ, Κωστάκη Κουτσοκούμνη, υπό την αιγίδα του Δημάρχου Έγκωμης, Ζαχαρία Κυριάκου. Τον αγιασμό τέλεσε ο Επίσκοπος Μεσσαορίας, Γρηγόριος.

Εβδομάδα πληροφόρησης για άτομα με απώλεια ακοής «Μπορώ να κάνω ό,τι και εσύ εκτός από το να ακούω», Νοέμβριος 2007

Τελετές Βράβευσης

Ομαδικό έργο των μαθητών με ψηφιδωτά που κοσμούν τον τοίχο της εσωτερικής αυλής της Σχολής

